

17

101 ideeën
voor natuur- en milieutrips aan zee

NME aan Zee 2004

Natuur- en milieueducatie aan onze kust



Provincie
West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

Kwaliteit. Het zit in ons.



inhold

Voorwoord 4

Inleiding 6

Wandelingen 8 1 w

Fietstochten 32 2 f

Workshops 44 3 w

Veldwerk 82 4 v

Cursussen en Vorming 102 5 c

Projecten 110 6 p

Bezoekerscentra en Musea 130 7 b

Wegwijzer 144

Publicaties 154

Colofon 156



Voorwoord



Van de kust, met zijn strand en duinen gaat een bijzondere aantrekkingskracht uit. De zee oogt kalm, maar kan furieus tekeer gaan. Ze geeft rust, maar kan je ook bedreigen. Op het strand kan je lekker liggen nietsdoen, maar je kan je er meten met de elementen. Het lijkt een woestijn, maar het krioelt er van leven. Er heerst een enorme dynamiek en toch lijkt alles hetzelfde. Aan zee fascineert de natuur altijd.

Het hoeft niet te verwonderen dat de provincie acht jaar geleden natuur- en milieueducatie aan onze kust in een hogere versnelling bracht. De kust lag er zieltogend bij; wat begonnen was als een speelse ontdekking door de eerste vakantiegangers, had plaats gemaakt voor de verstikkende druk van het massatoerisme. De troeven van de kust waren in sneltempo aan het verdwijnen.

Hoog tijd om het tij te keren en een 'Week van', juist 'de Zee' te organiseren. Jaarlijks trekken tijdens die week duizenden kinderen van het basisonderwijs naar zee. Ze ontdekken en beleven opnieuw dat fascinerende van het kustgebeuren.

De Week van de Zee is de gangmaker geweest, de sleepboot van dienst, om natuur- en milieueducatie aan onze kust op de agenda te krijgen. Dit was uiteraard enkel mogelijk dankzij de niet aflatende inzet van natuur- en milieuverenigingen, gemeentebesturen en andere overheden, en vooral de honderden vrijwilligers die gaan voor meer natuur en een beter milieu aan onze kust.

Maar bij 'één week aan zee' kon het niet blijven. Uiteraard kan je het hele jaar door de natuur aan de kust exploreren. Vandaar deze brochure: NME aan Zee, natuur- en milieueducatie aan onze kust. Ze presenteert tal van activiteiten: fietstochten, wandelingen, workshops, cursussen, ... Ze wijst de weg naar organisaties en openbare besturen, naar natuurgebieden en bezoekerscentra, infopunten en nog veel meer. Het is een gids en een werkboek en daardoor blijft veel informatie ook de komende jaren bruikbaar.

NME aan Zee wil iedereen die naar zee komt op een fascinerende manier kennis laten maken met deze unieke plaats.

inleiding



Natuur- en milieueducatie aan Zee, hoe kom je erbij ...

De kust heeft letterlijk: aantrekkingskracht. Elk weekend trekken duizenden dagjestoeristen naar zee en elke vakantie met een beetje mooi weer zijn de koppen niet meer te tellen. Dat hoeft niet te verbazen, want de zee biedt een aantal mogelijkheden die je elders niet vindt.

Alleen onze 67 km kustlijn is veel te kort. De mensenzee overspoelt duin en strand en van wat de natuur gedurende eeuwen had opgebouwd, blijft na het wegebben van die massa steeds minder over. Hoe komt dat nu: dat we met zijn allen deze unieke biotopen omhelzen, maar ze langzaam verstikken. Daar kunnen meerdere boeken over gepleegd, maar in elk geval kan je zien dat we enthousiast, maar achteloos bezit nemen van 'iets' dat we niet echt kennen. En maakt onbekend niet ...

'Belangstelling is de oudere zuster van de opmerkzaamheid', het is geen nieuwe vinding van de hedendaagse ervaringsgerichte educatie. Het zijn de woorden van Thierry Michel (1877-1950) leraar en later directeur van het Gentse Schoolmuseum en natuureducatieve pionier ('De natuur als Assepoester, leven en werken van Michel Thiery', Jan Desmet 1988, Brugge, M. van de Wiele). Als we met onze kust op een verantwoorde wijze willen omgaan, dan is het raadzaam dat we inderdaad belangstelling wekken. Zonder twijfel hebben natuurorganisaties daar in het verleden het eerste werk geleverd, maar de mensentoevloed naar zee bleek te groot.

Omdat kinderen bijna van nature belangstelling tonen voor natuur en milieu en ze later zelf naar zee zullen trekken, heeft de provincie West-Vlaanderen een project opgezet. Kinderen de zee laten ontdekken door die zee te 'ervaren'. Leren over de zee, maar dan wel aan zee, op het terrein. Waarnemen met alle zintuigen, exploreren en experimenteren. En zo de zee leren kennen.

Het concept kreeg de naam: 'Week van de Zee'. Jaarlijks nemen een paar tienduizend kinderen deel. Een groot succes, mede dankzij de gemeenten, andere overheden en tal van organisaties die eraan meewerken. Nu maar hopen dat de kinderen enthousiast, maar niet achteloos, bezit nemen van 'iets' dat ze waarderen.

In 'NME aan Zee' vind je tal van mogelijkheden om met kinderen duin, strand en zee te verkennen. Probeer ze uit en help mee de belangstelling, de waardering en het respect voor dit fragiele milieu gaande te houden.

Jongeren en volwassenen hebben een zeer grote invloed op het kustmilieu. Met voorliggende brochure laten we ze niet buiten spel. Iedereen is uitgenodigd om deel te nemen. Ontdek de verbazende schoonheid van duin en polder met een fietstocht. Volg één van de vele wandelpaden door de duinen en ervaar dit afwisselend landschap van vergezichten, mini Sahara's en als oase een natte duinpanne. Ga eens mee met een gids die je verrast met zijn kennis over het belang van een propere zee voor onze gezondheid en verse vis. Kies een natuurcentrum uit en je staat versted van wat daar allemaal te beleven valt. Ga op een 'werkdag' eens vragen waarom ze deze of gene beheerswerken uitvoeren in een reservaat. Of volg een cursus, je kiest maar uit. We hopen dat je er iets interessants en fijns mee beleeft en dat je belangstelling gewekt wordt. Natuur- en milieueducatie zo kom je erbij.

De informatie in deze brochure

De gegevens voor deze brochure komen uit diverse bronnen. Een belangrijk deel werd verzameld door de kustgemeenten. Hun info werd ter beschikking gesteld door tal van organisaties. In de mate van het mogelijke werd zo weinig mogelijk gewijzigd aan de originele input. De samenstellers hebben eenvormigheid nagestreefd. We zijn er ons van bewust dat door de zeer diverse info dit niet altijd mogelijk was. Maar die diversiteit toont dan weer aan hoeveel er leeft rond natuur en milieu aan de kust.

We willen hier iedereen bedanken die meegewerkt heeft aan deze brochure.

Hoe deze brochure gebruiken ...

Je vindt alles terug volgens thema. Die thema's zijn: wandelen - fietsen - workshops - veldwerk - cursussen en vorming - projecten - bezoekerscentra en musea - wegwijzer.

Binnen elk thema werd er gerangschikt per gemeente en wel van west naar oost (van De Panne naar Knokke-Heist). De kustgemeenten zijn: De Panne - Koksijde - Nieuwpoort - Middelkerke - Oostende - Bredene - De Haan - Blankenberge - Brugge - Knokke-Heist.

Een voorbeeld: wil je wandelen langs de kust te Blankenberge, dan ga je naar rubriek 1 'wandelen' en de achtste gemeente is Blankenberge (1.8), daar zie je een tabel met de wandelingen en daarna een beschrijving van de wandelingen.

Bij elke thema geven we een korte inleiding met enkele opmerkingen, suggesties, waar je kan op letten bij het 'gebruik' van dit thema.

Veldwerk (zie 3) : leren in de werkelijkheid over die werkelijkheid. We selecteerden de items die van a tot z beantwoorden aan de criteria (veldwerk, getoetst aan het onderwijs, ...). Wat daar net buiten zat, vind je onder workshops (4).

Projecten (6) omvat activiteiten van een langere duur of met een meervoudige aanpak zoals: tentoonstellingen, Week van de Zee, Duurzaam en veilig fietsen, enzomeer.

Bijkomende informatie kan je doorgaans vinden bij de activiteit zelf, maar bij 'wegwijzer' krijg je nog heel wat bijkomende, nuttige adressen.

Er is altijd meer...

Wie graag de laatste info heeft (tijdens het jaar komen er nog nieuwe activiteiten bij), bladert best naar 'wegwijzer'. Je vindt er de gegevens van tal van verenigingen en wat belangrijk is hun websites. Deze laatste houden je up-to-date.



Boreas is een creatief en speels doe-pakket voor kleuters. Aan de hand van het windscherm worden waarnemen, observeren en beleven een spel met de wind. Meer info zie 'veldwerk'

wañdeliñgeñ



De wandelingen kan je opdelen in twee grote groepen. De toeristische diensten hebben een ruim aanbod folders met routebeschrijving. Je kan dus zelf op stap. Daarnaast zijn er de wandelingen onder leiding van een gids. Voor sommige moet je er vlug bij zijn, want de wandeling gebeurt maar eenmaal per jaar, voor andere kan je een gids aanvragen. Bij die wandelingen staat ook de info: waar reserveren, de prijs, ...

Aan de hand van een cijfer kan je vlug van de beschrijving naar de info in de tabel en omgekeerd.

Een uniek aspect van wandelingen met een gids is dat veel gebieden kunnen worden bezocht waar men anders nooit zou

komen en dat de informatie ons nieuwe inzichten geeft over natuur en milieu.

Veel wandelingen gaan door de duinen en natuurreservaten. Het zijn dikwijls kwetsbare gebieden. De plantengroei in de duinen is teer, ze herstelt zich traag en moeizaam. Om de functie van de duinen als kustverdediging en natuur te behouden, blijf je best op de aangegeven paden.

Een bijzondere aanrader voor gezinnen is de 'Duinpieper' (zie 1.11, p.29). Nee, niet die zeldzame vogel die tijdens de trek een enkele keer wordt gezien langsheen de kust. Wel een rugzakje met allerlei opdrachten en materialen (determinatiekaart, verrekijker, loep, ...) die je helpen duin en strand verkennen.



Een wandeling kan soms een moeizame start kennen ...

1.1 Wandelingen De Panne

Wandeling	Doelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	InCo/reserveren	Begeleide wandeling / inCo
Houtsaegher 1	algemeen	Hele jaar	2.30u	Marktlaan of St. Janskapel	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Vrij toegankelijk / gids op aanvraag Info en Wandelkalender
De Westhoek 2	algemeen	Hele jaar	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Vrij toegankelijk / gids op aanvraag Info en Wandelkalender
De Oosthoek 3	algemeen	Hele jaar	2.30u	Gemeentehuis De Panne/ De Nachtegaal	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Vrij toegankelijk / gids op aanvraag Info en Wandelkalender
Cabour 4	algemeen	Hele jaar	2.30u	Ingang Carbourduinen De Nachtegaal	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25 en I.W.V.A. 058 53 38 33	Enkel met gids Info en wandelkalender
Vloed 5	algemeen	Hele jaar	2.30u	Leopold I monument De Panne/ De Nachtegaal	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandelingen Info en wandelkalender
Knoppen 6	algemeen	Winter	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandelingen Info en wandelkalender
Kruiden 7	algemeen	Hele jaar	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandelingen Info en wandelkalender
'Koude schotel 8 wandelingen'	algemeen	zie wandelkalender	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandelingen Info en wandelkalender
Paddestoelen 9	algemeen	Herfst	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandelingen Info en wandelkalender
Pietje Mol 10	algemeen	Hele jaar	2.30u	De Mol/grens met Frankrijk	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandelingen Info en wandelkalender
Erfgoed 11	algemeen	Hele jaar	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandelingen Info en wandelkalender
Grenspad 12	algemeen/ gezinnen	Hele jaar	2.00u 1,5-6,5 km	De Mol - De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Een rugzakje kan uitgeleend (waarborg) bij 'De Nachtegaal' Olmendreef 2 8860 De Panne 058 42 21 51 / zelf doen of met gids op aanvraag Info en wandelkalender
Groene-Gordelwandeling	algemeen paddestoelen	op afspraak	4.35 km	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandelingen Info en wandelkalender
Seniorenwandeling	senioren	op afspraak	2.1 km	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandelingen Info en wandelkalender
Paddestoelenwandeling Krakeelduinen	Interesse in paddestoelen	21 februari om 9u	3u	Parking kerkhof De Panne, kerkstraat	Pol Debaenst 058 31 39 69	Paddestoelenwerkgroep Westhoek gratis
Luisteren naar vogelzang Oosthoekduinen	algemeen	1 mei om 5u 30	3u	NEC De Nachtegaal	Godfried Warreyn 058 51 80 80 Ontbijt mits inschrijven	Natuurpunt Westkust Godfried.Warreyn@pi.be
Paddestoelenwandeling Oosthoekduinen	idem	8 mei om 9u	3u	Gemeentelijk sportcentrum	Pol Debaenst 058 31 39 69	Paddestoelenwerkgroep Westhoek gratis
Paddestoelenwandeling Kerkpannebos	interesse in paddestoelen	10 juli om 9u	3u	Koksijdeweg-Noorddreef	Pol Debaenst 058 31 39 69	Paddestoelenwerkgroep Westhoek gratis
Libellen, vlinders en sprinkhanen	algemeen	25 juli om 14u	3u	NEC De Nachtegaal	Godfried Warreyn 058 51 80 80	Natuurpunt Westkust Godfried.Warreyn@pi.be
Paddestoelenwandeling Cabourdomein	idem	7 augustus om 9u	3u	parking Cabourdomein	Pol Debaenst 058 31 39 69	Paddestoelenwerkgroep Westhoek gratis
Paddestoelenwandeling Calmeybos	idem	10 oktober om 14u	3u	NEC De Nachtegaal Olmendreef 2	Pol Debaenst 058 31 39 69	Paddestoelenwerkgroep Westhoek en Natuurpunt Westhoek gratis

Alle begeleide wandelingen (1-12) vermeld in de wandelkalender die eind januari verschijnt (te verkrijgen op de dienst toerisme) zijn gratis. Je hoeft voor deze wandelingen niet te reserveren, met uitzondering van de wandeling 'koude schotel'.

Wandelingen op aanvraag met gids kosten 45 € met een maximum van 25 deelnemers.

1 Natuurreservaat 'Houtsaeger'

Dit Vlaams natuurreservaat ligt ingesloten tussen de bewoning van De Panne en Sint-Idesbald. Het voorheen grotendeels open en vochtige duingebied is momenteel sterk verdroogd en dichtgegroeid met natuurlijk struweel. Het beheer richt zich op het vrijwaren en stimuleren van de natuurlijke ontwikkelingen in het duingebied. Een kudde ezels, gekozen vanwege hun historische rol als grazers in de duinen en hun zelfredzaamheid, helpt de beheerders hierbij. Dit reservaat is vrij toegankelijk. In de Houtsaegerduinen wordt de wandelaar verzocht de wandelpaden te volgen.

2 Natuurreservaat 'De Westhoek'

Het grootste gaaf gebleven duinencomplex van de Belgische Kust. De kennismaking met de 'Westhoek' gebeurt van op een duinheuvel met een wijds panorama over heel het duingebied dat je nog zult doorwandelen. Dichtbij in de diepte bevindt zich een duinpanne, wat je meteen een verklaring geeft hoe de naam De Panne ontstaan is. Verder loopt de wandeling via de Romeinse Vlake om ten slotte te eindigen in de nabijheid van de zee die schijnbaar doodloopt op het havencomplex van Duinkerke.

3 Natuurreservaat 'Oosthoek'

Dit duinengebied is één van de zes paraboolduinen, die tot de fossiele duinafzettingen op het Belgisch grondgebied behoren. Merkwaardig is hier de plotselinge overgang van duinen naar polders. Het is een duinengebied met steeds wisselende zichten. Het hoogste punt bevindt zich 22m boven de duinspiegel. Dit reservaat is vrij toegankelijk. In het begrazingsblok wordt verzocht de wandelpaden te volgen.

4 Natuurgebied 'Cabour'

Deze 5000 jaar oude duinen vormen een uniek stuk natuur, met een typische mossen- en korstmossenvegetatie en een zeldzame kruidvegetatie. Als rustgebied vormt het een paradijs voor talrijke zang- en roofvogels. Daarnaast wordt u ook binnengeleid in de wereld van de waterwinning. Een bezoek aan het museum is de moeite waard. Hier wordt de geschiedenis van de waterwinning uitgelegd aan de hand van oude instrumenten, materialen en documenten. Het natuurgebied is enkel toegankelijk met begeleiding.

5 Vloedwandeling

Hou je van de zee en wat zij op het strand te vondeling legt? Heb je al kennis gemaakt met de Kokkel, de afgeknotte Gaper, het Nonnetje, de eieren van de Wulk of het Koffieboontje? Dit alles word je geleerd door onze natuurgids tijdens de strandwandeling.

6 Knoppenwandeling

Ook in de winter kun je naast een landschapswandeling een originele knoppenwandeling met natuurgids aanvragen. Op deze wandeling ontdek je de boomsoort aan hun knoppen. Ook de geschiedenis van het Calmeynbos wordt uitvoerig besproken.

7 Kruiden

Onder leiding van een ervaren herborist worden de geneeskrachtige elementen uit onze duinenkruiden uiteengezet als ook de culinaire toepassingen. Vele van deze kruiden zijn toepasselijk in onze dagelijkse keuken. Neem pen en papier mee zodat je de overvloedige recepten van aperitiefdrankjes en -hapjes kan noteren.

8 'Koude Schotel' wandeling

Dit is een wandeling in het Westhoekreservaat die gekoppeld wordt aan een maaltijd dichtbij het strand.

9 Raddestoelenwandeling

Het Calmeynbos is bekend bij de Fransen voor zijn paddestoelenbiotoop. Op bepaalde momenten in het jaar, vooral in het najaar, zijn meer dan 50 diverse soorten op één wandeling niet abnormaal. Hoeveel zou jij er ontdekt hebben zonder begeleiding door een specialist?

10 Pieke Mol wandeling

Wil je kennismaken met de wilde dieren in het Westhoekreservaat? Deze wandeling kan je alleen maar ondernemen met een natuurgids. Ze vertrekt aan de Mol (of camping Perroquet) en gaat dwars door de afgesloten gebieden van het Westhoekreservaat tot op het strand, op zoek naar grazers. Op safari in De Panne op de grens van Frankrijk en de voormalige Nederlanden. Dit gebied vormde het decor van "blauwers" en "douaniers". Wordt deze wandeling geleid voor volwassenen, dan draait deze gegarandeerd uit op een "Picon au vin blanc" festijn

11 Erfgoedwandeling

Een wandeling in de voetsporen van het verleden langs het Bella Stock wandelpad. Hoe vreemd het ook mag klinken De Panne is een badstad met een architecturaal verleden. Deze wandeling geeft een duidelijk beeld van het ontstaan van de badplaats. De zee heeft al altijd een aantrekkingskracht uitgeoefend op de mensen om er te genieten van een welverdiende

vakantie, als gezondheidskuur of om er iets bij te leren. Deze wandeling biedt je een overzicht van de verschillende architecturale stijlen van de laatste twee eeuwen.

12 "Ontdek het Grenspad met de familie"

Op het Grenspad te De Panne loop je tussen Frankrijk en België, maar nog net in het Vlaams natuurreserveaat De Westhoek. In de brochure "Ontdek het Grenspad" worden 20 duinmilieus beschreven die u kan terugvinden langs het pad aan de hand van logo's op paaltjes.

U kan deze brochure verkrijgen bij de Dienst voor Toerisme van De Panne en in het Vlaams Bezoekerscentrum de Nachtegaal. Beleef het Grenspad

Doe-opdrachten voor het hele gezin: door het uitvoeren van 5 verschillende doe-opdrachten kan u het grenspad pas echt beleven:

- Snuffel in het bos van Pietje Mol
- Onttrafel het mysterie van de vier witte struiken
- Duik in de wereld van de poel
- Meet het duin
- Verken de 'zeereep-tuintjes'

De rugzak met het nodige educatieve materiaal kan je ontleenen in het Vlaams Bezoekerscentrum de Nachtegaal.

Het uitleen is gratis, mits het betalen van een waarborg van 25 euro.

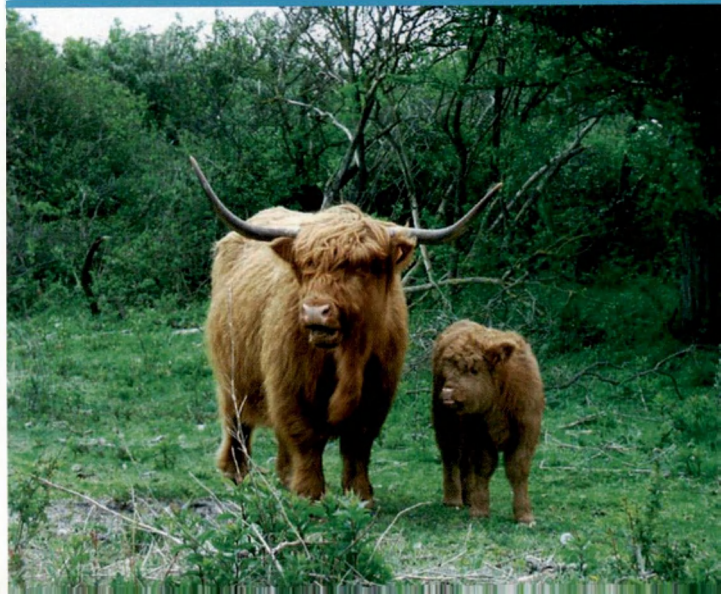
Meer informatie bij het Vlaams Bezoekerscentrum De Nachtegaal, Olmendreef 2,

8660 De Panne

058 42 21 51

e-mail: natuur.nachtegaal@lin.vlaanderen.be

In natuurgebieden worden runderen ingezet die aangepast zijn aan een leven het hele jaar buiten. Ze zorgen door hun grazen voor meer variatie in flora en fauna. Je kan op je tocht oog in oog komen met zo'n 'loebas' (Schotse hooglander)



1.2 Wandelingen Koksijde

Wandeling	Doelgroep	Wanneer	Duur/km	Afspraak/plaats	Info/reserveren	Begeleide wandeling / info
Kruwers 1	algemeen	Hele jaar	8.6 km	Estaminet De Peerdevisscher Oostduinkerke-dorp	Dienst voor Toerisme 058 53 30 55 folder € 1,24	Toeristische kantoren Koksijde / Oostduinkerke/Sint-Idesbald
Schipgat 2	algemeen	Hele jaar	4.5 km	Parking Zouavenmonument Koksijde-Bad	Dienst voor Toerisme 058 53 30 55 folder € 1,24	Toeristische kantoren Koksijde / Oostduinkerke/Sint-Idesbald
Spelleplekke 3	algemeen	Hele jaar	9.6 km	Parking Zouavenmonument Koksijde-Bad	Dienst voor Toerisme 058 53 30 55 folder € 1,24	Toeristische kantoren Koksijde / Oostduinkerke/Sint-Idesbald
Ijslandvaarders 4	algemeen	Hele jaar	7.3 km	Parking Panoramalaan Koksijde-dorp	Dienst voor Toerisme 058 53 30 55 folder € 1,24	Toeristische kantoren Koksijde / Oostduinkerke/Sint-Idesbald
Artiesten wandelpad 5 algemeen	algemeen	hele jaar	11 km	Parking J. van Buggenhout Koksijde-Bad	Dienst voor Toerisme 058 53 30 55	Toeristische kantoren Koksijde Oostduinkerke/Sint-Idesbad
Witte burg 6 wandelpad	algemeen	hele jaar	11 km	Astridplein Oostduinkerke-bad	Dienst voor Toerisme 058 53 30 55	Toeristische kantoren Koksijde Oostduinkerke/Sint-Idesbad
Zand onder de voeten (duin- of strandwandeling)	lager onderwijs	Volgens afspraak	4 km, 2u	Volgens afspraak	Dienst voor Toerisme 058 53 30 55, folder € 1,24	Natuurgids via de toeristische dienst
Kruidenwandeling Noordduinen	2 ^e en 3 ^e graad lager onderwijs	volgens afspraak	1u30-2u	Molen, Koksijde	Debruyne Mirian 058 51 97 50 Dienst voor Toerisme milieu@koksijde.be	Klasgroep, € 40 per gidsbeurt
Insectenwandeling in de duinen	lager onderwijs	volgens afspraak	1u30-2u	Molen, Koksijde	Debruyne Mirian 058 51 97 50 Dienst voor Toerisme milieu@koksijde.be	Klasgroep, € 40 per gidsbeurt
Polder 7	algemeen	Hele jaar	10 km	Ganzestraat tussen Koksijde-dorp en Oostduinkerke-dorp	Dienst voor Toerisme 058 53 38 55 folder € 1,24	Toeristische kantoren Koksijde/ Oostduinkerke/Sint-Idesbald
Ter Yde 8	algemeen	Hele jaar	7.1 km	Oostduinkerke-bad Richting Nieuwpoort	Dienst voor Toerisme 058 53 38 55 folder € 1,24	Toeristische kantoren Koksijde/ Oostduinkerke/Sint-Idesbald
De Doornpanne 9	algemeen	Hele jaar	1u30	Bezoekerscentrum De Doornpanne tussen Koksijde-Bad en Oostduinkerke-Bad	Bezoekerscentrum 058 53 38 33 fax 058 53 39	Toeristische kantoren Koksijde/ Oostduinkerke/Sint-Idesbald Gids € 40 of gratis, folder € 1,24
Paddestoelenwandeling Ter Yde	algemeen	24 april, 9u	3u	Koninklijke baan tussen Oostduinkerke-Bad en Groenendijk	Pol Debaenst 058 31 39 69	Paddestoelenwerkgroep Westhoek gratis
Flora en insecten in de Oostvoorduinen	algemeen	27 juni, 14u	3u	Parking kerkhof Oostduinkerke	Godfried Warreyn 058 51 80 80	Natuurpunt Westkust godfried.warreyn@pi.be, gratis
Paddestoelenwandeling Schipgatduinen	algemeen	11 december, 9u	3u	Rolandstraat, Koksijde	Pol Debaenst 058 31 39 69	Paddestoelenwerkgroep Westhoek gratis

1 Kruwers wandelpad

Verken de mooiste hoekjes en plekjes in de duinlandschappen van de Westkust. Maak kennis met het Nationaal Visserijmuseum van Oostduinkerke en leer het dorp kennen met zijn prachtig Oud-gemeentehuis. Dit wandelpad brengt je doorheen ongerepte duinengebieden, zoals de oostvoorduinen - die behoren tot de oudste duinen van onze kust -, Ter Yde - beschermd natuurgebied dat verwijst naar een verdwenen vissersnederzetting -, de Plaatsduinen en het Hannecartbos.

2 Schipgat wandelpad

Dé strand- en duinwandeling bij uitstek! Hier maak je kennis met het plantenrijk van de schipgatduinen en ontdek je aanspoelsels langs de vloedlijn op het strand. Hopelijk

spoelt er nu geen potvis aan. Met wat geluk kun je bij laag water hier de garnaalvissers te paard aan het werk zien.

3 Spelleplekke wandelpad

Trek er op uit in de duinen van Oostduinkerke langs de rand van de Plaatsduinen en Spelleplekke (= in de Spelleplekkeduinen werden door lokale vissers duizenden spelden aangetroffen, vandaar de naam). We treffen mooie riante woningen aan. Op de rand van duin en strand maken we kennis met de 'zeilwagensport'. Dit pad brengt ons tot bijna aan de grens van Nieuwpoort-bad. Ook wandelen we in de prachtige en ongerepte Zeebermduinen. (zeeberm = een zandheuvel dichtbij het strand gelegen). Wandelkaart omvat routebeschrijving en vermeldt wetenswaardigheden

4 IJslandvaarders wandelpad

Wandelen is gezond! Start op de parking van de Panoramalaan aan de voet van de Hoge Blekker, hoogste duin van de Vlaamse Kust (33 meter). De naam 'IJslandvaarder' werd aan dit pad gegeven als herinnering aan de Koksijdenaars, die vanaf 1849 voor hun broodwinning op de vaart naar IJsland aangewezen waren. We leren Koksijde-dorp beter kennen, een stuk van de Noordduinen dat ons tot niet ver van de Zuid-Abdijmolen brengt en de omgeving van het Militair vakantie domein 'Liefoord', gelegen ongeveer op de scheiding van duin en polder.

5 Artiestenwandelpad*

Begint in de Jaak Van Buggenhoutlaan op de parking van de O.L.V.-ter Duinenkerk, de kathedraal van het licht genoemd, in Koksijde-bad. De zee is en blijft voor menig kunstenaars dé inspiratiebron. Elke dag valt het licht anders over dit wijds landschap, geen twee golven zijn dezelfde. Tijdens deze wandeling komen we meer te weten over de kunstenaars die leven en geleefd hebben in Sint-Idesbald. Het bedevaartkapelletje 'Baaldjes Kruis' doorkruist ons pad. Ook stappen we een kort eindje door de Noordduinen, niet ver gelegen van de Zuid-Abdijmolen. We ontdekken het 'Abdijmuseum 'Ten Duinen 1138'', het Zilvermuseum en het park met de abdijruïnes. Het stuivende zand betekende de ondergang van deze Cisterciënzerabdij.

6 Witte Burg wandelpad

Start op het Astridplein te Oostduinkerke-Bad. Met zicht op zee ga je richting Koksijde, tot aan het gehucht Sint-André. Hier op het Sint-Andréstrand kan de wind nog zelf nieuwe duinen vormen. De wind krijgt hierbij hulp van allerlei aanspoelsels en planten zoals Zeeraket.

Even verder wandel je langs het duinengebied De Doornpanne en krijg je de kans om het gelijknamige natuureducatief-centrum te bezoeken. Hier leer je dan meer over de fauna en flora uit de duinen. Je krijgt er gratis enkele waterbesparende tips en je leert alles over de waterwinning in de duinen.

7 Polder wandelpad

Begint in de Ganzestraat, niet ver van het Florishof, in een zijstraatje in de drukke Koksijdsesteenweg (verbindingsweg tussen Oostduinkerke-dorp en Koksijde-dorp). Hier genieten we van de rustige Polders en stappen een eindje langs het kanaal Veurne-Nieuwpoort. In de verte merken we de toren van de Sint-Willibrorduskerk.

Ook maken we kennis met talrijke oude hoeven. We wandelen in de dorpskern van Oostduinkerke en gaan voorbij het Nationaal Visserijmuseum van Oostduinkerke

8 Ter Yde wandelpad

Leidt je omheen het 300 ha-groot duinmassief van Ter Yde, in de overgangszone tussen duin en polder. Van bij het vakantiecentrum Westhoek loopt een onverhard pad tussen de steilrand van

de duinen en de noordelijke zoom van het Hannecartbos. Dit Elzenbroekbos van 33 ha werd aangeplant in de jaren 30 en maakt deel uit van het gerangschikt landschap van Ter Yde. Door het bos stroomt de enige duinbeek van de Vlaamse kust. Via de verkaveling van Mariapark, Spelleplekke en Blekker wordt het strand bereikt, dat een eind wordt gevolgd richting Nieuwpoort. De terugweg voert door de stuifduinen, graslanden en Duindoornstruwelen van de Zeebermduinen naar de Karthuizerduinen, een groot loopduin met een vochtige panne.

9 Doornpanne wandelpad

Verken de omgeving van het 200 ha-grote natuurgebied De Doornpanne. Dit beschermd landschap groepeerd een aantal uiteenlopende duintypes zoals stuifduinen, duingraslanden, dicht begroeide pannen en gefixeerde binnenduinen. Het gebied ontleent zijn naam aan een centraal gelegen brede en struweelrijke depressie (panne). Vanuit het bezoekerscentrum van de IWVA dat de duinwaterwinning en het natuurbeheer in deze duinen belicht, leidt de wandeling naar de Hoge Blekker. Deze hoogste duintop van de Vlaamse kust (33 m) biedt een panoramisch uitzicht over de duinen en de achterliggende polders. Via de Schipgatduinen, verwijzend naar een voegere zee-inham, waarlangs schepen het binnenland konden invaren, bereikt de wandelaar het strand. Bij helder weer is van op de hoge zeereepduinen een groot deel van de kustlijn zichtbaar. Via de residentiële verkavelingen van Sint-André en Witte Burg komt men opnieuw bij het vertrekpunt.



* We slaan al eens de verkeerde weg in, je moet er geen 'artiest' voor zijn



Bij wandelpaden in de duinen wordt gekozen voor natuurlijke verharding, zoals hier een schelpenpad.

1.3 Wandelingen Nieuwpoort

Wandeling	Doelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	Info/reserveren	Begeleide wandeling / info
Duinwandeling in de Simli-III 1	scholen en verenigingen	Hele jaar Op aanvraag	2u 3 km	Nieuwpoort Bad Sint-Bernaduskerk	Kinderboerderij De Lenspolder 058 23 69 86	gidsbeurt € 40 max 25 deelnemers
Strand-, duin- en polderwandeling 2	scholen en verenigingen	Hele jaar Op aanvraag	2u 5 km	Nieuwpoort Bad Dienst Toerisme Hendrikaplein	Kinderboerderij De Lenspolder 058 23 69 86	gidsbeurt € 40 max 25 deelnemers
Schelpenwandeling	scholen en verenigingen	Hele jaar Op aanvraag	2u 2 km	Nieuwpoort Bad Dienst Toerisme Hendrikaplein	Kinderboerderij De Lenspolder 058 23 69 86	gidsbeurt € 40 max 25 deelnemers
Vissershaven, sluis- complex De Ganzepoot	scholen en verenigingen	Hele jaar op aanvraag	2u 2 km	vismijn, toren of volgens afspraak	Info: Dienst Toerisme 058 22 44 44 reservatie: gidsenkring 058 28 91 66	gidsbeurt € 40 per klasgroep
Natuurreservaat De IJzermonding 3	scholen en verenigingen	Hele jaar op aanvraag	2u 3 km	Halve Maanstraat parking	Natuurwachter 059 51 87 43 of 0479 890 114	gids, laarzen noodzakelijk folder verkrijgbaar
Natuurreservaat De IJzermonding 3	algemeen	12 september, 10u	2u	Halve Maanstraat parking	Godfried Warreyn 058 51 80 80	Natuurpunt Westkust Godfried.warreyn@pi.be, gratis laarzen noodzakelijk
Internationale vogelkijkdag	algemeen	3 oktober, 10u	2u	Halve Maanstraat Parking	Godfried Warreyn 058 51 80 80	Natuurpunt Westkust Godfried.warreyn@pi.be, gratis laarzen noodzakelijk
Paddestoelenwande- ling SIMLI-duinen	algemeen	13 november, 9u	3u	Ter Helme, Kinderlaan	Pol Debaenst 058 31 39 69	Paddestoelenwerkgroep Westhoek gratis

1 Duinwandeling in de Simli III te Nieuwpoort Bad

De gids zal je rondleiden in een mooi stukje duin, Simli III genaamd, te Nieuwpoort-bad. Gelegen tussen de Elisalaan, kinderlaan en Louisweg. De Simli duinen behoren tot het jong parabool duinlandschap.

Langs het pad tussen het duinstruweel kan je kennis maken met de verschillende bewoners van de duinen, denk maar aan de vele vogels, planten en insecten. Het duinviooltje, zee-wolfsmelk, winterpostelein en teunisbloem zijn maar enkele typische planten die het duinlandschap sieren.

2 Strand-, duin- en polderwandeling

Een wandeling die start op het strand. De werking van het getij, de schelpen en aanspoelsels leren kennen en het hoger en droger gaan zoeken, het duin in. Vanwaar komt die merkwaardige naam 'Simli-duinen'? We onderzoeken de verschillende duinvegetaties; moe meer uit de wind, des te meer planten. Van het duin de polder in. We verdiepen ons even in de ontstaansgeschiedenis van de Lenspolder en van daaruit terug het startpunt.

3 Een bezoek aan het natuurreservaat De IJzermonding te Nieuwpoort

Een wandeling in een uniek natuurgebied van 100 ha: de enige plaats aan de Vlaamse kust waar een rivier in de Noordzee uitmondt. Het gebied is van alle biotopen thuis: strand, zee-reepduinen, achterliggende duingraslanden, mosduinen tot en met de polder. Tel daarbij nog de overgang van slikken en schorren naar de kopjesduinen en het ecosysteem is compleet. Een waar vogelparadijs: de Tafeleend komt er graag tafelen,

de Tureluur kan er uren turen, de Oeverloper kan er oeverloos mijmeren. De ontelbare organismen en weekdieren in de slikken en schorren vormen het culinair hoogtepunt in het leven van de watervogels. Heb je geluk? Dan kan je er zelfs een zeehond ontmoeten!



Wandel ook niet té ver...

1.4 Wandelingen Middelkerke

Wandeling	Doelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	Info/reserveren	Begeleide Wandeling / info
Bamburpad 1	algemeen	Hele jaar	2u 8 km	Westende	Dienst voor Toerisme 058 30 03 68/059 30 20 85 toerisme@middelkerke.be westende@middelkerke.be	folder € 1,24 Dienst Toerisme
Polderpad 2	algemeen	Hele jaar	2u30 10 km	Westende	Dienst voor Toerisme 058 30 03 68/059 30 20 85 toerisme@middelkerke.be westende@middelkerke.be	folder € 1,24 Dienst Toerisme
Hoevepad 3	algemeen	Hele jaar	2u30 9 km	Het oud-gemeentehuis Westende	Dienst voor Toerisme 058 30 03 68/059 30 20 85 toerisme@middelkerke.be westende@middelkerke.be	folder € 1,24 Dienst Toerisme
Yslandpad 4	algemeen	Hele jaar	1u30 7.7 km	huis Ysland Westende	Dienst voor Toerisme 058 30 03 68/059 30 20 85 toerisme@middelkerke.be westende@middelkerke.be	folder € 1,24 Dienst Toerisme
Flerispad 5	algemeen	Hele jaar	2u 8 km	Home Pierre Julien IJzerlaan te Middelkerke	Dienst voor Toerisme 058 30 03 68/059 30 20 85 toerisme@middelkerke.be westende@middelkerke.be	folder € 1,24 Dienst Toerisme
Scorapad 6	algemeen	Hele jaar	1u30 6 km	Dienst Toerisme	Dienst voor Toerisme 058 30 03 68/059 30 20 85 toerisme@middelkerke.be westende@middelkerke.be	folder € 1,24 Dienst Toerisme

1 Bamburpad

Dit wandelpad is gewijd aan de historische hoeve "De Grote Bamburg". Deze hoeve heeft in het ontstaan en de geschiedenis van de gemeente Westende een voorname rol gespeeld. Samen met "De kleine Bamburg" en de "Vlaming Hofstede" was de hoeve een eigendom van de Sint-Pietersabdij van Oudenburg. In 1173 werd door deze abdij begonnen met het indijken van de schorren (overspoelde gronden). Zo ontstonden deze nederzettingen en de Bamburghoeve. De Bamburghoeve is reeds bekend in 1208.

2 Polderpad

Dit wandelpad is voor het grootste deel gesitueerd op het grondgebied van het vroegere Lombardsijde. Lombardsijde was eertijds een bloeiende havenstad. Omstreeks 500 na Christus zouden de Angelsaksers zich hier gevestigd hebben en weldra een grote nederzetting vormen langs de bijzondere uitloper van de IJzer. Het wandelpad is vooral gewijd aan het werk en leven van de polderbevolking die voor het grootste deel uit tuinders bestond.

3 Hoevepad

Dit wandelpad werd uitgestippeld langsheen heel wat merkwaardige hoeven waarvan vele benamingen terug opgefrist werden. We vertrekken aan het oud-gemeentehuis van Westende aan de Westendelaan in Westende-dorp. Het wandelpad leidt u via rustige wegen langsheen heel wat merkwaardige hoeven.

4 Yslandpad

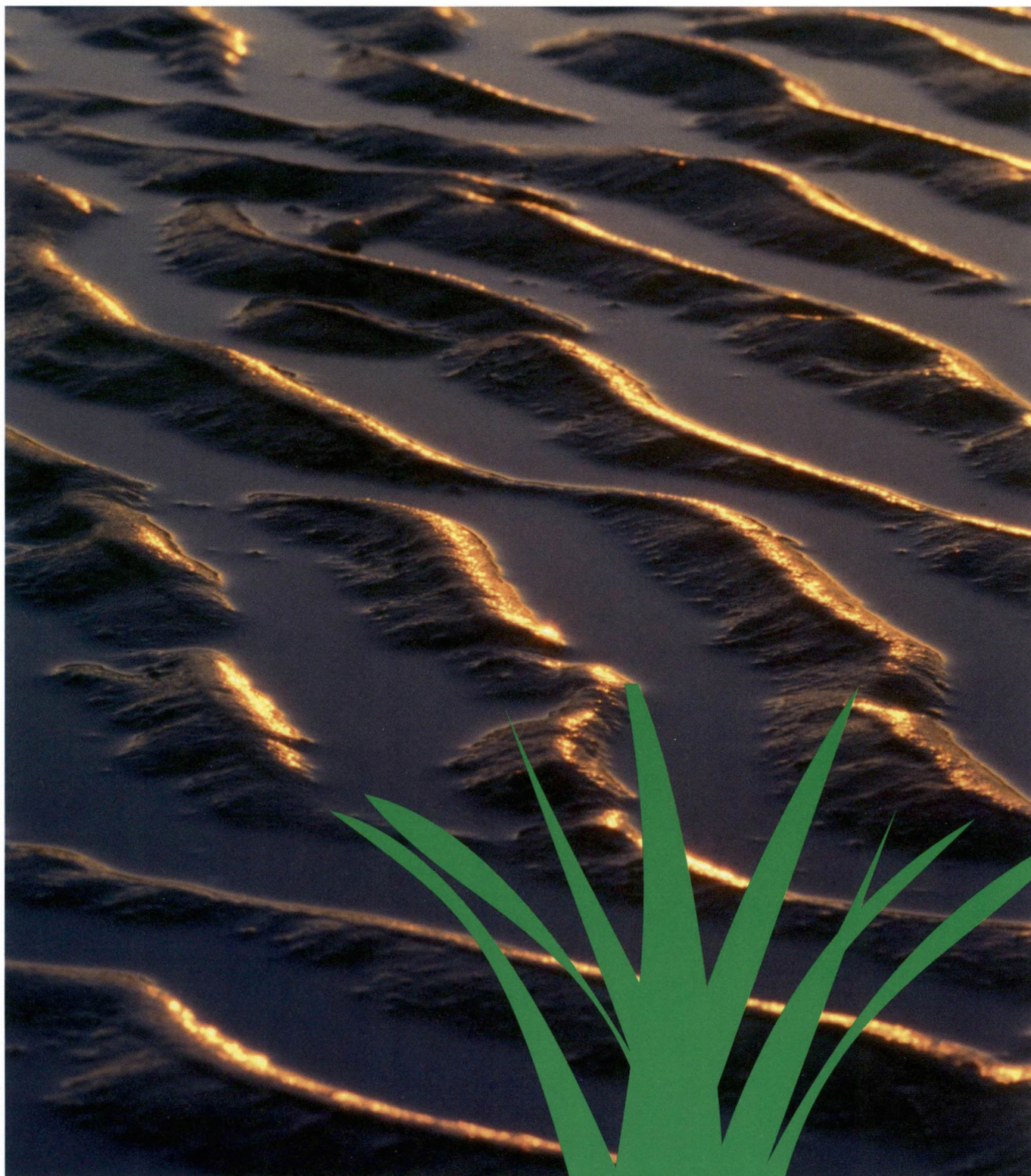
Het hoevepad vertrekt aan het huis Ysland, op de hoek van de Hoveniersstraat en de Lombardsijdelaan (de weg tussen Westende Dorp en Lombardsijde Dorp). Dit witte huis met puntgevel, dat oorspronkelijk gebouwd werd in 1905, kunt u bewonderen als aandenken aan de IJslanvaart in deze streek. Het wandelpad laat u met de IJslanvaart en met de natuur in de omgeving van Westende en Lombardsijde kennis maken.

5 Flerispad

Dit wandelpad leidt naar de deelgemeente Wilskerke, waar we kunnen genieten van de stilte van dit landelijk dorp. Het pad begint aan de Home Pierre Julien in de Yzerlaan. Het Flerispad verwijst naar de Flerishoeve in Wilskerke. Over die hoeve doet een leuke legende de ronde. Fleris, de knecht, was een watergeest en deed niets liever dan de andere knechten en meiden pesten. De boer en de boerin gingen ten einde raad naar de dorpspastoor. De pastoor gaf hun de raad Fleris pap met look te geven. Diezelfde avond kreeg hij dus pap met look, maar hij proefde het en riep: "Aha, pap met look, Fleris verhuist en het geluk ook." Hij verdween en diezelfde nacht brandde de hoeve af.

6 Snorpad

Dit wandelpad, uitgestippeld in het kader van de ruilverkaveling Spermalie, verkent het polderland ten noordoosten van het dorp Schore (deelgemeente van Middelkerke). In de routebeschrijving wordt dieper ingegaan op het ontstaan en de opbouw van het polderlandschap, de aanwezige natuur- en landschapswaarden, alsook op de talrijke waardevolle gebouwen en bezienswaardigheden langs de route.



1.5 Wandelingen oostende

Wandeling	Doelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	InCo/reserveren	Begeleide wandeling / InCo
Strand Oosteroever	algemeen	zomermaanden	2u 3 km	Bezoekerscentrum 't Zeehuis	Horizon Educatief vzw 059 32 21 83	kalender
Natuur Maria-Hendrikapark	algemeen	zomermaanden	2u 3 km	Fietsdepot 2de en 23ste Linie regimentsplein	Horizon Educatief vzw 059 32 21 83	kalender

Strandwandelingen Oosteroever

Wandelend langs de waterlijn en de golfbrekers laat onze natuurgids je een fascinerende wereld van natuurlijke schoonheid en een onvermoed rijke hoeveelheid aan leven ontdekken. Met het rondspeuren in de aangespoelde schatten van de vloedlijn kunnen we ontzettend veel te weten komen over het leven in zee en aan het strand. Het kraakt onder je voeten. Kijk uit! Daar ligt een toffe!

Natuurwandelingen in het Maria-Hendrikapark

Dit park, voor de Oostendenaars 'Het Bosje' werd aangelegd onder impuls van koning Leopold II, die het 'Bois de Boulogne' wou noemen. Bomen spreken er tot de verbeelding, wekken emoties op en zijn voor veel mensen een bron van inspiratie. Je maakt met hun eigenschappen kennis en misschien vind je er wel een uniek exemplaar die bij je past? Een natuurgids helpt je alvast op weg.



Weer of geen weer, wandelen langs het strand heeft altijd iets gezelligs.

1.5b Wandelingen Provinciedomein Raversijde - oostende

Wandeling	Deelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	Info/reserveren	Extra
Paden na Pasen	algemeen	18 april, 10-12u	2u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Johny Nica)
Vogels op trek	algemeen	16 mei, 10-12u	2u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Claude Velter)
Planten met natte voeten	algemeen	20 juni, 10-12u	2u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Bea Danneels)
Insecten	algemeen	18 juli, 10-12u	2u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Johan Broidioi)
Wateronderzoek	algemeen	15 augustus, 10-12u	2u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids ()
Mossen en korstmossen	algemeen	19 september, 10-12u	2u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids ()
100 jaar Koninklijk tuin (natuur en cultuur)	algemeen	17 oktober, 10-12u	2u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Renée Vandercruyssen)

1.6 Wandelingen Bredeë

Wandeling	Deelgroep	Wanneer	Duur/afstand	Afspraak/plaats	Info/reserveren	Begeleide wandeling / info
Paelsteenpanne	algemeen	kalender	2u	zie kalender	Natuurpunt Middenkust 059 32 29 29	Natuurpunt
D'Heye	algemeen	kalender	3 km	zie kalender	Natuurpunt Middenkust 059 32 29 29	Natuurpunt

Voor de precieze data van deze wandelingen verwijzen we naar de website van Natuurpunt Middenkust (zie Wegwijzer)

De Paelsteenpanne

De schoonheid van de duinen kun je volop bewonderen in de Paelsteenpanne.

Deze panne ligt aan de voet van het imposante Spanjaardduin. Het kalkrijk gebied omvat hoofdzakelijk duindoornstruweel afgewisseld met graslandjes en mosduin. Door de hoge duinen heb je er een schitterend vergezicht. Wie vogels tijdens hun trek wil waarnemen, heeft hier een uitstekende locatie. Het gebied wordt beheerd door Natuurpunt.

D'Heye

Iets meer landinwaarts vinden we d'Heye. Al laat de naam het niet onmiddellijk vermoeden, het is een duingebied. De bodem van deze duinen is kalkarm en is daardoor het geschikte biotoop van een reeks planten die we eerder in de zandstreek zouden verwachten. Een van die planten is struikheide, vandaar de naam 'D'Heye'.

Het beheer door natuurpunt heeft verrassende resultaten opgeleverd. De paddestoelen die er tevoorschijn kwamen zijn niet alleen heel mooi, ze zijn daarbij zeldzaam omdat ze slechts in zeer specifieke omstandigheden gedijen.



1.7 Wandelingen De Haan

Wandeling	Doelgroep	Wanneer	Duur/afstand	Afspraak/plaats	Info/reserveren	Extra
Duinbospad	algemeen	Hele jaar	10.3 km	Infokantoor De Haan centrum	Dienst voor toerisme 059 24 21 34	Folder met routebeschrijving prijs € 2
Langs t Zeetje (organismen op en langs golfbrekers)	algemeen	18 januari, 14u	2u30	Tramstation Wenduine centrum	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	Gratis Laarzen wenselijk
Natuur in de knop (over bomen, knoppen)	algemeen	22 februari, 10u	2u	Tramhalte Wenduine molen	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	Gratis
Leven tussen de zandkorrels	algemeen	27 maart, 10u30	2u	Tramstation De Haan centrum	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	Gratis Laarzen wenselijk
Nachtgalen en andere vroege vogels	algemeen	9 mei, 5u30	3u	Hoek Zwarte Kiezel Wenduinsteenweg	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	Gratis Verrekijker wenselijk
Vlinders Op d Heye	algemeen	26 juni, 14u	3u	Danckaertstraat VMW	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	Gratis
Giffig of niet? Bessen en vruchten	algemeen	19 september, 14u	3u	Tramstation De Haan centrum	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	Gratis
In de mazen van het net (een garnaaltje vangen, koken)	algemeen	17 oktober, 9u	3u	Tramstation De Haan centrum	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	Gratis
Ganzen en roof- vogels in 't vizier observeren in de polder	algemeen	12 december, 14u	3u	Parking kerkhof Wenduine	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	Gratis verrekijker wenselijk
Duinboswandeling	Basis en secundair onderwijs	Op aanvraag	2u30	Volgens afspraak	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	€ 40 voor een klas (25 leerlingen)
Strandwandeling	Basis en secundair onderwijs	Op aanvraag	2u30	Volgens afspraak	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	€ 40 voor een klas (25 leerlingen)
Vroegevogelwandeling	Basis en secundair onderwijs	Op aanvraag voorjaar	2u30	Volgens afspraak	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09	€ 40 voor een klas (25 leerlingen)

Duinbosspad

Deze wandeling verkent de omgeving van de Duinbossen in De Haan, een 152 ha groot natuur- en wandelgebied dat zich uitstrekt tussen Wenduine en Bredene.

Uitgangspunt van de wandeling vormt het charmante tramstationnetje van De Haan. Via de "Concessie", de populaire benaming voor de villawijk die zich vanaf 1889 in de duinen van Klemskerke en Vlissegem ontwikkelde, worden de bossen bereikt. Vervolgens wordt via het strand richting Wenduine gestapt. De tocht brengt je naar de Spioenkop, een kijkhuisje op het bijna hoogste natuurlijk punt van onze kust (31 m).

De terugweg loopt doorheen de duinen en het Domeinbos. Rustige wegen langs typische villa's brengen de wandelaar terug bij zijn vertrekpunt.

1.8 Wandelingen Blankenberge

Wandeling	Doelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	Info/reserveren	extra
Ganzen Uitkerkse polder	algemeen	1 februari, 9u	3u	Bezoekerscentrum Groenwaecke	Dirk Content 050 41 62 39 dirk.content@pandora.be	www.natuurpunt.be/blankenberge www.uitkerkse-polder.be met natuurgids
Broedvogels Uitkerkse polder	algemeen	11 april, 9u	3u	Bezoekerscentrum Groenwaecke	Dirk Content 050 41 62 39 dirk.content@pandora.be	www.natuurpunt.be/blankenberge www.uitkerkse-polder.be met natuurgids
Broedvogelwandeling in het natuurreservaat De Fonteintjes	algemeen	9 mei, 9u	3u	Speelplein Nordic	Dirk Content 050 41 62 39 dirk.content@pandora.be	www.natuurpunt.be/blankenberge met natuurgids
Natuurwandeling Uitkerkse polder	algemeen	16 mei, 9u	3u	Bezoekerscentrum Groenwaeck	Dirk Content 050 41 62 39	www.natuurpunt.be/blankenberge met natuurgids
Plantenwandeling Uitkerkse polder	algemeen	12 juni, 13u30	3u	Bezoekerscentrum Groenwaeck	Dirk Content 050 41 62 39	www.natuurpunt.be/blankenberge met natuurgids
Orchideentocht in het natuurreservaat de Fonteintjes	algemeen	13 juni, 9u	3u	Speelplein Nordic	Dirk Content 050 41 62 39	www.natuurpunt.be/blankenberge met natuurgids
Ganzen Uitkerkse polder	algemeen	28 nov, 9u	3u	Bezoekerscentrum Groenwaeck	Dirk Content 050 41 62 39	www.natuurpunt.be/blankenberge met natuurgids

Natuurreservaat Uitkerkse Polder

Het reservaat "Uitkerkse Polder" werd opgericht in 1991. In een gebied van ± 1400 ha werd op 10 jaar tijd ± 257 ha natuurgebied aangekocht. Alle terreinen werden aangekocht in functie van de uitbouw van een weidereservaat met vnl. aandacht voor weidevogels en vochtige, vaak zilte graslandvegetaties. Het belang van de Uitkerkse Polder is groot voor soorten zoals Tureluur en Kluut omdat deze soorten in Vlaanderen vnl. broeden in biotopen die op korte termijn zullen verdwijnen (Zeebrugse achterhaven, Beneden-Schelde). Voor de Grutto zijn de Uitkerkse Polders uitgegroeid tot het sterkste bastion in de kustpolders.

Het is een belangrijk gebied voor overwinterende watervogels zoals kleine rietgans, kolgans, smient, wintertaling, slobend, goudplevier en wulp. Regelmatig worden in dit natuurreservaat geleide wandelingen georganiseerd door de vzw Natuurpunt.

Natuurreservaat De Fonteintjes

Het natuurreservaat "De Fonteintjes" is gelegen in de duinstrook tussen Blankenberge en Zeebrugge, deels op het grondgebied van Blankenberge en deels op het grondgebied van Brugge.

In dit gebied liggen lokaal stuivende zeereepduinen, met zoet, open water en kalkrijke moeraszones.

Zeldzame plantensoorten in "De Fonteintjes" zijn onder andere zeekool, zeepostelein, lidsteng, vleeskleurige orchis, rietorchis, bijenorchis, padderus en addertong.

Vooral voor rietvogels zijn "De Fonteintjes" van groot belang. Hier vinden kleine karekiet, rietzanger, rietgors en blauwborst nog voldoende nestgelegenheid.

Regelmatig worden in "De Fonteintjes" geleide wandelingen georganiseerd door de vzw Natuurpunt.

1.9 Wandelingen Brugge

Wandeling	Doelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	Info/reserveren	extra
Strandexcursie Zeebrugge	Iedereen	29 februari, 14u	3u	Badengebouw, dijk Zeebrugge	Hans De Blauwe 050 59 83 81	Hans De Blauwe

De kalender 2004 van Natuurpunt Brugge was nog niet helemaal klaar. Voor meer wandelingen zie www.natuurpunt.brugge.be of info Frank Descheemaeker 050 33 96 09.



als je flink wandelt, krijg je...

1.10 Wandelingen Knokke-Heist

Wandeling	Doelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	Info/reserveren	Begeleiding	Prijs in
Met een gids op stap in het Zwin 1	algemeen	Hele jaar start om 9u-11u-13u en 15u	2u	Het Zwin hoofdingang	www.zwin.be, 050 60 70 86 openingsuren onderaan reserveren verplicht 3 weken vooraf, 050 63 04 30 of cultuur@knokke-heist.be	met gids, 25 per groep, min 20 max 30deelnemers	6-11 jaar: € 2,6 12-60 jaar: € 4 60+: € 3,30
Rondsnuffelen met de Biobelletax 2	8-14 jaar en ouder	Hele jaar start om 9u-11u-13u en 15u	2u	Het Zwin hoofdingang	www.zwin.be, 050 60 70 86 openingsuren onderaan reserveren verplicht 3 weken vooraf, 050 63 04 30 of cultuur@knokke-heist.be	met gids, 25 per groep, min 20 max 30deelnemers	6-11 jaar: € 2,6 12-60 jaar: € 4 60+: € 3,30
Ochtendwandeling op zondag en donderdag 3	algemeen	zondagmorgen om 10u, hele jaar donderdagmorgen om 10u, enkel van Pasen tot 30-09	2u30	Het Zwin hoofdingang	www.zwin.be, 050 60 70 86 openingsuren onderaan reserveren: geen, je kan individueel deelnemen	met gids,	6-11 jaar:4,1 12-60 jaar: 7 60+: € 6,20 inkom inbegrepen
Nachtegalen 4	algemeen	1 mei 2004 5u	2u30	Het Zwin hoofdingang	www.zwin.be, 050 60 70 86 openingsuren onderaan+ bezoek vogelpark reserveren: geen, je kan individueel deelnemen	met gids,	6-11 jaar:4 12-60 jaar: 6,5 60+: € 6,50 inkom inbegrepen
Stiltewandeling 5	algemeen	6 november 2004 17u	2u30	Het Zwin hoofdingang	www.zwin.be, 050 60 70 86 openingsuren onderaan zelfgemaakte lantaarntje toegelaten reserveren: geen, je kan individueel deelnemen	met gids,	6-11 jaar:4,1 12-60 jaar: 7 60+: € 6,20 inkom inbegrepen
Natuurwandelingen Natuurpunt	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	1-4u		Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be	met gids max 25 deelnemers	40 per groep gids natuur- punt
Zwinbosjes 6	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	2,5-4u	Oosthoekplein Knokke-Het Zoute	Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be	met gids max 25 deelnemers	40 per groep gids natuur- punt
Het Blinckaertduinbos 7	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	2-3u	Oosthoekplein Knokke-Het Zoute	Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be	met gids max 25 deelnemers	40 per groep gids natuur- punt
Van de Korte Duinen naar De Vrede 8	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	4u	Oosthoekplein Knokke-Het Zoute	Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be	met gids max 25 deelnemers	40 per groep gids natuur- punt
De binnenduintrand van Knokke-Het Zoute 9	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	3-4u	Oosthoekplein Knokke-Het Zoute	Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be	met gids max 25 deelnemers	40 per groep gids natuur- punt
Duingebied Park 58 Duinbergen 10	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	1-2u	Hoofdingang Park 58 Elisabethlaan	Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be	met gids max 25 deelnemers	40 per groep gids natuur- punt
De Kleiputten van Heist 11	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	2u	Stationsplein Heist	Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be folder beschikbaar bij de ingang van het gebied	met gids max 25 deelnemers	€ 40 per groep gids natuur- punt
DeBaai van Heist Duinbergen 12	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	1u30-3u	vuurtoren einde zeedijk Heist, tegen oostelijke strekdam haven Zeebrugge	Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be folder beschikbaar bij de ingang van het gebied	met gids max 25 deelnemers	€ 40 per groep gids natuur- punt
Sashul 13	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	1u30-3u	vuurtoren einde zeedijk Heist, tegen oostelijke strekdam haven Zeebrugge	Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be folder beschikbaar	met gids max 25 deelnemers	€ 40 per groep gids natuur- punt
Cadzandduintjes en Zwinmonding NL	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	1u30-3u	Parking Nederlands bezoekerscentrum Zwin	Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be	met gids max 25 deelnemers	40 per groep gids natuur- punt
Natuurreservaat Sint-Donaaspolder 14	algemeen	Hele jaar Op aanvraag	1u30-3u	Parking Sluisstraat grenspost NL-B	Natuurpunt afd Knokke-Heist, 050 51 91 01 patrick.demaecker@wanadoo.be	met gids max 25 deelnemers	40 per groep gids natuur- punt
Hazegras Wandelpad 15	algemeen	Hele jaar	5.5 km	Vertrekpunt: Oosthoekplein	Westtoer 050 35 55 00 info@westtoer.be folder beschikbaar geen reservatie	geen	prijs folder: € 1,25

Wandeling	Deelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	Info/reserveren	Begeleiding	Prijs
Strandwandeling met gidsenkring Sincfal 16	algemeen	Hele jaar volgens afspraak	1u30	Heldenplein Heist	reservatie verplicht 050 63 04 30 cultuur@knokke-heist.be	met gids, geen minimum 40 per groep	€ 40 per groep
Garnalentocht met gidsenkring Sincfal 17	algemeen	Hele jaar volgens afspraak	1u30	Heldenplein Heist	reservatie verplicht: 050 63 0430 cultuur@knokke-heist.be	met gids, geen minimum 40 per groep	€ 40 per groep
Boswandeling met gidsenkring Sincfal 18	algemeen	Hele jaar volgens afspraak	1u30	Oosthoekplein Knokke	reservatie verplicht 050 63 04 30 cultuur@knokke-heist.be	met gids, geen minimum 40 per groep	€ 40 per groep

1. Natuurcentrum het Zwin

www.zwin.be

1 Onder begeleiding van een gids op stap in het Zwin

In de middeleeuwen was het de poort van Europa. Nu is het een uniek natuurreservaat, het belangrijkste slikken en schorrengebied van België.

Voor heel wat vogelsoorten is het Zwin een belangrijke broedplaats. Aan trek- en wintervogels biedt het Zwin een welkome kans om uit te rusten en voedsel bij te tanken.

Door de invloed van het zoute zeewater is ook de flora hier heel bijzonder. Denken we maar aan de zeldzame lamsoor of "zwinneblomme" die elke zomer het natuurgebied met een paars kleedje tooit.

In het vogelpark kan je een groot aantal inheemse vogels van dichtbij leren kennen, waaronder de opvallende ooievaars. Jaarlijks broeden er een 20-tal koppeltjes in de boomtoppen en op het dak van de koninklijke villa, het voormalig zomerhuis van koning Leopold III en koningin Astrid.

Onder begeleiding van een gids kan je kennis maken met dit unieke gebied. Je wandelt door het reservaat tot aan de zwinkeul en het strand. Zo maak je kennis met insecten, planten en vogels. Je krijgt inzicht in de invloed van de getijdenwerking, in de evolutie van het gebied en het toekomstig beheer ervan.

2 Rondsmuffelen met de Biobelletax

Tijdens een wandeling in het reservaat helpt de gids je allerlei resten, en andere sporen van planten- en dierenleven ontdekken. Je verzamelt schelpen, braakballen en andere materialen en vergelijkt ze met de inhoud van de 'Biobelletax'. Dat is een gocart waarvan de achterbank is vervangen door een grote koffer met laden en kastjes. Daarin zitten allerlei vondsten uit het park, het reservaat en het strand: veren, schelpen, uitwerpselen, skeletten, braakballen, krabbenpootjes, vruchten,....

3 Ochtendwandeling op donderdag en zondag

Om tien uur op post zijn is hier de boodschap, je hoeft niet te reserveren (voor andere praktische info zie tabel). Afhankelijk

van de weersomstandigheden en het getij, wandel je onder de begeleiding van ervaren gids dwars door het reservaat tot aan de zwinkeul en het strand. De aanpassingen van plant en dier aan het zoute milieu, de invloed van het getij op slik en schorre, de evolutie van het Zwin en het toekomstig beheer, ... en wat er tijdens die tijd van het jaar typisch is voor het Zwin, je krijgt het allemaal op je boterham.

4 Nachtegalenwandeling

Op 1 mei 2004 organiseert het Zwin een nachtegalenwandeling. Deze traditionele vroege ochtendwandeling start om 5 uur 's morgens op de parking bij de hoofdingang van het vogelpark en duurt ongeveer 2u30. Je wordt er door de Zwinbosjes geleid langsheen de talrijke zangplaatsen van de nachtegalen. 's Nachts zijn dat de enige zangers, maar bij het krieken van de dag doen tal van andere bekende zangvogels het vogelconcert aanzwellen. Aansluitend kan je in het cafetaria van het Zwin terecht voor een ontbijt en heb je toegang tot het vogelpark en het natuurgebied.

5 Stiltewandeling

Op 6 november 2004 (17u) organiseert het Zwin een 'stiltewandeling' om de slaaptrek van vogels naar het reservaat te beleven. In deze periode trekken er bij zonsondergang immers duizenden ganzen, eenden, wulpen en vele andere vogelsoorten vanuit de polders naar het Zwin, waar ze op de grote, veilige plassen de nacht doorbrengen. Het luchtverkeer tussen het Zwin en de omliggende polders leidt soms tot een indrukwekkende 'avondspits'. En als het donker is, kan je het gesnater van die ganzen nog altijd heel goed horen. En de talrijke silhouetten van allerlei andere vogels op de meertjes onderscheiden.

Om de sfeer van 'het Zwin by night' te proeven, moet je de Stiltewandeling beslist meemaken! We vertrekken om 17 uur aan de hoofdingang van het Zwin voor een 2 uur durende wandeling. Zwingidsen leiden je in de rustige avondstilte door de duinen naar het strand en via de Zwinmondung terug naar het vogelpark.

Om de Halloween-sfeer wat te versterken, mag je (zelfgemaakte) lantarentjes meebrengen. En achteraf kan je je in de cafetaria met Glühwein of warme chocolademelk opwarmen...

De enige, echte biobelletax



Onder begeleiding van een gids op stap in het Zwin.



2. Natuurwandelingen NATUURPUNT

http://users.pandora.be/natuurpunt_Knokke-Heist

6 'De Zwinbosjes'

Sinds kort zijn 'de Zwinbosjes' Vlaams natuurreservaat. Het gaat om een van de grootste duingebieden aan de Vlaamse kust. Je ontdekt er zeer gevarieerde biotopen: van binnenduinrandgebied (de overgang van duin naar polder) over duinweiden, duinbos, zeereepduinen tot duinvorming op het strand. Een beheersplan is in opmaak. Het hele jaar door kan je er interessante wandelingen maken. De bossen hebben een grote aantrekkingskracht op reigers, aalscholvers en roofvogels, maar zorgen ook voor plekjes met een fraaie voorjaarsflora. Duinplanten komen wat later op het jaar op dreef en dan is het ook uitkijken naar de bijzondere insecten. In het najaar vind je in de duinen heel typische paddestoelen en uiteraard is de vogeltrek dan volop bezig. Twee aanraders: een vroegemorgenwandeling in mei voor een vogelconcert of een zomerwandeling over duinecosystemen.

7 Het Blindkaertduinbos

Oorspronkelijk een zeereepduin. De zeereep dat is de eerste duinenrij langsheen het strand. Dit duin werd bebost om het wandelend duin te vast te leggen. Duinen gingen in het verleden dus wel eens aan de wandel. Het losse zand verplaatste zich voor de mens wel eens in de verkeerde richting, vandaar dat men duinen probeerde vast te leggen. Daardoor is een gemengd duinbos ontstaan met een kruidenrijke ondergroei. In het voorjaar voor planten en vogels meer dan een bezoek waard.

8 Van de 'Korte Duinen' naar de 'Nieuwe Vrede'

Wandeling op de grens van duin en polder. Bij het inpolderen werd een heel complex van dijken aangelegd. Vandaag zijn ze een uitgelezen plaats om te wandelen. Op bepaalde plaatsen bleven geulen binnendijks bestaan. Zo passeert men de Oude Hazegraskreek, voorheen een zijarm van de vroegere Zwinmond. De wandeling eindigt bij de putten van de Nieuwe Vrede. Een interessante periode is die van juli tot begin september. De planten op de dijken staan dan het mooist in bloei en in de weiden en krekken boeien broedvogels en doortrekkende steltlopers. Tijdens de winter een goeie stek voor pleisterende ganzen.

9 De binnenduinrand van Knokke-Het Zoute

De overgang van duin en polder wordt gekenmerkt door de vele kleine landschapselementen. De geschiedenis van het landschap speelt hier een voorname rol. Dijken werden aangelegd en daarvoor werd er gegraven, wat dan weer voor nieuwe niveauverschillen zorgde, het oprukkende duinzand werd vastgelegd met struwelen en bosjes, het vee werd door heggen (meestal struiken met veel dorens: meidoorn, sleedoorn) binnen de wei gehouden, poeltjes zorgden voor het drinkwater voor de dieren en ga zo maar door. Dit afwisselend landschap is een van de weinige plaatsen waar de boomkikker leeft. Een

wandeling toont je het typische van duin en polder en de verweving van beide. De aanrader is een avondwandeling in mei, juni of de eerste helft van juli waarop je de unieke geluiden van boomkikker, nachtegaal, steenuil en andere nachtdieren kan horen.

10 Duingebied Park 58

Een gebied in beheer van Natuurpunt en dat niet zonder reden. In 'Park 58' tref je een duinflora aan die aan de Oostkust nagenoeg volledig verdwenen is. Je krijgt een boeiende uitleg over het hoe en waarom van het beheer van deze oude kalkrijke duintjes. In het najaar kan je meewerken bij het maai-beheer.

11 De Kleiputten van Heist

Een Vlaams natuurreservaat bestaande uit oude kleiputten, rietmoeras, vochtige en zilte weilanden. In bepaalde polders bleef het zout aanwezig, vandaar de 'zilte' weiden. Het uitgraven van klei zorgde voor een patroon van putten en plassen. De ondiepe plassen groeiden weer dicht met riet. Zo ontstond er een zeer gevarieerd nat gebied. De Shetlandpony's die er grazen, zorgen mee voor het beheer. Een kijkhut laat je toe om zonder te storen vele vogelsoorten te observeren. Je vindt er ook de folder over het gebied. Dit zeldzame biotoop laat je kennis maken met weinig bekende vogels zoals de waterral of de blauwborst. Aanrader: vroegemorgenwandeling of avondwandeling tijdens het voorjaar.

12 De Baai van Heist

Het Vlaams natuurreservaat 'De Baai van Heist' is het enige strandreservaat aan onze kust. Bij de aanleg van de lange strekdammen in zee voor de uitbouw van de Zeebrugse haven vormde zich steeds meer strand langsheen die dammen. Eigenlijk ontstond er langzaam een nieuw slik en schorregebied. Planten en vogels kwamen er zich spontaan vestigen. De uitzonderlijke waarde van het gebied zorgde ervoor dat het de status kreeg van Vlaams natuurreservaat. Tijdens het broedseizoen van 1 april tot 1 augustus blijft het reservaat grotendeels ontoegankelijk, enkel onder begeleiding van een gids van Natuurpunt vzw of AMINAL kan je een deel ervan bezoeken. Een kijkhut biedt de mogelijkheid om ongezien de vogels te observeren. Het hele jaar door kun je er genieten van een unieke natuur en dat lees je ook in de folder die bij de ingang van het reservaat beschikbaar is.

13 De 'Sashul'

Ook dit is een Vlaams natuurreservaat en het ligt op wandelafstand van de 'Kleiputten' en de 'Baai van Heist'. In de jaren zeventig werden hier verschillende weiden met zand uit zee 'opgespoten', zoals dat heet. Normaal werden deze terreinen verder ingericht om er industrie te vestigen. Het gebied de 'Sashul' ontstond die dans en werd later ingericht als natuurreservaat. Het voorkomen van wilde orchideeën en de vele watervogels waren daar niet vreemd aan. Net als in de naburige kleiputten zijn het de Shetlandpony's die instaan voor het graasbeheer. Ook hier vind je meer informatie in een mooie folder.

14 St.-Donaaspolder

Dit natuurreservaat van Natuurpunt vzw is een weidegebied met poelen en krekens. Het ligt langs de historische Cantelmolinie. Het buitengebied en zeker de polder is gekneet en gevormd door menselijke ingrepen. Dijken als verdediging tegen het water zijn heel zichtbaar in het landschap, maar ook verdediging tegen 'de vijand' liet duidelijke sporen na. De variatie die dit na eeuwen met zich brengt, zorgt voor belangrijke natuurwaarden. Tijdens de winter zie je hier verschillende soorten wilde ganzen. De weiden met sloten en rietkraagjes herbergen een keur aan weidebroedvogels en watervogels. Vanwege de kwetsbaarheid van het gebied enkel toegankelijk met een gids van Natuurpunt vzw Knokke-Heist.

15 Hazegras wandelpad - 5,5 km

Op de Hazegras wandeling worden de binnenduinen van het Zoute en de achterliggende polders van Knokke-Heist verkend. Uitgangspunt van de wandeling is het gehucht de 'Oosthoek'. Op onverharde wegen worden eerst de Nieuwe en Oude Hazegraspolder aangedaan. Via de Kalfsmolen langs de Graaf Jansdijk wordt vervolgens naar het Blinckaertduin (18m) met het aansluitende Koningsbos gestapt. Rustige wegen leiden de wandelaar naar zijn uitgangspunt terug.
Vertrekpunt: Oosthoekplein in Knokke-Heist

3. Natuurwandelingen Sincfal

16 Strand

Op het strand vind je meer dan je vaak zou vermoeden. Aanspoelsels van op een schip, een schelp van een inktvis, duizenden schelpjes in ongelooflijk veel kleuren en vormen. Een ervaren gids van gidsenkring Sincfal neemt je mee op een boeiende strandwandeling. Ook de duinen, de haven en de windmolenproblematiek komen uitgebreid aan bod in het verhaal.

17 Garnalen

Wil je je verdiepen in de visserij en kennis maken met monumenten en bezienswaardigheden die aan het visserijkarakter van onze badplaats herinneren? Een gediplomeerde gids zal je anderhalf uur lang rondleiden dwars door Heist om te eindigen met een bezoek aan het Visserijmuseum Sincfala. Je kan een vierkleurenbrochure met uitleg en routebeschrijving verkrijgen tegen supplement. Vraag dit bij je reservatie.

18 Bos

Iedereen kent ongetwijfeld onze Siska's rond het Oosthoekplein. Maar wist je ook dat daarachter een heus bos verscholen ligt? Het Koningsbos vormt de basis van deze natuurwandeling in het duinengebied. Je maakt er kennis met een grote variatie aan bomen. Je wandelt verder langs de rand van de golf en ontdekt zo ook het landschap rond het bos.

Schelpen zijn wel de bekendste aller dieren op het strand. Al vergeten we wel eens dat het dieren waren.
(foto Christine Denorme)



1.11 Duinpieper

*Duinpieper
Natuur beleven op het strand en in de duinen met het hele gezin!*

Zin om het strand en de duinen op een actieve manier te beleven? Dan is de Duinpieper iets voor jou! Een handig rugzakje met leuke opdrachten en doe-materialen rond strand en duinen zorgt ervoor dat je je bezoek aan de kust niet snel vergeet. Je leert 'jabbertalken', zand kneden en vormen en je doet de Vlinder-fit-o-meter. Je ontdekt de pracht van de zebrarups en je neemt een vitaminekuur met duindoorn. Met behulp van een determinatiekaart leer je op een zeer eenvoudige manier de meest voorkomende schelpen en aanspoelsels van de Belgische kust kennen.

Met de verrekijker kun je vogels van dichterbij bekijken en met de potloep of de opzetloep zie je de kleinste diertjes of plantjes heel wat groter.

De Duinpieper is uitermate geschikt voor de hele familie en kan het hele jaar door gebruikt worden.

De Duinpieper is niet duur. Je leent hem gratis in verschillende uitleenpunten langs de kust. Er wordt wél een waarborg gevraagd.

Uitleenpunten:

Naam

Openingstijden

WV Blankenberge

Leopold III-plein - 8370 Blankenberge - T. 050 41 22 27

dagelijks juli en augustus: 9 – 19 uur
anders: 9 – 12 uur / 13.30 – 17.15 uur

Toerisme Bredene

Kapelstraat 70 - 8450 Bredene - T. 059 32 09 09

dagelijks juli – aug.: 9 - 12.30 uur / 14 - 19 uur
april-mei-juni-sept.: 10 - 12 uur / 14 - 16 uur,
niet op zondagnamiddag oktober tot maart:
weekdagen: 8 - 12.15 uur / 13.30 - 17 uur

Info De Haan

Gemeentehuis - 8420 De Haan - T. 059 24 21 35

juli – augustus: dagelijks: 9 – 18 uur
sept. – okt.: 10 – 12 uur / 14 – 17 uur
nov. – dec.: tijdens werkdagen

Info Wenduine tramstation

Leopold II-laan - 8420 De Haan - T. 059 41 24 69

juli – augustus: 9.30 – 18 uur
april - sept.: 10 – 12 uur / 14 – 17 uur
okt. t.e.m. herfstvakantie: 10 – 12 uur
kerstvakantie: 10 – 12 uur

Info Vosseslag

Dagelijks: juli – augustus: 10 – 12 uur / 14-
Driftweg 137 - 8420 De Haan -
T 059 23 44 38, 17 uur

Bezoekerscentrum De Nachtegaal

juli en augustus: dagelijks van 10 tot 18 uur
Olmendreef 2 - 8660 De Panne -
T 058 42 21 51

Toeristische dienst

De Panne - Zeelaan 21 - 8660 De Panne - T. 058 42 18 18
Schuilhavenlaan (ingang Westhoekreservaat)
8660 De Panne - T. 058 41 41 87

maandag tot zaterdag: 9 – 12 uur / 13 – 18 uur
Juli en augustus: dagelijks van 10 – 12 uur /
14 – 17 uur

Bezoekerscentrum Het Zwin

Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist
T. 050 60 70 86

dagelijks: 10 – 18 uur
gesloten op woensdag van november
t.e.m. maart en op 25 december

Heemkundig museum Sincfala Pannenstraat 140 - 8300 Knokke-Heist - T. 050 63 08 72	dagelijks van 10-12 uur / 14-17.30 uur gesloten op 25 en 26 december en 1 en 2 januari
Bezoekerscentrum De Doornpanne Doornpanne 2 - 8670 Koksijde - T. 058 53 38 33	maandag t.e.m. zaterdag: 10 – 12 uur / 14 – 16 uur
Dienst voor Toerisme, oud-casino Zeelaan - 8670 Koksijde-bad - T. 058 21 29 10	1 april – 30 september: 10 – 12 uur / 14 – 18 uur 1 oktober – 30 maart: 9.30 – 12 uur / 13.30 –17.30 uur
Dienst voor Toerisme* Dr. Joseph Casselaan 4-6-8 - 8430 Middelkerke T. 059 30 03 68	
Dienst voor Toerisme Hendrikaplein 11 - 8620 Nieuwpoort - T. 058 23 39 23	1 nov. – 31 maart: 10 – 12.30 uur / 14 – 16.30 uur 1 april - 30 juni: 9.30 – 12.30 uur / 14 – 17 uur 1 juli – 31 augustus: 9.30 – 18 uur 1 september – 31 oktober: 9.30 – 12.30 uur / 14 – 17 uur
IC-camping vzw Tijdens Brugsesteenweg 49 - 8620 Nieuwpoort - T. 058 23 60 37	schoolvakanties: 8 – 21 uur Buiten schoolvakanties: 8.45 – 17.30 uur
Kinderboerderij De Lenspolder Elfjuliwijk 11 - 8620 Nieuwpoort - T. 058 23 69 86	1/4 – 15/9: werkdagen: 10 – 19 uur weekend /feestdagen: 9 – 18 uur 16/9 – 31/3: werkdagen: 10 – 12 uur / 13 – 17 uur weekend/feestd.: 10 - 12 uur / 13.30 –17 uur
Dienst voor Toerisme Leopold II-laan 2 - 8670 Oostduinkerke-dorp T. 058 53 21 21	1 juli – 31 augustus: werkdagen - 8 – 12 uur/ 13.30 – 16 uur 1 september – 30 juni: werkdagen - 8 – 12 uur / 13.15 – 17 uur
Dienst voor Toerisme Albert I-laan 78 a - 8670 Oostduinkerke-bad T. 058 51 13 89	1 april – 30 september + schoolvakanties: 10 – 12 uur / 14 – 18 uur
Horizon Educatief Fortstraat 128 - 8400 Oostende - T. 059 32 21 83	maandag tot vrijdag: 9 - 12 uur / 13 - 17 uur zaterdag en zondag: 14 – 16 uur
Provinciedomein Raversijde Nieuwpoortsesteenweg 636 - 8400 Oostende T. 059 70 22 85	1 april – 11 november: dagelijks van 14 – 17 uur juli en augustus: dagelijks van 10.30 – 18 uur
Toerisme Oostende Monacoplein 1 - 8400 Oostende - T. 059 70 11 99	Dagelijks van 10 – 17 uur Gesloten op 25/12 en 1/1
Dienst voor Toerisme Koninklijke Baan 330 - 8670 Sint-Idesbald - T. 058 51 39 99	1 april – 30 september + schoolvakanties: 10 – 12 uur / 14 – 18 uur
Dienst voor Toerisme Distellaan 44 - 8434 Westende - T. 059 30 20 85	weekdagen: 9 - 12uur / 13.30 - 17 uur zaterdag: 10 - 12 uur / 14 - 17 uur Zomer: doorlopend Zondag: 10 - 12 uur
Toerisme Brugge Zeedijk, 8380 Zeebrugge, T.050 54 50 42	Paas- en Pinksterweekend Juli-augustus 10 - 13.15 uur en 14 - 18 uur

Tips bij wandelen

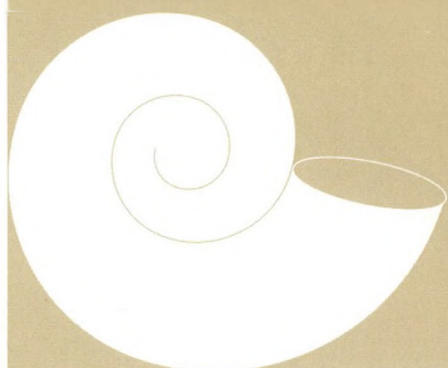
- * Rust iedere twee uur. Het moet niet lang zijn. 10 minuten kan al genoeg zijn.
- * Drink veel. Vooral als het warm is, is drinken erg belangrijk. Als je dorst krijgt is het eigenlijk al te laat. Drink trouwens geen koolzuur of alcohol houdende dranken.
- * Kies voor een goed paar schoenen en denk aan de juiste sokken (badstofsokken) met de naden en badstof naar buiten.
- * Bedenk dat je niet met een snelheidssport bezig bent. Als je je tijd neemt kun je langs het gehele parkoers volop van de sfeer genieten. Snelwandelaars passeren overal te vroeg en missen daardoor veel.
- * Neem steeds regenkledij mee. De zon schijnt jammer genoeg niet altijd.

Duinpieper

Ontdek de duinen en het strand, samen met je gezin, alleen of met twee... met 'Duinpieper', een leuk beleevingspakket

The advertisement features a photograph of a family of four (two adults and two children) on a beach, looking at a map. In the foreground, there is a product kit for 'Duinpieper' which includes a map, a water bottle, a thermos, and other items. The background shows a beach with waves and a cloudy sky.

fieftstochteñ





'jong geleerd, ...'

We verzamelden zowat alle fietstochten waarvan een routebeschrijving bestaat. Doorgaans kan je er dus zelf op uit. In een aantal gevallen kan je ook een gids vragen, dan krijg je uiteraard meer uitleg over de tocht en wat er te beleven valt.

2.1 Fietstochten De Panne

De Panne heeft een uitgebreid gamma fietstochten in en om de gemeente. Je kan er in brede zin de omgeving verkennen. Wie een beetje sportief is aangelegd, heeft hier een rijke keuze aan fietsplezier. Een aantal van deze tochten doen ook andere kustgemeenten aan. Ze worden bij de respectieve gemeenten vermeld. Er is geen begeleiding voorzien, maar voor elke tocht bestaat een folder.

Trip rond De Panne (15 km), Trip naar Veurne via Adinkerke (25 km)
Trip naar Veurne en omgeving (30 km)
Trip naar Beauvoorde (30 km)
Trip naar Izenberge (41 km)
Trip naar Houtem (40 km)
Trip naar Alveringem – Fortem (40 km)
Trip naar Gyverinckhove (45 km)
Trip naar Oostduinkerke (40 km)
Trip naar Fintele (50 km)
Trip naar Hondskoote in Frans-Vlaanderen (40 km)
Trip naar St. Winnocksbergen (Bergues) in Noord-Frankrijk (60 km)
Trip naar Ecohoeve Bommelaers Wall in Ghyvelde (FR) (30 km)

Van elke trip bestaat een folder met routebeschrijving, prijs: € 0,75

Cobergherroute (51 km)
Die Moeren route (39 km)
Lange Lis route (39 km)
Veurne-Ambacht route (48)
Blauwers en Commiezen route (43 km)

Voor elke route bestaat een folder, prijs: € 2,00

Alle inlichtingen en plannen van fietsroutes zijn te verkrijgen bij De Dienst Toerisme
Zeelaan 21
8660 De Panne
T. 058 42 97 25
F. 058 42 16 17
e-mail: toerisme@dpanne.be

Fietsen neemt overhand toe, straks hier ook auto's in de file?



2.2 Fietsstochten Koksijde

Veurne-ambacht fietsroute

Deze route laat de fietser kennis maken met het karakteristieke landschap van het Blote en de eeuwenoude Kasselrij van Veurne- Ambacht. Uitgestrekte akkers en weiden, doorsneden met waterloopjes, verspreide abdijhoeven en kleine dorpskernen staan borg voor een aantrekkelijke landstreek en een boeiende fietstocht.

Vanuit Koksijde leidt de route naar Veurne, het polderdorp. Steenkerke, de "Broeken" van Oeren, Alveringem en Zoutenaaië.

Dit laatste plaatsje geniet vooral bekendheid omdat het tot 1970 België's kleinste gemeente was. De terugweg voert door de duinen van De Doornpanne en De Hoge Blekker.

Lange Lis fietsroute

Brengt de fietser in het weidse polderlandschap tussen Nieuwpoort en Veurne. Dit landschap kenmerkt zich door een grote openheid ("het blote"). Grote gedeelten van het gebied werden tijdens de Eerste Wereldoorlog om strategische redenen onder water gezet. Tientallen waterlopen zorgen nog steeds voor de waterafvoer van het gebied. De fietstocht voert onder meer langs de IJzer, het Hemmeleed, de Proostdijkvaart en het Langgeleed ("Lange Lis" in de volksmond). Het traject volgt tevens een gedeelte van de oude spoorlijn Nieuwpoort-Diksmuide die tot fietspad werd omgevormd. Ook de stemmige polderdorpjes Ramskapelle (Nieuwpoort), Wulpen (Koksijde) en Booitshoeke (Veurne) worden aangedaan.

Folders en info te verkrijgen bij de toeristische dienst Koksijde: 058 53 21 15

2.3 Fietsstochten Nieuwpoort

Lange Lisroute

De fietsroute (39 km) verkent het polderlandschap tussen Nieuwpoort en Veurne. Dit landschap kenmerkt zich door een grote openheid (het "Blote"). Grote gedeelten van het gebied werden tijdens de Eerste Wereldoorlog om strategische redenen onder water gezet. Tientallen waterlopen zorgen nog steeds voor de waterafvoer van het gebied. De fietsroute voert o.m. langs de IJzer, het Hemmeleed, de Proostdijkvaart en het Langgeleed ("Lange Lis" in de volksmond). Ze brengt ons ook in de stemmige polderdorpjes Ramskapelle en Booitshoeke.

De Verkenningfietsroute

Deze 33 km lange fietsroute laat je toe Nieuwpoort eens op een andere manier te verkennen. Je kunt starten ter hoogte van de vismijn. Zo kom je onder meer langs het "kattesas", de "oesterput", de Sint-Bernarduskerk, de watertoren, het Littobos, de dorpskom van Ramskapelle, het Spaarbekken, Sint-Joris met zijn unieke rustige dorpskern...

Dit is een uitgave van de Dienst Toerisme Nieuwpoort waar tevens de volledige versie te verkrijgen is.

De Hoopiekeroute

Een niet bewegwijzerde fietsroute (34 km) werd ontworpen om de in Nieuwpoort verblijvende toerist of bezoeker de gelegenheid te bieden het mooie achterland van nabij te leren kennen. We starten te Nieuwpoort, dit kan zowel te Nieuwpoort-aan-zee als in het centrum van de stad. Via de beroemde sluisen wordt naar het spaarbekken gereden om van daaruit de IJzer te blijven volgen tot Fintele, waar de Lovaart uitmondt.

Folder en informatie: Dienst Toerisme Nieuwpoort 058 22 44 44 en Nieuwpoort-Bad 058 23 39 23

Een fietstocht, een kleine picknick, genieten van een prachtige natuur, ... er gaat niets boven fietsen.



2.4 Fietsroutes Middelkerke

Fietsen	Doelgroep	Wanneer	Duur/afstand	Afspraak/plaats	Info	extra
Schoorbakkeroute 1	algemeen	Hele jaar	3u, 48 km	vanuit Middelkerke	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	Info en folder beschikbaar op aanvraag - € 1,86 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Landbouwleerpad 2	algemeen	Hele jaar	2u30, 35 km	vanuit Middelkerke of Westende	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	Info en folder beschikbaar op aanvraag - € 1,24 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Spermalieroute 3	algemeen	Hele jaar	2u30, 32 km	vanuit Middelkerke IJzerlaan	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	Info en folder beschikbaar op aanvraag - € 1,24 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Tempelhofroute 4	algemeen	Hele jaar	2u30, 32 km	vanuit Middelkerke Jean Van Hinsbergstraat	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	Info en folder beschikbaar op aanvraag - € 1,24 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Vaartroute 5	algemeen	Hele jaar	2u, 17 km	vanuit Middelkerke	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	Info en folder beschikbaar op aanvraag - € 1,24 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Godelieveroute 6	algemeen	Hele jaar	3u, 40 km	vanuit Middelkerke	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	Info en folder beschikbaar op aanvraag - € 0,74 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Westhoekroute 6	algemeen	Hele jaar	3u, 48 km	vanuit Westende	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	Info en folder beschikbaar op aanvraag - € 0,74 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be

1 Schoorbakkeroute

De Schoorbakkeroute laat de fietser kennis maken met het kustpolderlandschap tussen Middelkerke en Diksmuide. Dit vlakke land werd vele eeuwen geleden op de zee teruggewonnen.

2 Landbouwleerpad

De bedoeling van het landbouwleerpad is dat de bezoeker even stilstaat bij onze land- en tuinbouw, die voor ons dagelijks voedsel zorgt. Er zijn 2 startplaatsen, Middelkerke en Westende. Na 4 km is het parcours gelijklopend.

Het landbouwleerpad heeft aandacht voor de hedendaagse land- en tuinbouw in de unieke polderstreek, met zijn uitgestrekte boerderijen en landerijen, en legt het accent op de schoonheid van het landschap in de gemeente Middelkerke. Langs het landbouwleerpad vind je op landerijen en aan de ingang van boerderijen infoborden die uitleg geven over de teelten, de dieren en andere wetenswaardige landbouwzaken.

De route leidt langs rustige wegen, voorbij krekens, grachten en vaarten die bij mooi weer uitnodigen tot een rustpauze of een picknick.

3 Spermalieroute

De route begint aan de home Pierre Julien in de IJzerlaan en loopt door een streek die het Middelland genoemd wordt. De kust was eertijds onvoldoende beschermd tegen de kracht

van de zee. Het water zocht een weg langs ondiepere plaatsen en vormde talloze krekens. Op onze weg zijn hiervan nog talrijke overblijfselen te vinden.

De vele boerderijen die we ontmoeten liggen op kreekruggronden: dit zijn plaatsen waar vroeger een kreek was. Door aanslibbingen werden die gevuld met zand. Daarrond werd de veengrond samengedrukt en alleen de zandrug bleef op dezelfde hoogte.

4 Tempelhofroute

We beginnen de tempelhofroute aan de home Pierre Julien. Dit was vóór de eerste wereldoorlog de villa van de familie Van Hinsbergh (zie ook de Jean Van Hinsberghstraat). In 1932 werden de gebouwen vergroot en afgestaan aan de zusters van Deinze om er een rusthuis voor priesters in te richten.

Verderop zien we de radioantennes van de RTT Oostende. De duinen rechts vertonen een zeldzaam biotoop. In een diepe panne ziet u een typisch duinenvan, gekend als het "Salamandervijvertje". Er komen nog steeds vuursalamanders en kikkers voor. Rond de ondiepe plas staan heel wat zeldzaam geworden moerasplantjes en dicht struikgewas. Deze biotoop is een belangrijk broedgebied voor kleine zangvogels (o.m. de kneu) en andere bewoners van de duinen.

5 Vaartroute

Langs de vaart genieten van rust en stilte. Onthaasten op de fiets

6 Godelieveroute

Deze fietsroute heeft als bestemming de Abdij ten Putte te Gistel, genadeoord van de Heilige Godelieve.

De Godelieveabdij of abdij Ten Putte is beroemd in het hele land en Frans-Vlaanderen. Godelieve was afkomstig van Londefort in het graafschap Boonen (Boulogne). De abdij werd gebouwd op de plaats van de burcht van Bertolf, heer van Gistel, die er op 6 juli 1070, op aanstichten van zijn moeder, zijn echtgenote Godelieve liet vermoorden.

Tal van mirakels werden aan haar toegeschreven, zodat zij 14 jaar na haar dood door Radbod 11, Bisschop van Doornik, heilig werd verklaard. Het bestaan van de abdij kan echter pas sinds 1150 met zekerheid bewezen worden. Door de eeuwen heen wist het klooster zich in stand te houden. In 1953 werd het fraai heropgebouwd.

Je kan er "De Kerker", de "Mirakelput" en het "Kraaiienkapelletje" bezoeken, plaatsen die nauw verbonden zijn met het leven of de legende van Sint-Godelieve. Zij wordt vandaag nog aangeroepen tegen keel- en oogziekten en vooral als beschermster en bewaarster van de huiselijke vrede en de huwelijkstrouw.

Het Sint-Godelievemuseum wil op een educatieve manier het leven, de geschiedenis en de devotie van de H. Godelieve en de geschiedenis van de abdij voorstellen.

7 Westhoekroute

We starten aan het oud-gemeentehuis van Westende, op het kruispunt van de Westendelaan en de Langestraat. We volgen de Langestraat altijd rechtdoor tot aan de Schuddebeurzeweg. We zien al enkele mooie hoeves, o.m. "De Koude Schuur": dit was tijdens de 1ste wereldoorlog een belangrijke observatiepost van de Duitsers. Deze observatiepost bestreek heel de vlakte tot aan de sluizen van Nieuwpoort.

De bestemming van de route heeft Zoutenaaië in de Westhoek tot aan de fusie in 1971 het kleinste dorpje van België.



2.5 Fietsochten oostende

Noordzeeroute

Met de fiets een frisse neus halen in het platte polderlandschap.

De Internationale LF1 Noordzeeroute (Den Haag – Boulogne - 340 km) loopt van Den Helder (NL) tot Boulogne-sur-Mer (F) of omgekeerd.

In West-Vlaanderen loopt de route verder van zee, op de plaats van de vloedlijn in de Middeleeuwen.

Op dijken en jaagpaden langs kanalen en rivieren wordt het vlakke polderland doorsneden.

Folder en info: Westtoer, T. 050 30 55 00 of www.westtoer.be

2.6 Fietsochten De Haan

Oude Dijkenroute

We rijden richting staatsduinen van De Haan-Wenduine. Vrij snel krijgt de fietser een zicht op het open landschap van de polderstreek. Vooral vanop de kanaal- en oude zeeweringdijk is er een enig beeld op de weidse poldervlakte met zijn statige boerderijen en pittoreske dorpjes zoals Vlissegem, Stalhille en Klemskerke. Vervolgens doet de route een gedeelte van de zandstreek aan. Afstand: 43 km. Folder: prijs € 2,00

Landbouwleerpad

Doelstelling van deze fietsroute is de samenhang bevorderen tussen landbouw, milieu, toerisme en recreatie. Het is een fietsroute doorheen 3 gemeenten Klemskerke, Vlissegem en Wenduine (40 km). Langs het landbouwleerpad vindt men een dertiental landbouwbedrijven, met elk hun specifieke bedrijfsvoering. Aan de ingang van de boerderijen werd een kunstig informatiebord geplaatst, die uitleg geeft over de dieren, teelten en andere wetenswaardige landbouwzaken

Folder: prijs € 1,24

Folder en Info: dienst toerisme 059 24 21 34 of toerisme@dehaan.be



2.7 Fietsroutes Blankenberge

f

Fietsen	Doelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	Info	extra
Landbouwleerpad	Iedereen	Hele jaar	20 km	geen	Dienst voor toerisme 050 41 22 27 of 050 41 29 21 www.blankenberge.be	folder dienst toerisme
De Ge	algemeen	Hele jaar	30 km	geen	Dienst voor toerisme 050 41 22 27 of 050 41 29 21 www.blankenberge.be	Folder € 2 dienst toerisme en Westtoer toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be

Landbouwleerpad

Boerderijen bepalen in sterke mate het uitzicht in het polderlandschap. De activiteit van de landbouwer is voor velen vreemd geworden of zelfs onbekend. Het landbouwleerpad moet bijdragen tot een betere kennis en waardering van de landbouw in het algemeen en van de Uitkerkse landbouwbedrijven in het bijzonder.

Het zal ongetwijfeld ook een verrijking zijn voor iedereen die dit landelijk gebied aandoet, zij het nu bewoners, recreanten, fietsers, toeristen,... Deze ongeveer 20 km lange landelijke route is niet alleen een gids op uw "landbouwontdekkingstocht", het is een uitnodiging om even stil te staan bij de hedendaagse landbouw.

De Genteleroute

De Gentele of Blankenbergse Dijk is de vertrekbasis voor de kennismaking met het polderlandschap ten zuidwesten van Blankenberge. Het hele gebied dat tegen deze oude dijk aanleunt, heeft zijn typisch landelijk karakter behouden en nodigt dan ook uit tot verdere ontdekking. De uitgestippelde fietsroute is 33 km lang en volledig bewegwijzerd.

De Gentele is de naam van de dijk die de kustbewoners in de eerste helft van de 11de eeuw hebben aangelegd om de overstromingen vanuit het Zwin in westelijke richting te beperken. De Genteleroute loopt via de polderdorpen Zuienkerke, Meetkerke, Houtave en Nieuwmunster. Het uitzicht van een dijk heeft de Gentele niet meer, vermits hij in latere eeuwen werd afgegraven, maar de vroegere dijkbasis is praktisch over de gehele lengte nog zichtbaar, nl. de weg met het smal perceel ernaast.



2.8 Fietsstochten Knokke-Heist

Fietsen	Doelgroep	Wanneer	Duur	Afspraak/plaats	Info	extra
Kust en polder 1	Iedereen	op afspraak	2u	volgens afspraak	Cultuurcentrum, Meertlaan 32, 050 63 04 30 cultuur@knokke-heist.be	40 euro per groep
Dagtocht Damme 2	Iedereen	Op afspraak	dag/ halve dag	volgens afspraak	Cultuurcentrum, Meertlaan 32, 050 63 04 30 cultuur@knokke-heist.be	brochure en routebeschrijving te koop € 80 per groep ook halve dag mogelijk: € 40
Riante Polderroute	Iedereen	altijd	44 km	Knokke-Heist	Dienst voor toerisme Zeedijk 660 050 63 03 80	Bewegwijzerd parcours Fietskaart te koop € 1,86 Info en fietskaart D.V.T.
Zwinroute	Iedereen	altijd	39 km	Cadzand	Dienst voor toerisme Zeedijk 660 050 63 03 80	Bewegwijzerd parcours Fietskaart te koop € 1,86 Info en fietskaart D.V.T.
Blinckaertroute Langs kust en polder	Iedereen	altijd	43 km	Knokke-Heist	Dienst voor toerisme Zeedijk 660 050 63 03 80	Niet-bewegwijzerd parcours Fietskaart te koop € 1,86 Info en fietskaart D.V.T.
De Melkweg	Iedereen	altijd	35 km	Knokke-Heist	Dienst voor toerisme Zeedijk 660 050 63 03 80	Niet-bewegwijzerd parcours Fietskaart te koop € 1,86 Info en fietskaart D.V.T.

1 Fietsen in groep langs kust en polder

Fietsen en natuur gaan hand in hand. Fietsen is de oplossing voor korte afstanden. Ook in de natuur van Knokke-Heist is de fiets het verplaatsingsmiddel bij uitstek. Deze activiteit combineert beide optimaal. De tocht staat in het teken van het ontstaan van het Zwin en brengt ons langs de verschillende kanalen, grachten en dijken die de hele streek ooit beschermden tegen het water van de zee.

2 Fietsstocht in groep naar Damme

Hele dag/ halve dag

Een heerlijke fietstocht waarbij je je laat leiden door een ervaren gids, dwars door het landschap. Je verlaat Knokke-Heist via de achterdeur en rijdt naar Sint-Anna ter Muiden. Via de Damse Vaart kom je langs Hoeke en Oostkerke Damme binnengereden. We pauzeren er om onze picknick op te eten. Na de middag bezoeken we Damme en fietsen we terug naar Knokke-Heist en genieten ondertussen van het adembenemend mooie landschap.

2.9 Fietsstochten Westtoer

Wandelen, Fietsen in West-Vlaanderen

2.9.1 Meer dan 2800 kilometer bewegwijzerde routes

Met bijna 100 provinciale trajecten heeft West-Vlaanderen een uniek aanbod om te fietsen, te wandelen, paard te rijden of te toeren. De provincie telt dan 2800 kilometer bewegwijzerde routes. In de overzichtsbrochure 'Fietsen, wandelen, paardrijden en toeren in West-Vlaanderen' worden recreatieve trajecten voorgesteld in Leiestreek, de Westhoek, het Brugse Ommeland en langs de Kust. In de vier West-Vlaamse toeristisch-recreatieve regio's zijn fietsen en wandelen echte top-producten.

Praktisch

- * brochure 'Wandelen, Fietsen, Paarden en Toeren in West-Vlaanderen' is gratis te verkrijgen bij Westtoer, Koning Albert I-laan 120, 8200 Sint-Michiels
T. 050 30 5 5 00, F. 050 30 55 90
e-mail: info@westtoer.be, Op internet: www.westtoer.be
- * Met een bestelbon in de brochure kan u specifieke kaarten bestellen. Wandelroutes: € 1,25, fietsroutes: € 2, ruitertrajecten: € 1,25.
- * Cadeautip: de handige box met 25 fietsbrochures en 10 wandelkaarten is een ideaal geschenk voor sportievelingen. Te koop bij Westtoer (€ 44).



2.9.2 De kustfietsroute een nieuwe recreatieve as langs de kust

1. Inleiding

In 2000 kreeg de voormalige West-Vlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd vzw de opdracht van de Vlaamse Regering om in het kader van het Kustactieplan een voorstudie te maken voor de realisatie van een kustfietsroute.

De mogelijkheid voor de aanleg van een fietspad parallel aan de kust is evident. Het ontwerpen van een veilige én attractieve route is echter minder voor de hand liggend. Dit geeft onder meer te maken met het vrij beperkte aanbod aan attractieve wegen, het vrij strakke beheer van de natuurgebieden en de aanwezigheid van havens, die belangrijke en drukke verkeersknooppunten vormen. Deze elementen leggen meteen belangrijke randvoorwaarden op.

De voorstudie had tot doel een analyse te maken van enerzijds de mogelijke trajecten en anderzijds de knelpunten. Bij de effectieve start van het project kustfietsroute zou dan samen met alle betrokken actoren een definitief traject worden voorgesteld.

2. Het project kustfietsroute

2.1. Algemeen

Na de voorstudie keurde de Vlaamse regering in het kader van het Kustactieplan 2000-2004 ondermeer het project kustfietsroute goed. De kustfietsroute zal op termijn één van de belangrijkste verbindingssassen worden tussen de verschillende badplaatsen. Bij de realisatie van deze recreatieve as wordt ervan uitgegaan dat de route zowel veilig als aantrekkelijk moet zijn. Langs de route wordt de recreant dan ook geconfronteerd met alles wat de kust te bieden heeft : polders, duinen, natuurgebieden, zee, strand, pittoreske badplaatsen, bezienswaardigheden, attracties en maritieme activiteiten. De kustfietsroute toont de recreant een staalkaart van wat de kust te bieden heeft en dat op fietsafstand van elkaar. Door de realisatie van de kustfietsroute wordt het toeristisch-recreatief kustproduct verder geoptimaliseerd en gediversifieerd.

De realisatie van deze aantrekkelijke en veilige route langs de kust vormt op zich al een uitdaging. Om dit doel te bereiken dienen op verschillende plaatsen ingrepen te gebeuren die de verkeersveiligheid en aantrekkelijkheid kunnen verbeteren. In samenspraak met de verschillende actoren en wegbeheerders aan de kust wordt gepoogd om tot een overeenstemming te komen rond de oplossing van knelpunten. Bij de uitvoering van het project maken we een onderscheid tussen de verbetering van de basisinfrastructuur (aanleg fietspaden, inrichting kruispunten... kortom zware infrastructurele ingrepen), de uitbouw van ondersteunende infrastructuur (informatiepunten, fietsknooppunten, bewegwijzering ...) en de promotie (brochures, advertenties, arrangementen ...).

2.2. Doelstellingen van de kustfietsroute

De kustfietsroute heeft drie belangrijke doelstellingen voor ogen. In de eerste plaats vormt de kustfietsroute een belangrijke verbindingssas tussen de verschillende badsteden. Deze nieuwe route biedt de recreanten de mogelijkheid om zich op een veilige manier tussen de verschillende badsteden te bewegen. Ten tweede dient de kustfietsroute uitgebouwd te worden als een vertrekpunt voor de verkenning van het hinterland. Toeristen en recreanten die aan de kust verblijven kunnen, op termijn, aansluiten op de fietsnetwerken van de Westhoek en het Brugse Ommeland. In derde instantie maakt de kustfietsroute deel uit van een internationaal netwerk. Het spreekt voor zich dat de kustfietsroute niet stopt aan de grens met onze buurlanden. Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht om aan te sluiten op bestaande en nog te ontwikkelen routes in Frankrijk en Nederland.



zandhoopje van de zeepier

w o r k s h o p s

Het woord 'workshop' hebben we breed geïnterpreteerd. Alle educatieve activiteiten waarbij begrippen als 'handelen' en 'interactief' worden gecombineerd met natuur en milieu en dat binnen een beperkt tijdsbestek krijgen hier een plaats. Begeleide bezoeken aan boten, havens, musea, containerparken en reservaten, beheersdagen, het landschap schilderen, composteren, garnalen kruien, ... laat je oog over dit hoofdstuk dwalen en in geen tijd ben je erin aan het 'shoppen'.

3.1 Workshops De Panne

Dieren in een reservaat

Pony's, ezels en runderen in de vrije natuur. Hoe leven ze? Wat eten ze? Hoe zijn ze beschermd tegen regen en kou? Hoe communiceren dieren met elkaar en waarom wisselen ze van vacht?

Hoe worden de hoeven gekapt? Hoe worden ze gewogen? Worden ze bijgevoerd? Aangezien we ons in een prachtig natuurgebied bevinden dat anders niet voor het publiek toegankelijk is (het Westhoekreservaat of Houtsaegerduinen), gaat de zoektocht naar de pony's, ezels, herten en runderen gepaard met een natuurwandeling onder leiding van een natuurgids. Zo krijg je te horen welk nuttig werk de grazers in deze waardevolle duinen verrichten en hoe ze worden verzorgd.

***Doelgroep**

Volwassenen en kinderen

***Aantal deelnemers**

Groepen van max. 40 personen

***Data**

Af te spreken met:

Milieudienst, Zeelaan 21, 8660 De Panne - 058 42 97 69

***Duur**

De activiteit duurt ongeveer anderhalf tot twee uur.

***Opmerking**

Zorg voor wandelschoenen en aangepaste kledij.

Bij klasjes, indien mogelijk, enkele natuurouders om te assisteren.

Zeevonk

Maandelijks worden jongeren tussen 7 en 16 jaar op een speelse manier onderricht over het wel en wee van onze natuur. Eén zaterdag per maand gaat Zeevonk op stap. Deze organisatie heeft ook een educatief wandelpad uitgewerkt: het 'Grenspad'. Je kan hier met een rugzakje met allerlei materialen (loep, opdrachten, meetinstrumenten, ...) de duinen verkennen.

***Doelgroep**

7 tot 16 jarigen

***Aantal deelnemers**

Onbeperkt

***Data**

Een zaterdagnamiddag per maand

***Duur**

Dagdeel

***Info**

Hilde Nottebaere Sportlaan 7, 8660 De Panne 058 41 48 08

Ontlenen rugzakje: Natuureducatief centrum 'De Nachtegaal'

Deze Schotse Hooglander heeft niet alleen een hoog 'Fifi-gehalte'; als vervanger van de al lang verdwenen grote grazers wordt struweel opgehouden, vegetatie kort gehouden en soms ongewenste bezoekers buiten gehouden.



3.2 Workshops Koksijde

Met een (zee)paard in zee

Sta de garnaalvisser gade van op het strand. Onderzoek de vangst en breng alles op naam. Vergezel de garnaalvisser om de garnaaltjes klaar te maken en te proeven.

***Doelgroep**

Derde graad Basisonderwijs en BUSO

***Aantal deelnemers**

tot 35 leerlingen (eventueel twee klassen)

***Data**

Data overeen te komen met de voorzitter van 'De Paardevis-sers' Eddie D'Hulster - 058 51 36 66

***Duur**

De activiteit duurt ongeveer anderhalf uur.

***Plaats**

Plaats overeen te komen met de voorzitter.

***Reservatie**

Eddy D'Hulster 058 51 36 66

***Opmerking**

Laarzen en winddichte kledij.

***Prijs**

€ 50 per paardenvisser.

Vorbereiding en naverwerking

Getijden, zandbanken en vissoorten.

Garnalen op hun best!

Garnalen kruien kan met een paard, maar ook te voet. Hard la-beur, maar niet alledaags. Bestel alvast je 'strandzoekkaart' om de vangst te onderzoeken.

***Doelgroep**

Derde graad Basisonderwijs

***Aantal deelnemers**

Tot 25 leerlingen

***Data**

Bij laag tij. Overeen te komen met de garnaalvisser of natuur-gids

***Duur**

De activiteit duurt ongeveer anderhalf uur.

***Plaats**

Sint-André strand (einde G.Schottelaan), Oostduinkerke

***Info**

Voorzitter Garnaalvisser 'De Spanjaardbank' Johnny Popieul
058 22 22 68

Natuurgids René Billau 058 41 27 35 of Godfried en Annemie
Warreyn 058 51 80 80

***Reservatie**

Zowel garnaalkruier als natuurgids contacteren (zie info)

***Opmerking**

Laarzen en winddichte kledij.

***Prijs**

€ 40 kruier + € 40 natuurgids

Vorbereiding en naverwerking

Getijden, zandbanken en vissoorten.

Bestel vooraf bij de Provinciedienst Natuur- en Milieueduca-tie (050 40 32 82) een 'strandzoekkaart'. Héél nuttig bij het onderzoeken van de vangst !

Zand onder de voeten

Een strandwandeling of een duinenwandeling (naar keuze) onder leiding van een deskundige natuurgids op zoek naar schatten van de zee.

***Doelgroep**

Eerste, tweede en derde graad

***Aantal deelnemers**

Tot 25 leerlingen

***Data**

Data overeen te komen met de dienst toerisme Koksijde
T. 058 53 30 55

***Duur**

De activiteit duurt ongeveer twee uur.

***Plaats**

plaats overeen te komen met dienst Toerisme

***Reservatie**

Toeristische dienst Koksijde 058 53 30 55 – 058 53 21 21

***Opmerking**

Laarzen en winddichte kledij.

***Prijs**

€ 45 natuurgids

3.3 Workshops Nieuwpoort

Varen op de monding van de IJzer te Nieuwpoort

Ontdek de vissers- en jachthaven, het natuurreservaat 'De IJzermondig' en de open zee te Nieuwpoort, en dit van op het water aan boord van de 'Yserstar'. Een gids aan boord zorgt voor de nodige uitleg.

***Doelgroep**

Basisonderwijs

***Aantal deelnemers**

Minimum 20 leerlingen, max. 3 klassen

***Duur**

45 min

***Periode**

Iedere dag tussen 10u en 16u – na reservatie

***begeleiding**

Rederij Seastar

***Prijs**

5 euro per persoon (1 begeleider per 15 lln gratis)

***Plaats**

Havengeul 17 te 8620 Nieuwpoort

***Opmerkingen**

Brochure te verkrijgen met uitleg van de havenrondvaart.

***Info**

Tel Rederij Seastar: 058 23 24 25

Boerderijwerk - stallen vitmesten

Met mestvork, bezem, schop en kruiwagen aan de slag op de boerderij. Voor vele kinderen een unieke ervaring om kennis te maken met het echte boerderijleven.

***Doelgroep**

1ste, 2de en 3de graad

***Aantal deelnemers**

Max. 20 leerlingen

***Duur**

1u30

***Data**

Hele jaar

***Prijs**

€ 0,70 per kind met een min van € 12,5

***Plaats**

Kinderboerderij De Lenspolder Elf Juli-wijk

***Begeleiding**

Kinderboerderij De Lenspolder

***Opmerkingen**

Kledij die vuil mag worden, laarzen meebrengen

***Info**

Kinderboerderij De Lenspolder 058 23 69 86

Broodbakken op de Kinderboerderij "De Lenspolder" te Nieuwpoort

Hier wordt het brood nog bereid, zoals het vroeger op de boerderijen gebeurde. Er wordt gebruik gemaakt van een oude weegschaal, een trog en een oven die met hout wordt aangemaakt.

Het hele proces van bloem tot brood wordt op een speelse manier overgebracht naar de kinderen, aangepast aan het niveau van de groep. Tijdens het rijzen van het deeg en het bakken van het brood is er de mogelijkheid om de neerhofdieren te bezoeken

***Doelgroep**

Derde kleuter, 1ste, 2de en 3de graad.

***Aantal deelnemers**

Max. 25

***Duur**

Ongeveer 2,5 uur.

***Periode**

Hele jaar

***Begeleiding**

Kinderboerderij De Lenspolder

***Prijs**

€ 0,70 per kind met een minimum van € 12,50 per groep

€ 0,50 per broodje/kind.

***Plaats**

Kinderboerderij De Lenspolder

Van schaaap tot draad

Na een bezoekje aan de schapenweide kunnen we aan de slag met kaarde, spinnewiel, spintol en weefgetouw. Dit lespakket is op maat voor iedere graad van de lagere school. Voor de kleinsten roepen we de hulp in van de kabouters. Zij weten ons alles te vertellen over de verwerking van de wol.

***Doelgroep**

1ste, 2de en 3de graad

***Aantal deelnemers**

Max. 25

***Duur**

1u30 à 2 uur

***Periode**

Hele jaar

***Begeleiding**

Kinderboerderij De Lenspolder

***Prijs**

€ 0,70 per kind met een min van € 12,50 per groep

***Plaats**

Kinderboerderij "De Lenspolder", Elf-juliwijk, 8620 Nieuwpoort 058 23 69 86

***Opmerkingen**

Laarzen meebrengen

Demonstratie van visverkoop met bezoek aan de vissershavens met gids.

Begeleide wandeling langs de vissershaven en het sluisencomplex gekoppeld aan een visverkoop. Demonstratie van de visverkoop met een elektronische klok in de visveiling waarbij de kinderen zich eventjes kunnen inleven in het personage van visboer. Nadien wordt voor hen de factuur opgemaakt van de vis die ze (zogezegd) hebben opgekocht. De kinderen maken kennis met enkele typische woorden uit het visserijmilieu.

*Doelgroep

Scholen vanaf 5de leerjaar lager onderwijs, verenigingen

*Aantal deelnemers

Klas tot max. 35 leerlingen

*Wanneer

Hele jaar op afspraak, visverkoop enkel tijdens de voormiddag

*Duur

2 uur

*Plaats

Toren vismijn aan het bureau of in afspraak met de gids

*Info

Vismijn Nieuwpoort T. 058 22 49 70

*Begeleiding

Gidsenkring West-Vlaanderen T. 058 28 91 66

*Reservatie

Gidsenkring West-Vlaanderen afdeling Westhoek

*Prijs

Tarief gidsenkring € 40



Van de vissers zelf horen hoe het leven op hun boot eraan toe gaat, blijft boeien.

3.4 Workshops Middelkerke

Garnaalkruien

Heb je al eens levende garnalen gezien? Wel, wij gaan ze samen vangen. Misschien hebben we geluk dat in onze vangst ook vis-sen, krabben en kwalen terug te vinden zijn.

***Doelgroep**

Iedereen

***Aantal deelnemers**

Klas op groep

***Doel**

De leren herkennen van zee dieren

***Wanneer**

1 u voor en 1 na laag water, raadpleeg getijdentabellen

***Afspraakplaats**

Te bepalen bij afspraak

***Bijkomende info**

Laarzen bij koud weer, watersandalen bij warm weer

***Begeleiding**

Voorzien

***Duur**

Ongeveer 2 u

***Reservatie**

Inschrijven is noodzakelijk

***Prijzen**

Contact opnemen met de milieudienst, Hein Lapauw
059 31 30 16

Natuurwandelingen Natuurpunt Middenkust

Natuurpunt Middenkust stelt natuurstudie voorop. Inrichting, beheer van natuurreservaten, waardevolle landschappen en landschapselementen staan centraal. Daarnaast biedt Natuurpunt Middenkust een gezonde dosis natuurbeleving en educatie aan haar leden aan.

***Doelgroep**

Iedereen ouder dan 5 jaar

***Aantal deelnemers**

Onbeperkt

***Doel**

Natuurwandelingen en natuurcursussen voor een breed publiek

***Folder**

Activiteiten zijn te raadplegen in de Sirene of
www.natuurpunt.be/middenkust

***Plaats**

Middelkerke, Westende

***Bijkomende info**

Agenda op te vragen bij natuurpunt Middenkust:

Dirk Vanhoecke

Guido Gezellestraat 13, 8450 Bredene

T./F. 059 32 29 29

e-mail dirk.vanhoecke@village.uunet.be

***Extra**

***Duur:** ongeveer 2 u

***Reservatie**

Niet noodzakelijk

Composteren

Bodemverbetering, compostering en organische afvalverwerking zijn onze specialiteit. Wij richten ons naar een ruim publiek. De 'compostdemonstratieplaats' is onze thuisbasis. Ontdek bij ons de kringloop van organisch materiaal.

Doel

Aansluitend bij de leerdoelen worden composteren en andere technieken op een aanschouwelijke manier voorgesteld, met actieve deelname van kinderen, jongeren en/of volwassenen.

***Doelgroep**

Iedereen ouder dan 6 jaar

***Duur**

Ongeveer 2 u

***Wanneer**

Op te vragen bij de milieudienst, of demostand open op zaterdagvoormiddag 8 tot 12u en in de namiddag van 13 tot 16u op de 1ste en 3de zaterdag van de maand

***Aantal deelnemers**

Onbeperkt

***Plaats**

Kleine Kasteelstraat, Middelkerke

***Begeleiding**

Gidsen worden voorzien

***Data**

Op te vragen bij de milieudienst, of demostand open op zaterdagvoormiddag

8 tot 12 u en in de namiddag van 13 tot 16 u op

de 1ste en de 3de zaterdag van de maand

Containerpark Middelkerke

Iedereen kent het containerpark. Maar welke afvalstof moet in welk recipiënt? Veel mensen zitten nog met vragen daarom-trent. Lege verpotten bij het schroot? Gloeilampen bij brandbaar afval? Op al deze vragen krijg je een antwoord door de containerparkwachter die instaat voor een deskundige uitleg.

***Doelgroep**

Iedereen ouder dan 6 jaar

***Aantal deelnemers**

Onbeperkt

***Doel**

Sensibilisatie over de afvalproblematiek en de het sorteren van afval.

***Wanneer**

Op te vragen bij de milieudienst, Hein Lapauw 059 31 30 16

***Afspraakplaats**

Op containerpark, Klein Kasteelstraat of in het gemeentehuis



w

Veel waarnemingen van vogels worden genoteerd. Zo weet men welke schaars worden en kan men zoeken naar de nodige maatregelen om ze beter te beschermen.



Wat zit er in een compostvat? De compostmeester weet er alles van.



Welke dieren leven in deze sloot? Het krinkelende winkelende waterding? Of, hoe proper is mijn sloot?

***Plaats**

Kleine Kasteelstraat, Middelkerke

***Bijkomende info**

Milieudienst Middelkerke, 059 30 30 16

***Begeleiding**

Gidsen worden voorzien

***Extra**

Duurt ongeveer 2u

***Reservatie**

Aan te vragen op de milieudienst

Dienst Leefmilieu Middelkerke

Groenzoekers, landlopers en fietsliefhebbers zijn eensgezind als ze het natuurareaal van de gemeente Middelkerke-Westende deskundig onder de loep nemen: "We gaan ervoor!".

***Doel**

Educatieve begeleiding en ondersteuning van Horizon Educatief vzw

***Doelgroep**

Iedereen

***Duur**

Ongeveer 2u

***Aantal deelnemers**

Onbeperkt

***Plaats**

Spermaliestraat 1, 8430 Middelkerke, 059 31 91 16

Milieu@middelkerke.be

***Data**

Op te vragen bij de milieudienst bij Eddy Louwie

Waterparameters en kriebelbeestjes

Heb je al eens de temperatuur van water gemeten of de zuurtegraad? Zit er werkelijk zuurstof in water? Met een handig toestel kan je zelf de parameters bepalen en je zult verrast zijn van het resultaat!

In onze vijvers en waterlopen leven de larven van vele insecten. Je gelooft het niet, wel laat ons eens op onderzoek gaan naar een waterloop in jouw omgeving!

***Doelgroep**

Iedereen

***Aantal deelnemers**

Per klas

***Doel**

Educatief spelen met de parameters van water zowel fysisch, chemisch als biologisch.

***Wanneer**

Altijd

***Afspraakplaats**

Te bepalen na afspraak met de milieudienst

***Plaats**

Spermaliestraat 1, 8430 Middelkerke, 059 31 30 16

Milieu@middelkerke.be

***Bijkomende info**

Milieudienst Middelkerke, 059 30 30 16 en vraag naar Hein Lapauw

***Begeleiding**

Gids wordt voorzien

***Duur**

Ongeveer 2u

***Reservatie**

Noodzakelijk

Middelwind cvba

Enkel enthousiaste kustbewoners hebben samen met de WVEM de cvba Middelwind opgericht. Deze groep van mensen wil de bevolking sensibiliseren voor windenergie.

***Doel**

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen

***In de klas**

Veldwerk en simulatiespel

***Doelgroep**

Ouder dan 5 jaar

***Duur**

Ongeveer 2u

***Aantal deelnemers**

Onbeperkt

***Plaats**

Middelkerke – Westende, 050 67 11 03

Middelwind@wvem.be

Contactpersoon: Joost Cuvelier

***Data**

Op te vragen bij de Joost Cuvelier

Natuurreservaat De Schuddebeurzeg

Heel oude, kalkarme (uitgeleegde) duinen met bijbehorende kalkschuwende vegetatie en fauna. We treffen er een waardevol gebied met enkele poelen in een open wijds landschap. In de kleine kern van het gebied is er een vrij grote waterplas aanwezig waar libellen en amfibieën zich bijzonder thuis voelen.

***Doel**

Door onze actieve betrokkenheid in de streek bieden wij actuele onderwerpen aan en zijn we op de hoogte van ontwikkelingen inzake natuur en ruimtelijke ordening.

Getuigenissen uit diverse oorlogen. Nabijheid windturbine die bezocht kan worden.

In de klas

Natuurstudie – beheerswerken – begeleide wandelingen

***Doelgroep**

Iedereen

***Duur**

Ongeveer 2u

***Aantal deelnemers**

Onbeperkt

***Plaats**

Westende Schuddebeurzegweg

***Data**

Op te vragen bij Johan Broidioi, Vinkenstraat 22, 8432 Leffinge, 059 30 57 96, johanbroidioi@yahoo.com

De Warandebinnen

Bloemrijke duinweiden, een amfibieënpool, blauwe zeedistel, ... hou ons tegen of we worden lyrisch! Tussen Middelkerke en Westende wordt onze barstensvolle kustlijn onderbroken door een groen gat boordevol kansen voor natuurexploratie. Het bestaande wandelpad langs het reservaat biedt een goed overzicht.

*Doelgroep

Iedereen

*Aantal deelnemers

Onbeperkt

*Doel

Op het terrein ervaringen opdoen

*Wanneer

Altijd

*Folder

www.natuurpunt.be/middenkust

*Afspraakplaats

Tramhalte Krokodil – Middelkerke

*Bijkomende info

Natuurstudie – veldwerk – begeleide wandelingen

*Begeleiding

Gids wordt voorzien

*Extra

Duur: ongeveer 2u

*Reservatie

Hugo Desmet, Lambertus Coolstraat 25, 8434 Slijpe,
059 31 06 54, nrmiddenkust@be.tf

Natuurreservaat Puidebroeken

De Puidebroeken is een belangrijke weidevogelgebied met prachtige moerasvegetatie. In de ongeschonden landelijke omgeving tref je tal van vertegenwoordigers van zoutminnende flora. In natte periodes komen grote stukken van het gebied onder water te staan.

*Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

*In de klas

Veldwerk – begeleide wandelingen

*Doelgroep

Iedereen

*Duur

Ongeveer 2u

*Aantal deelnemers

Onbeperkt

*Plaats

Spermaliestraat Middelkerke

*Data

Op te vragen bij Patrick Deknudt, Zwarteweg 34,
8433 Mannekesvere, 058 23 63 54 15

Spermaliehoeve Middelkerke

De Spermaliehoeve is een gemengd landbouwbedrijf. De werking van de hoeve wil kinderen en jongeren dicht bij de natuur en het landbouwleven brengen. De activiteiten tijdens het verblijf op de boerderij staan voornamelijk in functie van zelfvoorziening: dieren voederen en verzorgen, brood bakken, planten wieden, koken en het polder- en kustlandschap exploreren.

*Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

*In de klas

Veldwerk – begeleid bezoek – kookactiviteiten

*Doelgroep

5 – 14 jaar

*Aantal deelnemers

2 of 3 klassen of groepen

*Plaats

Bruggesteenweg 41, 8433 Sint-Pieterskapelle

*Data

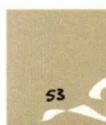
Op te vragen bij Ann-Sophie Mehuys 059 55 50 19

Dronkenput

Op het einde van de 19e eeuw werd een grote betonnen waterbak gebouwd om de wateren van de Sluisput te zuiveren en om te zetten in drinkbaar water. De ongelijke gewichtsverdeling, de onstabiele grond en de druk van het grondwater zorgden ervoor dat de put scheef zakte.

Binnen in de Dronkenput ervaar je evenwichtsverlies omdat je je wil richten naar de vele schuine pijlers tussen een vlakke waterspiegel. Lukt jaarlijks duizenden bezoekers.

Bepaalde natuurgebieden zijn erg kwetsbaar, daarom kan je ze alleen met een gids bezoeken. Zo kom je meteen te weten waarom deze gebieden zo speciaal en teer zijn.



***Doel**

Open aanbod in een veelheid van facetten

***In de klas**

Begeleid bezoek

***Doelgroep**

+ 4 jaar

***Aantal deelnemers**

Klas of groep

***Plaats**

Kapelstraat 55, Middelkerke

***Data**

Op te vragen bij dienst toerisme 059 30 03 68 of 059 30 20 85
toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be

Fort Nieuwendamme

Ooit al eens op een fort geweest ? Om destijds Veurne te beschermen tegen de aanvallen van de Geuzen die Oostende bezet hielden, werden tussen 1584 en 1591 langs de IJzer en de Ieperlee een reeks forten gebouwd, waaronder het fort van Nieuwendamme. Tijdens de eerste wereldoorlog werd dit fort door de Duitse eenheden omgebouwd tot een vooruitgeschoven post in de overstroomde IJzervlakte. Sint-Joris werd toen volledig verwoest. Na de oorlog werd het, weliswaar niet op dezelfde plek maar dichterbij Nieuwpoort, heropgebouwd.

***Doelgroep**

Iedereen

***Aantal deelnemers**

Onbeperkt

***Doel**

Cultuurhistorisch en natuurhistorisch overblijfselen van het fort

***Wanneer**

Af te spreken met de archiefdienst

***Folder**

Op te vragen bij de archiefdienst

***Afspraakplaats**

Volgens afspraak

***Begeleiding**

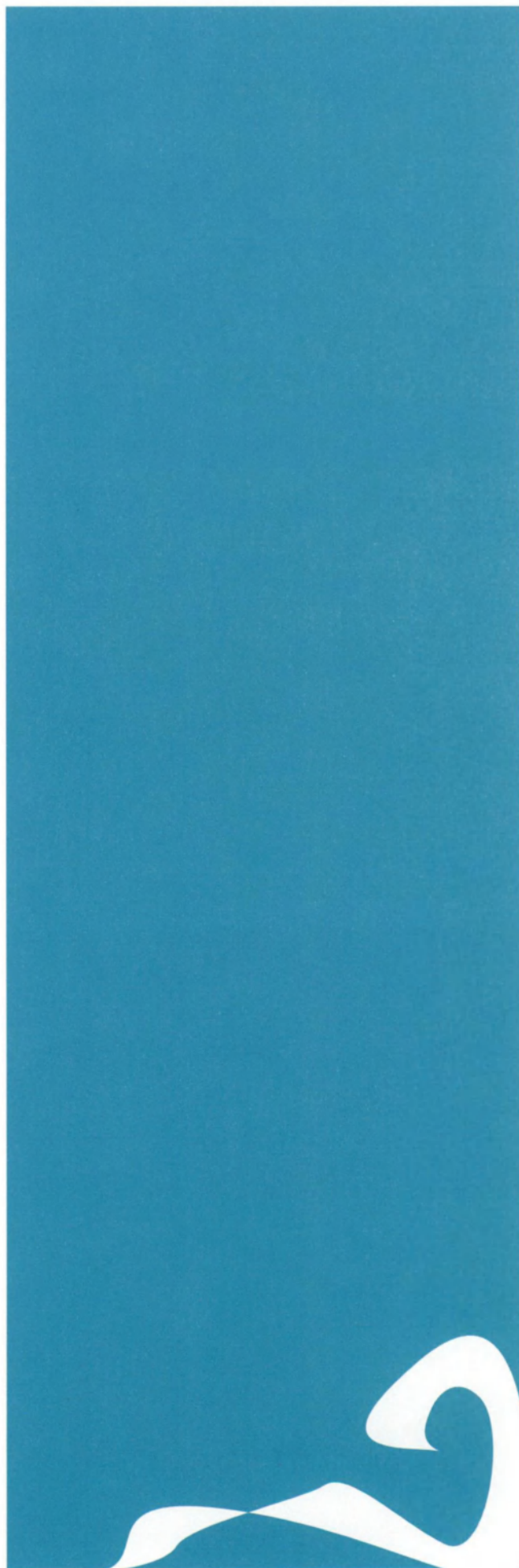
Wordt voorzien

***Duur**

Ongeveer 2u

***Reservatie**

Inschrijven is noodzakelijk, archiefdienst 059 31 30 16



3.5 Workshops OOSTENDE

De kleuren van de Zee Spelend ontdekken

Een strandcabine stormt het duin op. In haar laden verbergt ze kleurrijke en speelse opdrachten die ons laten kennismaken met de maritieme wereld. De zee in al haar tinten blauw, in donkergrijze woedes of 'stilgroene' rust. Om de kleurenpracht van het omringende duin en de natuur niet te vergeten! En ...de mens en zijn kleurrijke schepen, vindingrijke strandpalen en seinkleuren!

*Doel

Zee-impressies uiten in persoonlijke, authentieke creaties en plezier scheppen in het zoeken en vinden van kleur, lijn, vlak, ritme en vorm.

*Doelgroep

Oudste kleuters & eerste graad basisonderwijs

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

*Plaats

Duin en Zee Oostende

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Kostprijs

€ 50

*Info

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

Giebelton – Happen naar vis

Van appelsienvis over 'skeelende' schelvis tot wolf uit de zee. Vissen uitpluizen, betasten herkennen. Waar leven ze, hoe groot zijn ze, welke vinnen, schubben, graten vind je terug? In de viskeuken bereiden kinderen een unieke verzameling kindvriendelijke visrecepten en maken ze kennis met de boeiende wereld van vis om de ragneneratie van vis te leren houden.

*Doel

Bij vissen de kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt aan hun omgevingsinvloeden. Genieten van een zelfgemaakt visgerecht.

*Doelgroep

Basisonderwijs

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

*Plaats

Duin en Zee – Kinderkeuken 'de Zandtaart'

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

VLAM

*Info

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

Kom op verhaal Spannend kapersverhaal om stil bij te worden

Verhalen vormen vaak een sleutel naar jezelf en de wereld rondom ons. 'Bestenbustel' sleept je mee de kaperswereld in. Een strijd om macht in een decor van woeste zee en krakende schepen. Hier en daar brengt het Oostends verhaal een vleugje historiek, een visje spanning, een haai avontuur en natuurlijk: een zee aan vertelkunst. De zee wereld beleven in het woord, smaakt beslist naar meer! Een verhaal dat bulkt van originaliteit, muziek en drama.



*Doel

Genieten van een fijn en speels verhaal dat bewogen wordt gebracht. Geconcentreerd luisteren en dramatisch en beeldend verwerken.

*Doelgroep

Alle leeftijdsgroepen, kan ook als avondanimatie.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Duur

± 1 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 60 deelnemers

*Plaats

Duin en Zee

Zeeklassencentra aan de kust

*Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

*Kostprijs

€ 100

*Info

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

Tocht van het licht - Lichtjes form

Een boeiende tocht in kleine groepjes richting Lange Nelle, de vuurtoren van Oostende. Het grote licht van de vuurtoren zwaait de mensen aan de kust elke avond goedenacht! Maar, als je heel goed kijkt, kun je heel wat meer lichtjes ontdekken aan zee ... Spanning, op zoek naar lichtpuntjes, in de zomer in zacht avondrood, 's winters in het pikdonker ... vol van sfeer, onder de sterren! Op het einde van de tocht maken we kennis met de 'oude zeeman' die nog een fijn verhaal in petto heeft.

*Doel

De kinderen tonen spontaneiteit, expressiviteit en echtheid op een sociale en verrassende wijze. De duisternis ervaren, het donker leren vertrouwen. Het (her)ontdekken van een prachtige sterrenhemel. Leren boodschappen decoderen.

*Doelgroep

Tweede & derde graad basisonderwijs

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 60 kinderen / jongeren

*Plaats

Vanuit Duin en Zee

*Data

Doorlopend tijdens het jaar 's avonds na afspraak

*Kostprijs

€ 100

*Info

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

Zeekioks - Havenexploratie

Kuieren in verhalen langs haven en zee. Een boeiende ervaringstocht die ons een stukje dichters brengt bij de wereld van mensen en de zee. Tal van bezigheden die zich met de zee als steunpunt ontwikkelen, willen we op deze wandeling van dichtbij bekijken. Oostende is een havenstad op mensenmaat die je van dichtbij en intens kunt beleven. Waar vind je ankerplaatsen van vrachtgiganten, royale pakketboten, jachten en vissersboten op enkele passen van elkaar? Snuif de zeelucht en zet al je zintuigen aan het werk!

*Doel

Creatief en explorerend inzichten verwerven in de structuur van een zeehaven. Waardering opwekken voor de wereld van de zee. Spanning ervaren in een havensimulatiespel.

*Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Vanuit AG Port Oostende – Slijkensesteenweg 2

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Kostprijs

€ 50

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Ruimtevreters - Ruimte voor natuur?

'Ruimtevreters' probeert een hulp te zijn bij het kritisch bekijken van de eigen leefomgeving. Het hele aanbod kadert op deze wijze binnen de lessen W.O. Toch bevat het voldoende elementen en oefeningen om er ook andere vakken bij te betrekken. Na een korte sketch wordt de groep door de minister ingedeeld in kleinere groepen: landbouwers, industriëlen, recreanten, makelaars en milieuactivisten. Elke groep probeert volgens bepaalde opdrachten stukken terrein te 'veroveren'. Via dit duinenspel proberen we de leerlingen te sensibiliseren voor het behoud van de natuur en de open ruimte aan onze kust. Het spel schept bijzonder veel sfeer en leert kinderen kritisch observeren. Meteen ervaren ze hoe de verschillende elementen uit het spel reeds hun invloed hebben op het ons omringende landschap.

*Doel

In het kustlandschap landelijke, stedelijke, toeristische en industriële omgeving herkennen en van elkaar onderscheiden.

*Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs & eerste graad secundair onderwijs.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

***Duur**

± 2 uur

***Aantal deelnemers**

Min. 25 kinderen - max. 60 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

Speelduinen Duin en Zee

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

***Kostprijs**

€ 50

***Nota**

€ 50 voor extra animator

***Uitwerking**

JNM - Natuurpunt

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

Oeveren - De visserij ontdekken

Ben je een vroege vogel, dan pik je het lossen en laden van de vis mee en de veiling. Het zeeavontuur nodigt uit. Van op de oever observeren we het rare zeeleven. Het lossen en laden als een spel van eb en vloed, het sorteren en verwerken van de vis. Zo krijgen we een klare kijk op de werkuren en de taken van de visser, de prettige kantjes aan het beroep en de minder toffe. De beste stuurliu staan voor één keer aan wal.

***Doel**

Kennismaken met het bruisende leven van de actuele visserij. Exploratiezin en samenwerking bevorderen. Meedeinen op het ritme van de visserij.

***Doelgroep**

Derde graad basisonderwijs

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

***Duur**

± 2 uur

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / animator

***Plaats**

Eurohall Vismijn Oostende

***Data**

Doorlopen tijdens het jaar (maandag, woensdag en vrijdag) van 7.00 uur tot 9.00 uur op afspraak.

***Kostprijs**

€ 50

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

Buiten Westen Kaart- en Kompasinitiatie

Willen jullie je bekwamen in het kaartlezen of/en het goed omspringen met een kompas? Wij leren jullie de kneepjes van het vak en laten jullie de minder bekende plekjes in en rond de Oosteroever zien. Indien je interesse uitgaat naar de natuur en je je graag uitleeft op een milieuvriendelijke en voor de geoeffende op een sportieve manier, dan is dit wellicht iets voor jou.

***Doel**

Bij een oriëntatie in de werkelijkheid met behulp van een kompas de windstreken bepalen. In een landschap gericht waarnemen en gebruik maken van een topografische kaart.

***Doelgroep**

Vanaf de tweede graad van het basisonderwijs

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

***Duur**

± 2 uur

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator.

***Plaats**

Vanuit Duin en Zee



***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Kostprijs**

50 euro

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Speelduinen Beleef het duin

In de duinen leven heel veel dieren. Je hebt er vast wel eens een konijn gezien of een fazant. De dieren en planten hebben het fijn in de duinen. En daar is iemand stinkend jaloers op. Het is de duingeest. Hij heeft een vloek uitgesproken over de duinen. Alle planten en dieren gaan nu op elkaar lijken. Het duingebied wordt steeds saaier. Het kan alleen stoppen als de dieren de juiste toverspreuk vinden.

***Doel**

Het biotoop van de duinen spelenderwijs ontdekken. Illustratie van een voedselketen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt.

***Doelgroep**

Oudste kleuters & derde graad basisonderwijs

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Duur**

± 2 uur

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

Speelduinen: ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Kostprijs**

€ 50

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Bosneuzen - Het duinbos ontdekken

'Gelieve alles aan te raken, gelieve te kijken, te horen, te ruiken, te proeven.' Flar en Flora tonen minuscule dingen in het grootse duinbos van De Haan of het stadsbos van Oostende. Het bos is de plaats bij uitstek om de verbeelding de vrije loop te laten.

***Doel**

Het bos benaderen via onze vijf zintuigen. Het bos ervaren als een ecosysteem dat functioneert. Observatie van het ecosysteem.

***Doelgroep**

Oudste kleuters - eerste graad basisonderwijs

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Duur**

± 2 uur

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / animator

***Plaats**

De Haan - Wenduine: Domeinbossen ter hoogte van tramhalte Sunparcks Oostende: Maria-Hendrikapark ter hoogte van het Jeugdorp Zinnialaan

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Kostprijs**

€ 50

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Natuur op je bord Op expeditie in de duinen

Tijdens een primitieve expeditie speuren we naar de geheime wereld van de planten. We zoeken hun geheimen en hun honderd jaar oude verhalen. Onder de vlier ontdekken we de geheimzinnige kracht van deze struik. Eetbare planten en bessen van het seizoen worden verwerkt in héérlijke seizoenpannenkoeken, een pure winterposteleinsoep of naar-nog-smakende-duindoornbessenbeignets. Elk seizoen smaakt bij ons anders. Doen en beleven.

***Doel**

In een verzameling van planten gelijkenissen en verschillen ontdekken. Ordenen.

***Doelgroep**

Oudste kleuters & derde graad basisonderwijs

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Duur**

± 2 uur

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

Duin en Zee - kinderkeuken 'de Zandtaart'

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Kostprijs**

€ 50

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Vogeltrekspel - Leren observeren

Elk jaar verhuizen miljoenen vogels naar het zuiden. Na een observatie van dit betoverende gebeuren in het biotoop beleven we de hele tocht via een creatief spel. Een groep vogels trekken naar het warme zuiden. Onderweg worden ze belaagd door allerlei gevaren. Jij bent één van die zwaluwen. Probeer nu maar zo vlug mogelijk in Zuid-Afrika aan te komen.

***Doel**

Inzicht verwerven in de vogeltrek. Gericht vogels observeren en de waarnemingen op een systematische wijze noteren.

***Doelgroep**

Tweede & derde graad basisonderwijs

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Duur**

± 2 uur

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

Duin en Zee

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak50

***Kostprijs**

€ 50

***Info**

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

Het duinbos proeven – Bosexploratie

Bomen, struiken, kruidachtige planten en dan nog al die dieren! Wat is een duinbos rijk aan leven! Maar hoe leer je al die boeiende levens kennen? Dat kan alleen meteen gids van vlees en bloed. Op stap dus meteen natuurgids in de beboste domeinduinen van De Haan, of ervaringsgericht werken met de 'duinboskoffer'. Koning Zomereik weet er alles van.

***Doel**

Het bos benaderen via onze vijf zintuigen. Het bos ervaren als een ecosysteem dat functioneert. Observatie van het ecosysteem.

***Doelgroep**

Tweede graad basisonderwijs - eerste graad secundair onderwijs

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Duur**

± 2 uur

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

Domeinbossen De Haan – Wenduine ter hoogte van tramhalte Sunparks.

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Kostprijs**

€ 50

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Een venster op de Kreken Landschapsverkenning

Bestaan er nog door de tijd vergeten plaatsen, waar mensen en dingen de rust van de natuur waarin ze leven uitstralen? Een venster op het landschap wil een uitnodiging zijn om het stille krekengebied van Oostende te ontdekken. Via veldwerk komen kinderen en jongeren tot 'landschapslezen'.

***Doel**

In het krekengebied gericht waarnemen en op een eenvoudige wijze onderzoeken waarom het er zo uitziet. Het specifieke biotoop gericht exploreren.

***Doelgroep**

Tweede graad basisonderwijs & eerste graad secundair onderwijs

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Duur**

± 2 uur

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

Van uit Kinderboerderij 'De Lange Schuur'
Stuiverstraat 599 Oostende

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Kostprijs**

€ 50

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83



Tuur de garnaal - Korren en kruien

Korren en kruien in het ondiepe water is net als schatten zoeken op een zolder: je weet nooit vooraf wat je zult vinden. Gelaarsd en gespoord, lieslaarzen of broekpakken, als echte garnalkruiers stappen we de zee. De garnalkruier helpt iedereen alvast bij het onderzoek. De gevangen buit wordt daarna op naam gebracht en de lekkere garnaaltjes worden in de viskeuken gekookt.

*Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Determinatie. Inzicht in stromingen en getijden

*Doelgroep

Derde graad basisonderwijs & eerste graad secundair onderwijs

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator & kruier

*Plaats

Op het strand ter hoogte van Duin en Zee.

Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

*Data

Elke weekdag rekening houdend met het tij. Beste tijdstip 2 uur vóór laag water.

*Kostprijs

75 euro

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

De berm in - Grasduinen

Waar een weg is, is een berm. In elke berm is wat te ontdekken. 'De berm in' is op zoek gaan naar bloemen, kruiden, grassoorten, kleine wriemelende beesten enz. Een miniwereld die wij nooit vermoedden zet zijn deuren open.

*Doel

In de bermomgeving enkele veel voorkomende dieren en planten herkennen en benoemen. Gericht waarnemen en hun waarnemingen op een systematische wijze noteren.

*Doelgroep

Derde graad basisonderwijs - tweede graad secundair onderwijs

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

De bermen vanuit Duin en Zee

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Kostprijs

50 euro

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

Hoor je wat ik zie? - De lange schuur

Dit is iets voor jou, en jou en jou. Een verhaal over allerlei soorten dieren. Ieder dier is anders en dat is nu juist zo leuk. Net zo leuk als een bezoekje aan de Lange Schuur. Een boerderij vol doorkijkjes naar dieren. Misschien ben jij wel haantje de voorste, een knuffelkonijn of een stomme ezel? Het maakt niets uit, iedereen is uniek! Een verrassende combinatie voor de doeners van de oudste kleuters en de eerste graad basisonderwijs!

*Doel

Kennis maken met de dieren op de boerderij.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Doelgroep

Oudste kleuters & eerste graad basisonderwijs

*Plaats

De Lange Schuur, Stuiverstraat 599 - Oostende

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Kostprijs

50 euro

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 8354

Water om te leven - Beleven

De zee heeft aan de wieg gestaan van meer verhalen, gedichten, muziekstukken, kunstwerken en vormen van geloof of bijgeloof, dan enig ander element. Van oudsher heeft de wens de zeeën te bevaren, te vissen, en te onderzoeken geleid tot gevaarlijke avonturen. Steeds meer dringt het besef door dat water een kostbaar goed is. Water als teken van leven. Een watertapijt, waterdruppels, wateroases overal. Doen, ontdekken, herkennen, spelen, bedenken. De kinderen beleven een waterfestijn, waarbij ze spelend uitgedaagd worden water in alle variëteiten te beleven en te ervaren. Wat wil water voor de mensen zijn? Het spel, het beleven en het verhaal kunnen een doel op zich zijn, maar het kan ook de aanleiding zijn om projectmatig een week te werken rond het thema 'zee' en of 'water'.

*Doel

Bewustzijn ontwikkelen van de wederzijdse afhankelijkheid van mensen. Het geheim en de kracht van de 'zee' binnen andere culturen ontdekken.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Doelgroep**

Oudste kleuters & eerste graad basisonderwijs

***Duur**

± 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / animator

***Plaats**

Inleefatelier op Duin en Zee.

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w. - DGIS

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

De aardbal - Eb en vloed

De aardbal is een 'geestig' ding om met een grote groep te spelen. Dit niet-competitief spel prikkelt niet enkel de fantasie, maar biedt tevens op alternatieve wijze fraaie spelsituaties. De kinderen starten met hun eigen, kleine aardbal, die ze koesteren, ervaren en gebruiken...maar komen door enkele spelvormen tot het besef dat de wereld van iedereen is. Samen vormen ze dé wereld. De bal kaatst van noord naar zuid, maar belandt uiteindelijk op ieders schouders, zonder scheef te hangen, evenredig gedragen, waarbij onderlinge afhankelijkheid en verantwoordelijkheid vereisten blijken. Ongedwongen kaatsen we de doelstellingen van het project 'tij' op je af. Kaats je de bal terug? Je bentwelkom!

***Doel**

Door uitdagingen, doe-vormen en gedachtewisseling evolueert de groep tot besef en probleemoplossend denken. Ontwikkelen van lateralisatie, ruimtezinn en algemene bewegingsvaardigheid.

***In de klas**

Je vuisten 'ballen', de bal in je eigen kamp gooien. Vorbereidingsmogelijkheden in de klas, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

***Doelgroep**

Basisonderwijs

***Duur**

± 1 of 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Aantal deelnemers**

Min 20/ max. 40 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

Inleefatelier op Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

***Kostprijs**

€ 50

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

Vechten voor vis - Visserij in de wereld

Vier windstreken - werelddelen - uithoeken van de aarde: Peru, Vietnam, Senegal, India en Vlaanderen. Ze hebben de zee gemeen, die geeft en neemt. In Negombo, een klein vissersdorp, voelen de bewoners zich bedreigd in hun bestaan en hun werk, door de vissersschepen van de grote mogendheden. Ze besluiten een viscoöperatie op te zetten om de concurrentie beter aan te kunnen. Vlaamse vissers streven op basis van ecologische en economische motieven om weer op een kleinschalige manier te gaan vissen. Ook in India worden de kustwateren leeggevisst. Via het spel 'vechten voor vis' ontstaan er inzichten in complexe vragen.

***Doel**

Illustreren hoe door technologische en veranderende behoeften de arbeidsmarkt en -situaties veranderen. Illustreren dat welvaart zowel over de verschillende landen in de wereld als in Vlaanderen ongelijk verdeeld is.

***In de klas**

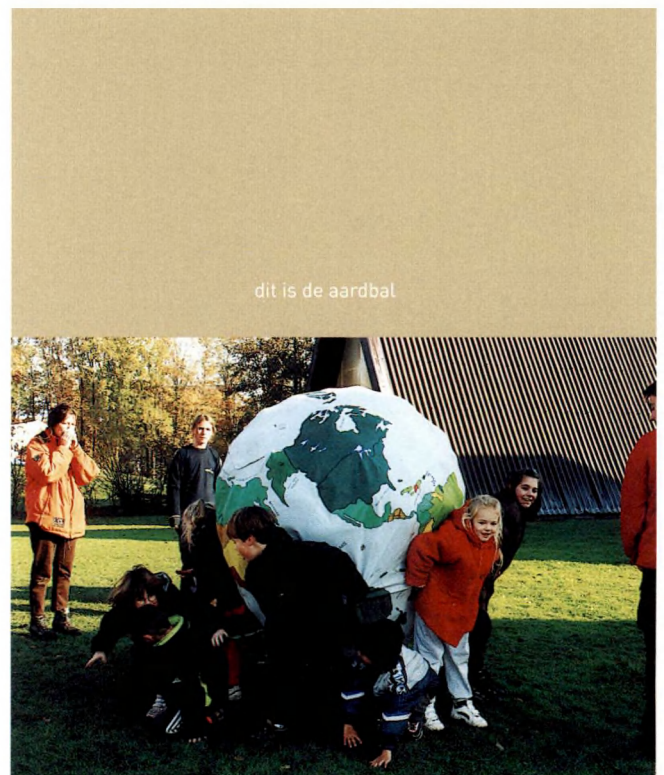
Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Doelgroep**

Derde graad basisonderwijs

***Duur**

± 2 uur



***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / animator

***Plaats**

Inleefatelier op Duin en Zee

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w. – DGIS

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Zeevansboter – Overzees kokerollen

Houd je van vis? Dat komt dan goed uit. Houd je een beetje van vis? Dat komt nog beter uit. Want op ons wereldbord verschijnen de héérlijkste dingen. Het grote koken kan beginnen... en het wordt spannend! We toveren lekkernijen uit alle delen van de wereld, proeven van vurige specerijen en maken kennis met overzeese eetgewoontes. Wedden dat niemand van je gerechtjes kan afblijven? Mo indidi yea (smakelijk eten)!

***Doel**

Genieten van het lekkers uit de zee.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Doelgroep**

Basisonderwijs

***Duur**

± 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / animator

***Plaats**

Kinderkeuken Duin en Zee.

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief vzw - DGIS

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Waterdicht – Duurzaam de kloof dichten

Verschillen houden de wereld boeiend, maar als die verschillen uit de hand lopen en onrechtvaardig zijn, dan groeit een kloof. Twee ongelijke torens, een hoge en een lage toren, prijken in het midden. Maar wat blijkt: slechts enkele kinderen krijgen de imposante rijke toren. De grootste groep moet het stellen met enkele bouwstenen. Die kloof moet dicht. De wereld dichters van je klas worden uitgedaagd om de torens op een 'eerlijke' hoogte te krijgen. Wereld dichters: je kent er ongetwijfeld een aantal van. Samen werken ze aan de onrechtvaardige kloof tussen rijk en arm, tussen Noord en Zuid. Een toffe werkvorm die aan het woordje 'leren' een heel nieuwe betekenis geven. Het zuiden vertelt mee!

***Doel**

De onrechtvaardige kloof tussen noord en zuid ervaren. De milieuproblemen in de wereld kunnen situeren.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Doelgroep**

Derde graad basisonderwijs

***Duur**

± 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / animator

***Plaats**

Duin en Zee

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w. – DGIS

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Woeste Willem Een zee avontuur

Tussen duin en zee woont Woeste Willem. Willem is zeerover. Of eigenlijk: Willem was zeerover, want hij is met pensioen. Woeste Willem is een echte barbaar. Hij zwaait met z'n armen en lacht: hoepel op, landrotten. Maar Willem is ook dol op vliegeren, schatkisten, zeemeerminnen en dolle pret op het strand.

***Doel**

Avontuur en spel staan centraal.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Doelgroep**

Oudste kleuters & eerste graad basisonderwijs

***Duur**

± 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

***Plaats**

Vanuit Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

***Kostprijs**

€ 50

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

In de zee woont de maan Poëzie en beeldende Kunst

In een bijzondere, speelse omgeving worden kinderen warm gemaakt voor beeldende kunst en poëzie rond het thema zee. Op blote voetjes stappen de kinderen naar een watertapijt op een reuzenzeilboot. Rondom ziet men verschillende gedichten die in opdracht geschreven zijn door Ed Frank en Riet Wille. Op de achtergrond hoor je de ruisende wind en de klotsende zee. De zee, het strand, de lucht en de maan als elkaars echo vormen het uitgangspunt voor het project. De zee wordt uitgenodigd om in taal en kunst bij ons te wonen. Een speelse creatieve binnenactiviteit die de zee tot leven roept. Kom jij samen met de maan in de zee wonen?

*Doel

Het zintuiglijk beleven van beeldende kunst gaat hand in hand met het ontdekken van het ritme en de inhoud van poëzie. Creatief linken van licht, woord, kunst, materiaal aan het biotoop.

*In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

*Doelgroep

Oudste kleuters - tweede graad basisonderwijs

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen per animator

*Plaats

Duin en Zee

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Rasa v.z.w.

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

Vliegerfeest - De wind ervaren

Binnen de Oosterse cultuur bestaat een grote traditie in vliegeren. Op diverse eilanden in Indonesië komt een rijke, maar ook verschillende cultuur van siervliegeren voor, vaak met een religieuze traditie. Ook wordt vliegeren als vechtsport beoefend, het zogeheten 'vechtvliegeren'. Er bestaat zelfs een vorm waarin je zorgen van je af kunt zetten. Vlieg je er eens in?

*Doel

Plezier en voldoening vinden in het beeldend vormgeven. Beeldinformatie uit de vliegers zoeken en begrijpen.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Doelgroep

Eerste - derde graad basisonderwijs

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren per animator

*Plaats

Crea-atelier op Duin en Zee

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. - DGIS

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

Windpainting Schilderen met de wind?

Vanuit het waarnemen van de samenstelling van de natuur, haar leven en sterven, geometrische aspecten en lijnen, ontstaat een zee van ideeën, eureka's, plannen en dromen. Met natuurlijke pigmenten laten we de wind golven op het strand. Licht en schaduw laten we spelen, aanspoelsels worden anders door onze handen. Onze creaties zetten we vast met behulp van een fotodoos.

*Doel

De wind en bodem ervaren als vormgevende factor. De zee benaderen vanuit een kunstig oog.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Doelgroep

Tweede en derde graad Basisonderwijs

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen per animator

*Plaats

Strand ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

*Kostprijs

€ 50

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83



Smullen van marinekunst De zee door een beeldend oog

Oostende was voor James Ensor bizar intrigerend, voor Spilliaert inspirerend. Voor kinderen een verbazingwekkende ontmoeting met de wereld van de moderne kunst. Wie weet ben jij wel een marineschilder? Soms is de zee, wild, onstuimig ... soms is de zee als een stil meer met een drijvend sloepje.

*Doel

Beeldende vorming

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Bijkomende opties

Na een uurtje ontdekken volgt een fijne verwerking in het kinderatelier. De geknutselde werkjes kunnen achteraf mee naar huis worden genomen.

*Doelgroep

Eerste → derde graad secundair onderwijs

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Duin en Zee of Mu-Zee-Um

*Kostprijs

€ 50

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

James & Co Landschap in de verf

Een schildershoed, een verfkwest en een palet...met deze attributen zwerven we door Ensors inspiratiebron. Genieten, observeren met de ogen van een kunstenaar. Maar het blijft niet bij kijken, de schildersezels staan al klaar.

*Doel

Waardering opwekken voor de wereld van de zee. Belangstelling tonen voor het verleden, heden en de toekomst van de visserij. Landschapsverkenning en beeldende vorming.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Doelgroep

Oudste kleuters & derde graad basisonderwijs

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Vanuit het Crea-atelier – Duin en Zee

Vanuit het Mu-Zee-Um

*Kostprijs

€ 50

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Al van den droegen haring wil ik zingen Op het ritme van de baren

Muzikale belevingsavond met luisterliederen, speelliederden, volksdans en tal van expressievormen. Het lied van de zee wandelt elke dag het land binnen. Ze verraadt de stemming van water en wolken in haar muziek, de expressie van alles wat in en rondom haar leeft en beweegt. Samen aan de zee, tussen de wind en het water zingen de golven met ons mee op het ritme van de baren. Duik je mee in de oceaan van geluid? Word nat tot achter je oren en wij schenken je muzikale verbeelding!

*Doel

Bewustwording van het ritmegevoel. Aanwenden van de creativiteit om zo tot verrassende, nieuwe muzikale ontdekkingen te komen.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Doelgroep

Tweede & derde graad basisonderwijs

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 60 kinderen

*Plaats

Duin en Zee of in afspraak met de educatieve dienst op een andere locatie.

*Kostprijs

€ 50

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Het 'tj' zal keren Samen wereldmuziek maken

Muziek doordringt alle werelddelen, alle culturen. Muziek doet leven. Het 'tj' zal keren schudt de wereld door elkaar, op het ritme van de fantasie. Tonen van harmonie die oproepen tot samen beleven, tot verdraagzaamheid, respect en duurzame samenleving. Samen wereldmuziek maken.

*Doel

Het 'tj' van onverdraagzaamheid en individualisme keren.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure. CD 'Het 'tj' zal keren'

***Doelgroep**

Tweede graad basisonderwijs & eerste graad secundair onderwijs

***Duur**

± 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Aantal deelnemers**

Maximum 60 kinderen / jongeren

***Plaats**

Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w. – DGIS

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Dichter bij zee – Duinpoëziepad

De zee en het strand deden menig dichter in de pen kruipen. Een tocht door de duinen tot het strand zet onze ogen en oren open voor deze inspiratiebron. We tasten poëzietekstjes af, springen creatief om met taal en wagen ons aan het schrijven van een eigen stukje poëzie over water, wind en wolken...

***Doel**

Door het opzoeken van de natuur met alle zintuigen het inlevingsvermogen in poëzie vergroten. Naast dit leesplezier ook eigen schrijfkriebels en het verwoorden van gevoelsmatige indrukken stimuleren.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Doelgroep**

Tweede & derde graad basisonderwijs

***Duur**

± 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / jongeren per animator

***Plaats**

Duinengebied ter hoogte van het Openluchtcentrum Duin en Zee of in afspraak met de educatieve dienst op een andere locatie.

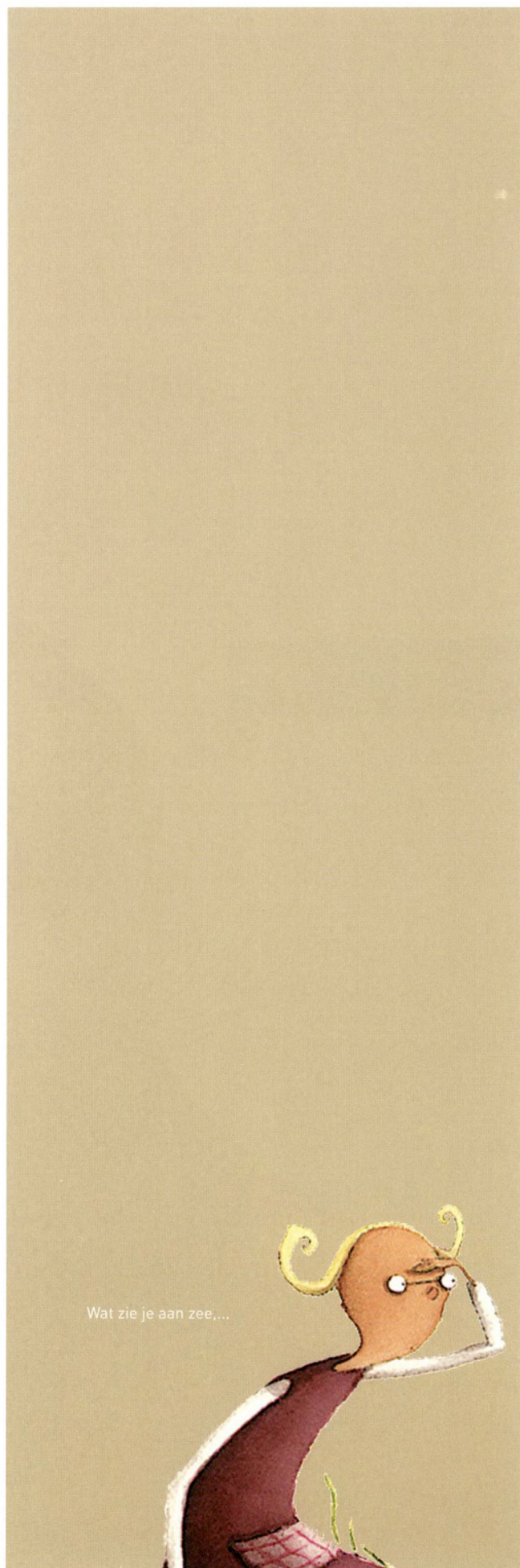
***Kostprijs**

€ 50

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Illustratie voorzijde boekje 'Wat zegt je de zee', zie nme aan zee 2003, p. 110



Een verhaal met veldwerkopdrachten en ideeën
voor het basisonderwijs

Wat zegt je de zee?

—
Geert De Kockere
Johan Devrome



Zeegolven - De kracht van water ervaren

Waag je met de golfsurfplank, de brandingskajak, een zelfge-maakt vlot op het water van de zee of de spuikom. Stroming en wind proberen je van koers af te brengen, maar je geeft je niet gewonnen. Voor we ons wagen aan dit waterspektakel maken we kennis met water en wind. Veldwerkopdrachten worden afgewisseld met waterbelevens. Tof, voor avontuurlijke natuuronderzoekers!

*Doel

Inzicht verwerven in verschillende natuurkrachten zoals golven, wind en stroming. Ervaren hoe water en wind als energiebron aangewend kan worden.

*In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

*Doelgroep

Derde graad basisonderwijs & eerste graad secundair onderwijs

*Duur

Dagprogramma

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Kostprijs

€ 50

€ 5 voor het materiaal en de begeleidende sportanimator per leerling wordt ter plaatse betaald

*Aantal deelnemers

Klas / animator

*Plaats

VW Inside Schietbaanstraat 100

VW Outside ter hoogte van de Wellingtonrenbaan

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. - Inside-Outside vzw

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

't Zeehuis OP VERKENNING IN HET MORITIEME LEVEN

Aanmonsteren in 't Zeehuis is zeeman worden!

Een vindingrijke verkenningstocht door het maritieme leven. Kennismaken met het vissersleven en de recentste vaartuigen, als lichtmatroos of schipper. Een ervaringsgericht speuren op de boot, in de zee, op het strand. Blik op de duinen, op de horizon. De vuurtoren seint je alvast welkom!

*Doel

Interesse ontwikkelen voor de actuele visserij. Zich inleven in personages en dingen uit de visserijwereld en de boeiende biotopen van zee, strand en duinen. Brongebruik stimuleren.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Doelgroep

Oudste kleuters → derde graad basisonderwijs

*Duur

± 2 uur

*Wanneer

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren per animator

*Plaats

Duin en Zee - Educatief centrum 't Zeehuis

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. - Scenografisch huis Sien

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Fort Napoleon BELEEFDE STENEN?

Het begint allemaal twee eeuwen geleden, in de tijd van Napoleon. Hij besliste, met zijn voeten in het zand en zijn hoofd in de wolken, géén strandkasteel, maar een écht fort te bouwen, boven op het duin! In dat fort huizen zijn gedachten, zijn verlangens naar een héél groot rijk. Een fortgids begeleidt de ontdekkingsreis doorheen het fort en stimuleert de kinderen en jongeren om het fort uit te pluizen. Het Fort Napoleon op de Oosteroever is het belangrijkste krijgswaardkundige monument dat in Vlaanderen herinnert aan de Napoleontische tijd.

*Doel

Een dialoog met het monument tot stand brengen.

Het monument op een zelfstandige wijze zien en beleven. Betrokkenheid voor het waardkundig erfgoed aanwakkeren.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Doelgroep

Basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs.

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Vanuit Duin en Zee

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. - Erfgoed Vlaanderen

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be



Mercator DE ZEE IN DE WERELD

Droom jij er ook van om matroos te worden en de zeven wereldzeeën te bevaren?

Dan kun je met ons mee! Tenminste als je niet te snel zeeziek wordt. Maar niet iedereen kan zomaar matroos worden. Eerst moet je de boot heel goed leren kennen. We nemen een kijkje aan boord van de Mercator. De jonge leerling-officieren krijgen leuke opdrachten en maken zo kennis met de eigen wereld van de zee. De beste stuurlieders staan niet altijd aan wal!

*Doel

Belangstelling tonen voor het verleden van het schoolschip. Het leefpatroon aan boord van een schip meeleven.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Doelgroep

Basisonderwijs

*Duur

± 2 uur

*Wanneer

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

*Plaats

Mercator ter hoogte van het stadhuis te Oostende

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Openluchtmuseum Atlantikwall EEN OPEN VENSTER OP DE WERELD

In het duinengebied van het Provinciaal Domein Raversijde bevindt zich een unieke historische site van de moderne vestingbouw: 60 constructies uit de twee wereldoorlogen, verbonden door twee kilometer open of onderaardse gangen. Sommige constructies werden in hun oorspronkelijke staat hersteld en met authentieke voorwerpen heringericht. Een open venster op de wereld met een roep naar vrede.

*Doel

De leerlingen krijgen inzicht in het totale verdedigingssysteem van de Europese kusten - de Atlantikwall zoals Hitler die voorzien had en kunnen die aanduiden op een (blinde) kaart.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Doelgroep

Tweede graad Basisonderwijs → eerste graad Secundair onderwijs

*Duur

± 2 uur

*Wanneer

Open van 1 april tot en met 11 november

*Aantal deelnemers

Maximum 25 personen

*Plaats

Domein Raversijde – Duinenstraat 147 - Oostende

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Domein Raversijde

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Walraversijde TIJDRIJDERS

Een bewogen verhaal over onze kust inspireert ons om te flitsen naar het verleden. Prompt komen we terecht in het middeleeuws vissersdorp 'Walraversijde'. Een inlevingssessie voor de derde graad die ons het leven van deze kustbewoners wat meer doet begrijpen. Jan van Varsenare onthaalt en brengt het vissersbestaan in vier gereconstrueerde huizen tot leven. Actief verleden? Een verbazingwekkend bezoek aan een unieke site!

*Doel

Inzicht verwerven in de ontstaansgeschiedenis van onze kust.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Plaats

Domein Raversijde – Nieuwpoortsesteenweg 656 Oostende

*Doelgroep

Derde graad Basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

*Duur

± 2 uur

*Wanneer

Open van 1 april tot en met 11 november

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Domein Raversijde

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Verdwalen in verhalen Oostends Historisch Museum De Plate

In het Oostends historisch museum 'De Plate' dompelen we de kinderen onder in het vroegere visserijleven. Via doelgerichte opdrachten en belevingen maken we kennis met de Lange Nelle, een visben, twee zoetliefjes en lekkere babelutten. Kom en verdwaal mee in het verhaal.

*Doel

Aan de hand van bronnen, maquettes, levendige verhalen, aspecten van het leven van mensen aan onze kust vergelijken met het eigen leven.

Gericht waarnemen en luisteren.

*Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Oostends Historisch museum De Plate Oostende

*Kostprijs

€ 25 voor scholen van de Middenkust – andere scholen betalen € 50

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Mu-zee-um

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – Mu-zee-um 059 26 90 64
info@mu-zee-um.be

James inviteert ... kruip in de Ensorjas!

Kom binnen in het Ensorhuis!

Trek zijn JAS aan en laat je meevoeren doorheen de eigenzinnige wereld van Ensor. In elk zakje van de jas ontdek je nieuwe impulsen die je stuk voor stuk dichterblijven bij de kunstenaar... zijn portefeuille, een lidkaart, een sleutel, ...

Alle geheimen ontsluitend?!

In het Mu-Zee-Um-atelier staan de schildersezels al klaar!

*Doel

Waardering opbrengen voor het leven van James Ensor. Inleven in de leefwereld van de kunstenaar.

*Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

*In de klas

Inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werd opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Ensorhuis Oostende – Mu-Zee-Um

*Kostprijs

€ 25 voor scholen van de Middenkust – andere scholen betalen € 50

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Mu-zee-um

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – Mu-zee-um 059 26 90 64
info@mu-zee-um.be

Zoegolven DE KRACHT VAN WATER ERVAREN

Waag je met de golfsurfplank in de branding van onze Noordzee. Stroming en wind proberen je van koers af te brengen, maar je geeft je niet gewonnen. Voor we ons wagen aan dit waterspektakel maken we kennis met water en wind.

Veldwerkopdrachten worden afgewisseld met waterbeleving. Tof, voor avontuurlijke natuuronderzoekers!

*Doel

Inzicht verwerven in verschillende natuurkrachten zoals golven, wind en stroming. Ervaren hoe water en wind als energiebron kan aangewend worden.

*In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

*Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

*Duur

Dagprogramma

*Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

*Kostprijs

€ 50 + € 5 per leerling wordt ter plaatse betaald

*Aantal deelnemers

Klasgroep / animator

*Plaats

VWV Outside ter hoogte van de Wellingtonrenbaan

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Inside-Outside vzw

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83
info@horizoneducatief.be

Spelen EEN SPEL TEGEN WATER EN WIND

Met een kajak, een zelfgemaakt vlot op het water van de zee of de spuikom. Een krachtproef tegen water en wind.

Voor we ons wagen aan dit waterspektakel maken we kennis met deze natuurelementen. Veldwerkopdrachten worden afgewisseld met waterbeleving. Tof, voor avontuurlijke natuuronderzoekers!

***Doel**

Inzicht verwerven in verschillende natuurkrachten zoals golven, wind en stroming. Ervaren hoe water en wind als energiebron kan aangewend worden.

***In de klas**

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

***Doelgroep**

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

***Duur**

Dagprogramma

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

***Kostprijs**

€ 50 + € 5 per leerling wordt ter plaatse betaald

***Aantal deelnemers**

Klasgroep / animator

***Plaats**

VW Inside - Schietbaanstraat 100

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w. – Inside-Outside vzw

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Een terugblik



3.6 Workshops BREDENE

Natuur in beweging – Harmonie in het park

Op steps zoeven we door het park. Groen ritselt in knoppen en kruinen, struiken verhalen, bloemen bloeien, water weerspiegelt. Een groendak verrast. We speuren naar het samenspel van de verschillende biotopen en ontdekken de functies van het park. Binnen talrijke veldwerkactiviteiten nemen de kinderen het Paelsteenveld onder de loep. De jonge landschapsarchitecten ontwerpen zelf hun eigen stek. Speels, vol beweging en creativiteit. Kom je met ons parken?

*Doel

Het park leren kennen in al zijn facetten.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Doelgroep

Tweede & derde graad basisonderwijs

*Plaats

Paelsteenveld - Bredene

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Aminal Afdeling Bos en Groen

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Het menu van de Paelsteenpanne De natuur reserveren

Kom je mee een kijkje nemen in het duinenreservaat 'Paelsteenpanne'? Daar waar de natuurbeheerder de duindoornstruiken heeft teruggedrongen, ontstaat een prachtige plantengroei. Het kalkrijk duindoornstruweel ligt aan de voet van de imposante Spanjaardduin. De natuur ervaren als een bron van vreugde, schoonheid en verbondenheid is troef.

*Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt aan hun voeding, aan bescherming tegen vijanden en aan hun omgevingsinvloeden.

*Doelgroep

Oudste kleuters - derde graad basisonderwijs

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Paelsteenpanne – Tramhalte Hippodroom Bredene

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Horizon Educatief vzw – Natuurpunt Middenkust

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

3.7 Workshops DE HAAN

Zandpanne - Natuuronderzoek

Tussen De Haan en Wenduine ligt negen hectare prachtige plantengroei voor het grijpen. Kom je mee veldwerken? Reliëfrijke en genivelleerde duinen wisselen elkaar af met amfibierijke poelen. Kikkers, salamanders, padden, waterroofkevers en libellen zijn er de spannende bewoners. Scheppen in het water daagt uit. Deze bijzondere natuur ervaren als een bron van vreugde, schoonheid en verbondenheid staat centraal.

*Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt aan hun voeding, aan bescherming tegen vijanden en aan hun omgevingsinvloeden.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Doelgroep

Derde graad basisonderwijs & derde graad secundair onderwijs

*Plaats

Hoek Wenduinesteenweg - Zwarte Kiezel

*Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Natuurpunt De Haan - Horizon Educatief vzw

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

Voor dag en dauw Vroege Vogels

Een vroege ontdekkingstocht langs zee, strand of duinen. Dauwtrappen in de stilte van de morgen, naar vroege vogels luisteren, de planten en bomen zien wakker worden. Een unieke, deugddoende, uitdagende ervaring. Zovele natuurimpulsen wachten om ontdekt te worden...

*Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Observatievermogen aanscherpen en competentier worden in het ontdekken van de natuur.

*Doelgroep

Derde graad basisonderwijs & eerste graad secundair onderwijs

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Zandpanne De Haan - tramhalte Zwarte Kiezel

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Horizon Educatief vzw - Natuurpunt Middenkust

*Info

Horizon Educatief vzw 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Het duinbos proeven - Bosexploratie

Bomen, struiken, kruidachtige planten en dan nog al die dieren! Wat is een duinbos rijk aan leven! Maar hoe leer je al die boeiende levens kennen? Dat kan alleen meteen gids van vlees en bloed. Op stap dus meteen natuurgids in de beboste domeinduinen van de Haan, of ervaringsgericht werken met de 'duinboskoffer'. Koning Zomereik weet er alles van.

*Doel

Het bos benaderen via onze vijf zintuigen. Het bos ervaren als een ecosysteem dat functioneert. Observatie van het ecosysteem.

*Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs & eerste graad secundair onderwijs

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Domeinbossen De Haan - Wenduine ter hoogte van tramhalte Sunparks.

*Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

*Kostprijs

€ 50

*Info

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

Bosneuzen - Het duinbos ontdekken

'Gelieve alles aan te raken, gelieve te kijken, te horen, te ruiken, te proeven.' Flar en Flora tonen minuscule dingen in het grootse duinbos van De Haan of het stadsbos van Oostende. Het bos is de plaats bij uitstek om de verbeelding de vrije loop te laten.

*Doel

Het bos benaderen via onze vijf zintuigen. Het bos ervaren als een ecosysteem dat functioneert. Observatie van het ecosysteem.

*Doelgroep

Oudste kleuters – eerste graad basisonderwijs

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

*Plaats

De Haan - Wenduine: Domeinbossen ter hoogte van tramhalte Sunparcks

*Uitwerking

Horizon Educatief vzw – Provinciedienst NME

*Prijs

€ 50

*Info

Horizon Educatief vzw 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Belle Epoque - Een zee van tijd

Al van bij je aankomst aan het unieke tramstation van De Haan, weet je meteen dat deze badplaats een bijzonder charmant karakter heeft. We snuiven de sfeer op van het kusttoerisme op het eind van de 19e eeuw. Flaneren langs oude villa's, genieten van muziek en dans, kiekjes maken of prentbrieven van weleer schrijven. Ik wil naar zee!

*Doel

Belangstelling tonen voor het verleden, heden en de toekomst van De Heden. Genieten van beweging, muze en verleden.

*Doelgroep

Tweede en derde graad basisonderwijs.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Tramstation De Haan

*Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Dienst Leefmilieu De Haan

*Info

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83



Composteren + rondleiding containerpark

Demonstratie afval sorteren en recycleren. Tijdens je bezoek aan het containerpark wordt uitgelegd hoe men composteert.

*Plaats

Containerpark De Haan

*Doelgroep

Leerlingen ouder dan 6 jaar

*Aantal deelnemers

Klas

*Wanneer

Op te vragen bij de milieudienst van De Haan 059 24 21 28

*Duur

1 uur / 1.30 uur

*Afspraakplaats

Containerpark De Haan, Duinenweg 32, 8421 De Haan (Vlissegem)

*Info

milieudienst@dehaan.be

*Begeleiding

Parkwachter

*Extra

Breng per leerling eventueel een zakje met gemengd afval mee.

Bezoek melkveebedrijf

De boer en de boerin zijn bezige bijen. Op een boerderij valt er altijd wel iets te doen. Hoe ziet de dagindeling van de boer en de boerin er uit? Hoe laat begint het werk? Wat moet er allemaal gedaan worden? Hier besteedt men vooral aandacht aan melkvee en ruwvoeder. Men heeft ook aandacht voor het milieu.

*Doelgroep

Kleuters, 1ste, 2de en 3de graad basisonderwijs, secundair onderwijs

*Aantal deelnemers

Klas

*Doel

Tijdens het bezoek kunnen de kinderen vaststellen hoe de koeien op een hygiënische manier worden gemolken.

*Wanneer

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak

*Duur

1.30u

*Afspraakplaats

Michel Halewyck-Sys, Bredeweg 129, 8420 De Haan (Kl.)

*Info

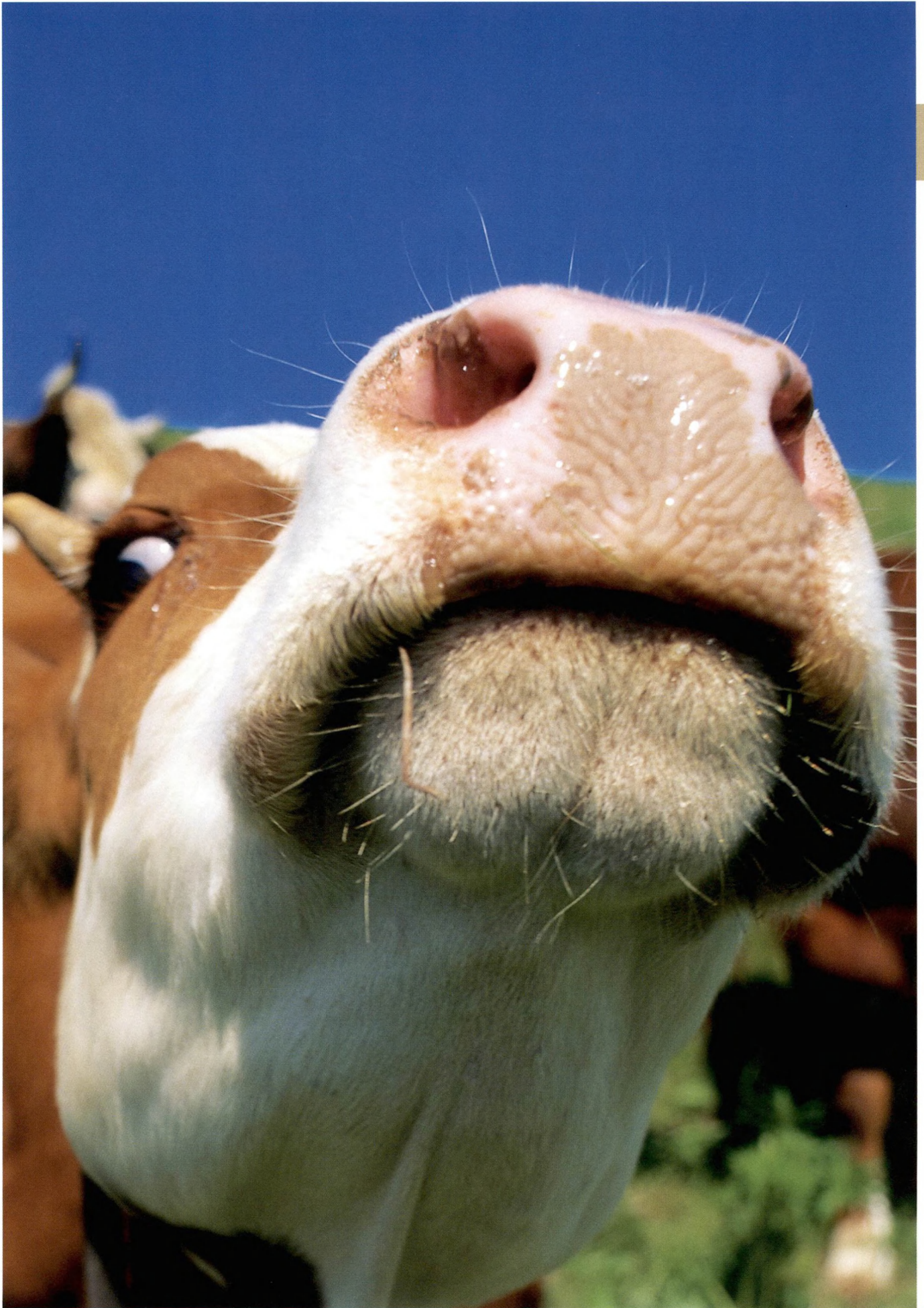
Michel Halewyck-Sys, T. 059 23 43 32 – F. 059 23 43 32

*Reservatie

U kan reserveren op het nummer 059 23 43 32 of eventueel bij de milieudienst De Haan T. 059 24 21 28

*Prijzen

€ 0,50 per persoon – scholen van De Haan en Wenduine gratis



3.8 Workshops Brugge

Slootjesonderzoek

Met (zelfgemaakt) schepnet (met stok van min. 1 meter lang), Potten en bokalen onderzoeken de kinderen het leven in een sloot of poel. Op zoekkaarten zoeken ze uit wat hun vangst oplevert. We voorzien een klein veldlabo om de vondsten reuzengroot voor ogen te krijgen. Bij deze uitstap gaat ook de nodige aandacht naar het gebied of landschap waar de sloot of poel gelegen is.

***Doel**

Zelf zoveel mogelijk herkennen aan de hand van zoekplaten, inzicht verkrijgen in de relaties tussen plant, dier en milieu.

***Doelgroep**

1e, 2e, 3e graad basisonderwijs

***Duur**

2u.

***Plaats**

Er zijn verschillende excursieplaatsen mogelijk. Enkele voorbeelden waar afgesproken kan worden: Speie (Sint Pieters), Lisseweegs Vaartje (inbij Blauw Kruis), Dulleweg (bij Parkbegraafplaats Blauwe Toren), Montpellier (Malehoek, Sint Kruis).

***Groep**

Max. 25 kinderen per natuurgids.

***Reservatie**

Afspraken voor deze excursie worden gemaakt op de stedelijke groendienst.

***Opmerking**

De aanbevolen periode voor deze slootjesexcursie is mei - juni en september.

***Kostprijs**

Niet-Brugse scholen betalen € 1 per leerling

Naar duin, strand en zee Kruien, strandgullen en schelpenspel

De kinderen schuimen het strand af naar allerlei aanspoelsel. Indien het mogelijk is om te kruien wordt de vangst onderzocht. Pieren stekken, vogels observeren met verrekijkers of telescopen horen in regel bij deze uitstap. Spelenderwijs leren ze schelpen kennen.

***Doel**

Zelf zoveel mogelijk herkennen aan de hand van zoekplaten, inzicht verkrijgen in de relaties tussen plant, dier en milieu aan de kust.

***Doelgroep**

2e en 3e graad basisonderwijs

***Duur**

2 uur

***Plaats**

Strand Zeebrugge.

Afspraak: parking einde Zeedijk Zeebrugge.

***Groep**

Max. 25 kinderen per natuurgids.

***Reservatie**

Afspraken voor deze excursie worden gemaakt op de stedelijke groendienst.

***Kostprijs**

Gratis voor Brugse scholen.

Niet-Brugse scholen betalen € 1 per leerling.

Relief van strand en duin - Wind en temperatuur

Wie weet hoe groot het hoogteverschil is tussen hoog- en laag water? En hoe hoog zijn de duinen? Dit zelf, in kleine groepjes, opmeten met waterpaskijkers en peillatten is een boeiende belevenis, die verrassende resultaten oplevert. De leerlingen krijgen ook inzicht in verschijnselen als springtij en doodtij. Rond "wind" doen de leerlingen de leerlingen verschillende observaties met kompas, windvaantjes, windsnelheidsmeter en tevens herkennen ze hoe aan de hand van zandverstuiving jonge duintjes ontstaan.

***Doel**

Gericht waarnemen en systematisch noteren. Inzicht verkrijgen in weer en klimaat en in reliëfvorming aan de kust.

***Doelgroep**

3e graad basisonderwijs

***Duur**

2 uur

***Plaats**

Strand Zeebrugge.

Afspraak: parking einde Zeedijk Zeebrugge.

***Groep**

Max. 25 kinderen per natuurgids.

***Reservatie**

Afspraken voor deze excursie op de stedelijke groendienst.

***Kostprijs**

Niet-Brugse scholen betalen € 1 per leerling.

Vogelobservatie in de polders

Ganzen, futen, meerkoeten, allerhande steltlopers en eendachtigen in hun natuurlijk biotoop gadeslaan is een unieke ervaring. Met verrekijkers en telescopen kunnen de leerlingen de vogels observeren en zelf proberen te herkennen.

***Doel**

Gericht waarnemen van vogels. Relaties leggen met de omgeving.

***Doelgroep**

3e graad basisonderwijs

***Duur**

2 uur

***Plaats**

Uitstekende gebieden daarvoor zijn het stadsdomein Blauwe Toren (Sint-Pieters), met zijn grote vijver en moerassige plas, het natuurgebied Ter Doest en het weidegebied de Overzet (beiden te Lissewege).

***Groep**

Max. 25 kinderen per natuurgids.

***Reservatie**

Bij reservatie (op de stedelijke groendienst) wordt een plannetje met de afspraakpunten toegestuurd.

***Kostprijs**

Niet-Brugse scholen betalen € 1 per leerling.



3.9 Workshops Knokke-Heist

Creatief: nestkastjes bouwen in het Zwin

De leerlingen maken met een gids een wandeling doorheen het park en maken zo kennis met verschillende nesten en nestkasten. Ook moeten ze zelf op zoek gaan naar allerlei nestmateriaal dat ze in een groot nest bij elkaar brengen. De wandeling wordt afgesloten in een werkplaats waar de leerlingen eigenhandig een nestkast in elkaar timmeren. Die kunnen ze meenemen naar huis om ze op een geschikt plekje op te hangen.

*Doel

De leerlingen kennis laten maken met de grote variatie in vorm en kleur van eieren van vogels. Inzicht geven in het waarom van de grote verscheidenheid in nesten en nestplaatsen. Het nut laten inzien van het plaatsen van nestkasten in de natuur.

*Doelgroep

Derde graad van het basisonderwijs / wordt ook voor andere groepen georganiseerd op aanvraag

*Aantal deelnemers

Min. 20 en max. 25 per groep

*Wanneer

Op afspraak in de maanden september, oktober en november

*Duur

2,5 uur

*Plaats

Afspraak aan de ingang van het Zwin - Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist

*Info

www.zwin.be

*Begeleiding

Zwingids

*Reservatie

Minimum 3 weken op voorhand bij Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T 050 63 04 30,

e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijs

Ingang: € 2,60/leerling

Materiaal: € 1,60/leerling

Ter plaatse te betalen aan de kassa.

Per gids: € 40. Rechtstreeks te betalen aan gids

Kust in de Verf

Het scholenproject 'Kust in de Verf' biedt een unieke combinatie van een educatieve en recreatieve activiteit aan zee te Knokke-Heist. In de voormiddag heb je de keuze tussen een geleide wandeling in het natuurcentrum het Zwin of een gegidde strandverkenning. 's Namiddags is er een ruime keuze aan creatieve workshops, zoals werken met gips, knutselen met rubber & isomo, graffiti, schilderen op zijde, mozaïek maken, kappen in yton,...

*Doelgroep

Leerlingen van de lagere graad, vanaf het 2e kleuter

*Aantal deelnemers

Geen minimum aantal

*Wanneer

Op afspraak

*Duur

Een volle dag

*Plaats

Jeugd en Kunstencentrum De Marge - E. Verheyestraat 16 - 8300 Knokke-Heist

*Info

Warme kledij en regenkledij voorzien

*Begeleiding

Gids - animator

*Reservatie

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 630430, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijs

€ 16 per kind voor het volledige dagprogramma

Toeslag van € 2,50 per deelnemer voor bepaalde workshops

Nestkastjes hang je best op een beschutte plaats: hoog genoeg, niet in de zon en weg van de overheersende windrichting (zuidwest) anders regent het binnen.



Zoektocht in een museum

'Sincfala' is de oudere naam voor het Zwin, waarvan de monding enkele kilometers breed was (van Knokke tot Heist). In het museum maak je kennis met de boeiende ontstaansgeschiedenis van de unieke Zwinstreek en de evolutie tot toeristische badstad. In een gereconstrueerd klasje, op een pleintje en in een gezellig visserscafé word je ondergedompeld in het dagelijkse leven van de vissers en leer je uiteraard ook over hun leven op zee. In de museumtuin wordt momenteel de oude garnaalschuit 'Jessica' gerestaureerd. Het museum heeft gratis zoektochten (met doe-opdrachten) uitgewerkt voor de leerlingen van het basisonderwijs.

*Doelgroep

Tweede en derde graad van het basisonderwijs

*Aantal deelnemers

Max. 25 kinderen per groep

*Wanneer

Dagelijks open, zoektocht op afspraak

- in de voormiddag van 10 tot 12 uur

- in de namiddag van 14 tot 17.30 uur

afwijkingen zijn mogelijk op aanvraag

*Duur

1,5 uur

*Plaats

Museum Sincfala - Pannenstraat 140 - 8301 Knokke-Heist

*Info

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig - www.sincfala.be

*Begeleiding

Museumgids

*Reservatie

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijs

Toegangsprijs: € 1,25/kind

De zoektochten zijn gratis

Heksen zoekklas in het Zwin

Het vroegere zomerhuis van de koning in het Zwin vormt een inspirerend decor voor meeslepende verhalen over koningen, nevelige krekken en goede heksen. De leerlingen gaan samen met een echte Zwinheks in het Zwin op zoek naar allerlei kruiden. Die hebben allemaal hun eigen verhaal, geur, smaak en kleur. Sommige, zoals brandnetels, spelen een bijzondere rol bij de bereiding van een dampende heksensoep, die de leerlingen zelf maken. Maar er is meer. Ook speciale koeken, 'heksenprotten' genoemd, worden door het jonge volkje eigenhandig gebakken. Dit speelt zich allemaal af in een kei-coole vertel- en kokkerelkamer in de koninklijke villa. Kleine kriebelbeestjes kijken van op de gordijnen toe, knusse kussens vormen een gezellige luisterhoek waar er aan soepkommen mag geslurpt worden en waar dromen nooit ver weg zijn.

*Doel

Leerlingen op een speelse manier kennis laten maken met de rijkdom aan planten. Door waarneming met alle zintuigen

verschillende typische kenmerken laten ontdekken, zoals, geur, kleur, smaak, structuur en vorm. Ze enkele basisvaardigheden uit de keuken laten oefenen, zoals groenten snijden, deeg maken, ... Hen laten kennis maken met de geschiedenis van de koninklijke villa in het Zwin, met heksen en met de vele toepassingen van wilde planten.

*Doelgroep

Schoolgroepen van de 1ste en 2de graad

*Aantal deelnemers

Min. 20 en max. 25 per groep

*Wanneer

Op afspraak in de maanden april, mei, juni en september

*Duur

2,5u

*Plaats

De Heksenklas' in Natuurcentrum het Zwin, Graaf Leon Lipendreef 8, 8300 Knokke-Heist

*Info

www.zwin.be

*Begeleiding

Zwinheks

*Reservatie

Minimum 3 weken op voorhand bij Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30,

e-mail: cultuur@knokke-heist.be

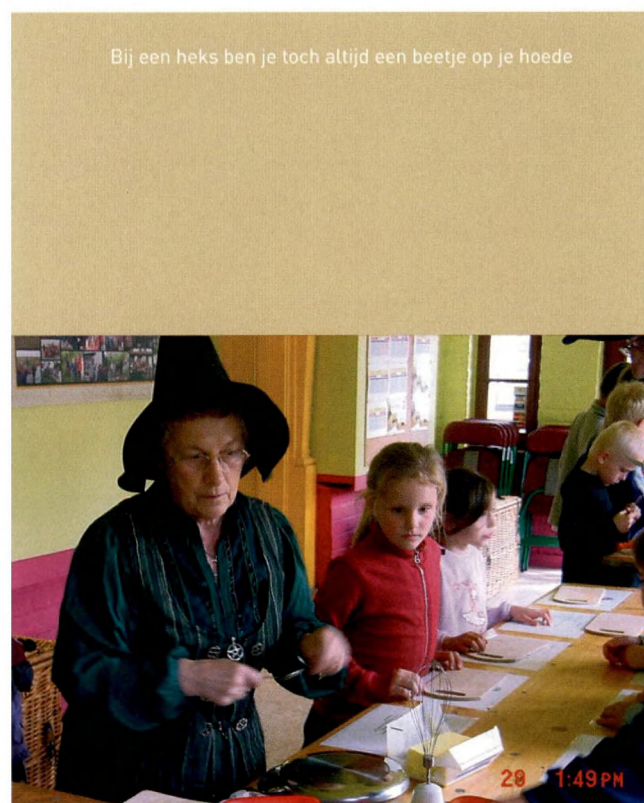
*Prijs

Ingang: € 2,60/leerling

Materiaal: € 1,60/leerling

Ter plaatse te betalen aan de kassa.

Per gids: € 40. Rechtstreeks te betalen aan gids



VELDLABO

Kennismaking met het rijke bodemleven in het Zwin

Gekleed en uitgerust als veldonderzoekers trekken leerlingen het reservaat in. In de kreekjes, slikken en schorren verzamelen ze met spateltjes, schepnetten en steekbuizen microscopisch kleine wiertjes en bodemstalen met wormen, schelpdieren, ... Nadien brengen ze al het materiaal mee naar het veldstation. Daar bestuderen ze met microscoop en vergrootglazen de verschillende organismen, rangschikken hen in de belangrijkste groepen en trachten ze met een determinatiesleutel en allerlei voorbeelden op naam te brengen. Deze workshop kwam tot stand met medewerking van het Labo voor Mariene Biologie van de Rijksuniversiteit van Gent.

*Doel

Leerlingen het op het eerste gezicht onzichtbare maar zeer rijke bodemleven in het Zwin laten ontdekken. Ze verschillende organismen leren onderscheiden en op naam laten brengen. Verbanden laten leggen en eenvoudige voedselketens laten samenstellen. Hen inzicht laten verwerven in het verband tussen het rijke bodemleven en de grote aantallen vogels die van het Zwin als voedselgebied gebruik maken.

*Doelgroep

3e graad van de Lagere School

*Aantal deelnemers

Min. 20 en max. 25 deelnemers

*Wanneer

Maart - oktober

*Duur

2,5u

*Plaats

Veldlabo in Natuurcentrum het Zwin - Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist

*Info

www.zwin.be

*Begeleiding

Zwingids

*Reservatie

Minimum 3 weken op voorhand bij Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30,
e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijs

Ingang: € 2,60/leerling

Materiaal: € 1,60/leerling

Ter plaatse te betalen aan de kassa.

Per gids: € 40. Rechtstreeks te betalen aan gids





Boormossels doen hun naam eer aan

vēldwerk

Met kinderen de natuur exploreren vraagt een speciale aanpak. Om daaraan tegemoet te komen, werden de laatste jaren diverse methodieken uitgewerkt.

De 'Zeekoffer', 'Flar en Flora' en 'Boreas' werden ontworpen door Horizon Educatief v.z.w en de dienst natuur- en milieueducatie (NME) van de provincie West-Vlaanderen. Wie ervaringsgericht aan zee wil werken, heeft hier ideaal materiaal om met kleuters en kinderen van de lagere school met veldwerk aan de slag te gaan.

Deze drie klassiekers onder het veldwerk aan zee kunnen gratis ontleend worden bij elke kustgemeente (adressen bij de respectieve gemeenten). Er wordt enkel een waarborg gevraagd. Die krijg je integraal terugbetaald bij inlevering van een complete koffer. Hieronder een korte beschrijving die we niet telkens herhalen bij het veldwerk van de gemeenten.

Verschillende gemeenten en organisaties hebben nog andere boeiende koffers en methodieken. Hoe je die kan gebruiken, wat het kost, ... staat telkens aangegeven.

De Zeekoffer

Dit is de zeeskoffer voor de tweede en derde graad basisonderwijs, het werkinstrument voor veldwerkactiviteiten rond zee, strand en duin. Deze doe-koffer bevat een pak materialen en werkmiddelen om de natuur en het milieu aan de zee te verkennen en te beleven. Borsteltjes, zeefjes, loepjes, zee-kijkers,... het zit er allemaal in. Faldido, de zeerover, neemt de kinderen mee op een boeiende tocht langs de duinen en de zee, op het strand en voorbij de golfbrekers. De koffer biedt mogelijkheden om ruim een week aan de slag te gaan. In iedere kustgemeente staan er voldoende ter beschikking. Een kijkje nemen kan nu al!

Koffer + Brochure

Flar- en Flora

Voor de eerste graad basisonderwijs werd een pakket samengesteld met een combinatie van een muziekzaalpoppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel rond zee, strand en duin.

De wereld van strand en duin wordt samen met Flar en Flora onbegrensd en speels ervaren. De kinderen voelen, ruiken, horen, zien en proeven, ... en ontfutselen zo de geheimen van de natuur. Gaandeweg groeit hun betrokkenheid met wind en water. Door de inbreng van een natuurgids ontdekken de kinderen de samenhang en de relaties op het strand en in de duinen. Iets voor prinses en prinsessen!

Koffer + Brochure

Boreas

Voor het kleuteronderwijs is er Boreas. Genoemd naar de Griekse god van de noordenwind. Het is een creatief en speels doe-pakket met een windscherm. Achter dit windscherm kunnen de kinderen waarnemen, observeren, beleven ... en leren ze hun belevingen uitdrukken. Boreas is hét pakket om de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie concreet invulling te geven. Dit pakketweet ook zeker de allerkleinste kleuters te boeien.

Koffer + Brochure

4.1 Veldwerk De Panne

Zee-koffer, Flar en Flora en Boreas

*Aantal deelnemers

Per klas

*Wanneer

Op aanvraag

*Duur

Zelf te bepalen

*Plaats

Zelf te bepalen

*Info

Milieudienst De Panne, Zeelaan 21, 8660 De Panne, 058 42 97 69

*Begeleiding

Leerkrachten die de basiscursus zeeanimator volgden, kunnen hiermee werken (zie 5. cursussen en vorming)

*Reservatie

Reserveren, afhalen & terugbrengen op containerpark, Loskaai 12 De Panne, T. 058 42 97 29

Boreas: reserveren, afhalen & terugbrengen op Containerpark, Loskaai 12 De Panne, T. 058 42 97 29 Boreas kan afgehaald worden 1 dag voor de activiteit van 9-12 en 13-17u - terugbrengen de dag zelf voor 16.30u.

*Opmerking

Laarzen en winddichte kledij

*Prijs

€ 25 borg

Het zeezeil

*Inhoud

Werken met het zeezeil is op verhaal komen. Wilde zee, een briesje, de ontstaansgeschiedenis van onze kust, doen en beleven. Het zeezeil biedt mogelijkheden om met een grote groep kinderen te spelen.

*Doel

Dit niet-competitieve spel prikkelt niet enkel de fantasie maar biedt op fraaie wijze spelsituaties

*Doelgroep

1e, 2e en 3e graad

*Aantal deelnemers

1 of meerdere klassen - max. 60 kinderen

*Wanneer

elke schooldag - kan gebruikt worden in combinatie mee Zee-koffer, Flar & Flora en Boreas

*Duur

ongeveer 25 minuten

*Plaats

zelf te bepalen

*Info

Milieudienst De Panne, Zeelaan 21, 8660 De Panne, 058 42 97 69

*Begeleiding

Leerkrachten die de cursus zeeanimator volgden, kunnen hiermee werken

*Reservatie

Reserveren, afhalen & terugbrengen op containerpark, Loskaai 12 De Panne, T. 058 42 97 29

Boskoffer

*Inhoud

Bomen herkennen (bladeren, knoppen, vruchten), bomen meten, naaldbomen, paddestoelen, bos bodembeestjes, de kringloop... Dit zijn allemaal dingen die de boskoffer u bijbrengt. In de koffer vindt u allerlei materiaal zoals: naaldboomsporen, bladerentabellen, spiegelkje, boommeter, zoekkaarten, schopje, potloepen, rolmeter, pincetten.....

*Doel

De bedoeling is om met de klas op het terrein op ontdekking te gaan.

*Doelgroep

1e, 2e en 3e graad basisonderwijs

*Aantal deelnemers

1 of meerdere klassen - max. 60 kinderen

*Wanneer

Elke schooldag - kan gebruikt worden in combinatie mee Zee-koffer, Flar & Flora en Boreas

*Duur

2 uur

*Plaats

Zelf te bepalen

*Info

Milieudienst De Panne, Zeelaan 21, 8660 De Panne

*Reservatie

Reserveren, afhalen & terugbrengen op containerpark, Loskaai 12 De Panne, T. 058 42 97 29

*Prijs

€ 25 borg

Kabouterpad

*Inhoud

Een handige caddie met allerlei opgaven voor de kleuters om hun kennis in het bos uit te breiden.

*Doel

Dit niet-competitieve spel prikkelt niet enkel de fantasie maar biedt op fraaie wijze spelsituaties.

*Doelgroep

1e, 2e graad basisonderwijs

*Aantal deelnemers

Klasgroep

*Wanneer

Op aanvraag

*Duur

Zelf te bepalen

*Plaats

Zelf te bepalen

***Info**

Milieudienst De Panne, Zeelaan 21, 8660 De Panne,
T. 058 42 97 69

***Begeleiding**

Leerkrachten die 'vloed' volgden kunnen hiermee werken

***Reservatie**

Reserveren, afhalen & terugbrengen op containerpark, Loskaai 12 De Panne, T. 058 42 97 29

***Prijs**

€ 25 borg

Het Zeezeil

***Inhoud**

Werken met het zeezeil is op verhaal komen. Wilde zee, een briesje, de ontstaansgeschiedenis van onze kust, doen en beleven. Het 'zeezeil' biedt mogelijkheden om met een grote groep kinderen te spelen. Dit niet-competitieve spelen prikkelt niet enkel de fantasie maar biedt op alternatieve wijze fraaie spelsituaties. Leerkrachten die de cursus zeeanimator volgden kunnen hiermee werken.

***Doelgroep**

Eerste, tweede en derde graad basisonderwijs

***Aantal deelnemers**

Klasgroep of meerdere klassen samen (max. 60 kinderen)

***Uitleendata**

Elke schooldag. Kan gebruikt worden in combinatie met Zee-koffer of Flar en Flora en Boreas

***Duur**

Ongeveer 25 minuten

***Plaats**

De Panne: reserveren, afhalen en terugbrengen containerpark, loskaai 12, T. 058 42 97 29

***Doelgroep**

tweede graad

***Aantal deelnemers**

Klasgroep

***Data**

Elke schooldag

Containerpark, Loskaai 12, De Panne 058 42 97 29

***Duur**

De duur van de activiteit kun je zelf bepalen.

***Plaats**

Naar eigen keuze



4.2 Veldwerk Koksijde

Zeeholler, Flar en Flars en Boreas

Zelf op pad: strand of duin naar keuze, met begeleiding: St.-Andréstrand (einde G. Scottlaan) te Oostduinkerke

*Wanneer

Data overeen te komen met de gemeentelijke milieudienst

*Afstand

Blijven ter plaatse

*Duur

Anderhalf uur

*Afspraakplaats

Indien de leerkracht zelf op pad gaat, wordt het duin of stuk strand uiteraard gekozen door de leerkracht. Wordt er beroep gedaan op een begeleider, dan wordt er afgesproken op het St.-Andréstrand (einde G. Scottlaan) te Oostduinkerke. Hij zal 'Boreas' meebrengen

*Info

Milieudienst Koksijde T. 058 53 30 04 F. 058 53 30 83

'milieu@koksijde.be'

*Begeleiding

De leerkracht kan zelf op pad. De begeleidende publicaties kunnen besteld worden (zie 'folder'). Indien toch begeleiding gewenst, kan een animator gereserveerd worden Extra Winddichte kledij en laarzen.

*Reservatie

Milieudienst Koksijde T. 058 53 30 04 F. 058 53 30 83

'milieu@koksijde.be'

*Prijzen

€ 25 waarborg; Publicatie: € 1 of begeleiding: € 40



4.3 Veldwerk Nieuwpoort

VeldwerkKoffers Nieuwpoort

*Inhoud

Om het veldwerk in de kustbiotopen en het bos te ondersteunen stelt de gemeente en het provinciebestuur leskoffers ter beschikking van het basisonderwijs. Voor elk veldwerkpakket is tevens een bijbehorende brochure ter beschikking. Op het uitleenpunt zijn volgende koffers beschikbaar: kabouterpad, boreasset, landschapskoffer, zeekoffer en flar- en florasat.

*Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

*In de klas

Veldwerk – simulatiespel

*Doelgroep

+ 4 jaar

*Duur

Ongeveer 2 uur

*Info

Kinderboerderij De Lenspolder

Materiaal gratis beschikbaar

*Begeleiding

Mogelijk na afspraak

*Aantal deelnemers

Klas of groep

*Reserveren

Vooraf noodzakelijk

*Prijs

Waarborg € 50

Kinderen geven graag een helpende hand. (Boreas)



4.4 Veldwerk Middelkerke

Veldwerkkoffers Middelkerke

***Inhoud**

Om het veldwerk in de kustbiotopen en het bos te ondersteunen stellen het provinciebestuur en Horizon Educatief leskoffers ter beschikking van het basisonderwijs. Voor elk veldwerkpakket is tevens een bijbehorende brochure ter beschikking. Op het uitleenpunt zijn volgende koffers beschikbaar: kabouterpad, boreasset, landschapscaddie, zeekoffer, flar- en floraset, duinpoëzie en een set parkkaarten.

***Doel**

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

***In de klas**

Veldwerk – simulatiespel

***Doelgroep**

+ 4 jaar

***Duur**

Ongeveer 2 uur

***Kostprijs**

Gratis

***Aantal deelnemers**

Klas of groep

***Reservatie**

Sandra Bulcke 059 30 48 66

Tijdens de Week van de Zee (23 april tot 9 mei) wordt het veldwerk voor het basisonderwijs speciaal in de kijker geplaatst. Surf eens naar www.weekvandezee.be

4.5 Veldwerk oostende

De zee-koffer van Faldido

*Inhoud

Centraal staat de experimenteer-koffer van de ietwat naïeve zeerover 'Faldido'. De koffer bevat heel wat impulsen om zich te verdiepen in het Noordzeeleven.

De kinderen verdiepen zich in een belangrijk element uit hun omgeving: zee en strand.

Via een pakket van speelse opdrachten komen heel wat biologische en fysiologische aspecten aan bod.

De natuurgids/leerkracht wakkert de nieuwsgierigheid bij de kinderen aan en leert ze de juiste vragen te stellen.

*Doel

Het strand- en zeemilieu met alle zintuigen waarnemen en deze waarnemingen systematisch noteren. In het strandmateriaal dat ze zelf samengebracht hebben gelijkenissen en verschillen ontdekken.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

*Duur

± 2 uur

*Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

*Plaats

Zee en strand ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

*Nota

Activiteit vindt het best plaats bij laag water (zie getijtafels)

Koffer ter beschikking

Tijdens het jaar doorlopend op dagbasis.

Gratis – € 25 waarborg

*Kostprijs

€ 50

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Provinciedienst NME

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Boreas

*Inhoud

Boreas biedt de beleefwereld zee, strand en duinen aan, verpakt in een stevige windjas, om te voelen, te proeven, te zien, te horen, te ruiken.

We maken kennis met de wind die heftig trekt aan je kleren, of zachtjes over je haren aait.

Experimenteren, onderzoeken en vooral veel spelen.

Feest aan zee.

*Doel

Experimenten en exploreren om meer te weten te komen over de biotopen van strand en duin.

De wind gericht waarnemen, vergelijken en benoemen.

*In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Zeeyoti: memospel

*Doelgroep

Oudste kleuters basisonderwijs

*Duur

± 2 uur

*Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

*Plaats

Zee en strand ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

*Kostprijs

€ 50

*Koffer ter beschikking

Tijdens het jaar doorlopend op dagbasis.

Gratis – € 25 waarborg

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Provinciedienst NME

*Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Flar- en Florapad DE NATUUR BELEVEN

*Inhoud

Een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel binnen de wereld van zee, strand en duin.

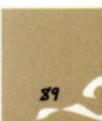
De wereld van het strand en het tapijt van de duinen wordt samen met Flar en Flora onbegrensd en speels ervaren.

De kinderen voelen, ruiken, horen, zien en proeven, ... en ont-futselen zo de geheimen van de natuur. Gaandeweg groeit hun betrokkenheid met wind en water. Door de inbreng van de natuurgids ontdekken kinderen de samenhang en de relaties op het strand en in de duinen.

Iets voor prinses en prinsessen!

*Doel

Een houding bijbrengen van zorg en respect voor de natuur. Dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelf-gevonden criteria.



***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Zeevoti: memospel – Zeecassette: Flar- en Floralied

***Doelgroep**

Eerste graad basisonderwijs

***Duur**

± 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / animator

***Plaats**

Zee en strand ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

***Kostprijs**

€ 50

***Koffer ter beschikking**

Tijdens het jaar doorlopend op dagbasis.

Gratis – € 25 waarborg

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w. – Provinciedienst NME

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Simon de strandjutter VELDWERK OP HET STRAND

***Inhoud**

De zee rolt het strand op en fluistert de wonderlijkste verhalen. Via veldwerk worden de geheimen van de zee ontzuld. Kijken en luisteren ontsppen een brokje ontstaansgeschiedenis. Speuren, tasten en benoemen, de kinderen gaan als echte professoren aan de slag. In groepjes gaat men via een binoculair de vondsten in detail bekijken, beschrijven en tekenen. Ook het determineren van schelpen aan de hand van een computerprogramma komt aan bod. Het gevonden materiaal kan verder aangewend worden om het volgens de fantasie van de kinderen terug 'tot leven' te laten komen.

***Doel**

Gericht waarnemen met alle zintuigen en deze waarnemingen op een systematische wijze ordenen en noteren.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Strandzoekkaart ter beschikking.

***Doelgroep**

Tweede graad basisonderwijs → derde graad basisonderwijs

***Duur**

± 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

Strand ter hoogte van Duin en Zee.

Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w.

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Golfbreker ONDERZOEK

***Inhoud**

De strandhoofden of golfbrekers dienen om de kracht van de golven te breken. Tussen en onder de stenen leven allerlei dieren die daar bescherming zoeken. Tijd voor een groot speurwerk. Tevens meten we het profiel van de golfbreker en maken we een synthese van het veldwerk.

***Doel**

Gericht waarnemen op de golfbreker en deze waarnemingen op een systematische wijze noteren.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Doelgroep**

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

***Duur**

± 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

Golfbrekers op de Oosteroever vanuit Duin en Zee

Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w.

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Onder de spiegel van de Spuikom WATERONDERZOEK

***Inhoud**

We trappen met de fiets naar de Spuikom.

De Spuikom van Oostende werd tussen 1898 en 1910 gegraven. Het was de bedoeling het water uit de spuikom af en toe door de havengeul te laten lopen om het slib in de havengeul weg te spoelen. Voor dit doel werd de spuikom echter nooit gebruikt. Lange tijd werden in het water oesters gekweekt. Daaraan kwam een einde o.a. doordat het water te zwaar vervuild was. In 1987 gaf de Vlaamse regering een bestemming

aan de oppervlaktewateren in Vlaanderen: zwemwater, viswater, water geschikt voor drinkwaterproductie en schelpdierwater. De Spuikom is de enige plaats in Vlaanderen met bestemming 'schelpdierwater'. Turen in en om het water. Dit plasje vol leven is écht een kijkje waard!

***Doel**

Gericht waarnemen met alle zintuigen.

Waarde van schelpdierwater ervaren.

***Doelgroep**

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Duur**

± 2 uur

***Aantal deelnemers**

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

BLOSO-centrum 'Spuikom' Vicognedijk 31 – Oostende

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w. – VMM

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Zee(s)hallen BOEKENKOFFER

***Inhoud**

"Er is een boek, je kent het niet, het is nog niet geschreven. De bladen zijn tot op vandaag nog wit en leeg gebleven. Ik vond het in mijn vaders kast van stof grijs en vergeten. Als ik het niet gevonden had zou niemand ervan weten." Iene Biemans In de ban van de boekenboer stellen we graag onze groene boekenkoffer ter beschikking. Deze koffer omvat een schat aan verhalenbundels en kijkboeken, uiteraard allemaal werkjes die verband houden met ons zeemilieu. De snuffel-kijk-voel- en leesschat laat ons in de wereld van zee en zand vertoeven.

***Doel**

Leesbevordering. Stimuleren van het zelfstandig opzoeken naar randinfo in verband met het thema zee.

***In de klas**

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

***Doelgroep**

Basisonderwijs

***Aantal deelnemers**

Klasgroep

***Plaats**

Afhalen / terugbrengen in het educatief centrum 't Zeehuis.

***Kostprijs**

€ 10 op weekbasis – waarborg € 25

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w

***Info**

Horizon Educatief i.e. – 059 32 21 83

Zand, zee en zon BOLDERKOOR VOL SPEELSE IMPULSEN

***Inhoud**

In een heuse bolderkar vind je een rijk aanbod rond het thema zon, zee en zand. Een schat aan materialen om met de peuters of jongste kleuters een weg te banen doorheen het warme zand of om te stranden in de koelte van het zilte zeewater. Groot en klein zandmateriaal, poppen, vormpjes en fantasiedingen zetten u aan tot bewegingsoefeningen, liedjes en relaxatiemomentjes. Niet toevallig kan u uw lievelingen plaatsen te midden van deze 3 Z-woordjes Want zeg nu zelf: wie staat er dichterbij de bodem dan deze 'grondkinderen'?

***Doel**

We laten de peuter of de jonge kleuter ontdekken hoe actie tot reactie leidt... We maken ze nieuwsgierig naar wat je allemaal kunt doen met zand, zee en zon. Tenslotte confronteren we ze ook met hun eigen mogelijkheden van het eigen lichaam. 'Kijk maar eens wat ik allemaal kan!', wordt hun terechte lijfspreuk!

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke verwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

***Doelgroep**

Peuters en jongste kleuters Basisonderwijs

Koffer ter beschikking

Tijdens het jaar doorlopend op dagbasis.

***Plaats**

Afhalen / terugbrengen in het educatief centrum 't Zeehuis op het Openluchtcentrum 'Duin en Zee' of Museum Sincfala Knokke-Heist

***Kostprijs**

€ 5 op dagbasis - waarborg € 25

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w.

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Kabouterpod BOSNEUZEN

***Inhoud**

Een stevige caddie met vijf kabouterventjes, 5 kaboutervrouw-tjes, een gamma van 43 kleurige opdrachtkaarten en talrijke veldwerkmateriaal wil een toffe uitnodiging zijn om het bosbiotoop te verkennen.

Het bos ervaren, beleven en onderzoeken is troef!

***Doel**

Het bos exploreren met alle zintuigen.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke verwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Koffer ter beschikking

Tijdens het jaar doorlopend op weekbasis.



***Plaats**

Afhalen en terugbrengen in de ankerplaats van uw gemeente.

***Kostprijs**

Gratis - waarborg € 25

***Doelgroep**

Oudste kleuter → eerste graad basisonderwijs

***Uitwerking**

Provinciedienst NME

Compostkoffer DE NATUUR RUIMT OP

***Inhoud**

Composteren met kinderen is uitdagend!

Een educatieve koffer reikt tal van mogelijkheden aan: omgaan met afval, bodemdieren, afbraakorganismen, thuiscomposteren en compost aanwenden.

Jerom compostworm, Jozefien regenworm en Flor Duizendpoot vertellen je honderduit hoe je de natuur en het milieu een handje kan helpen.

***Doel**

Kinderen vertrouwd maken met het thuiscomposteren.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke verwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Koffer ter beschikking

Tijdens het jaar doorlopend op weekbasis.

***Plaats**

Afhalen en terugbrengen in de ankerplaats van uw gemeente.

***Doelgroep**

Tweede → derde graad basisonderwijs

***Kostprijs**

Gratis - waarborg € 25

***Uitwerking**

OVAM

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

Landschapskoffer OP VERKENNING

***Inhoud**

Een landschap vertelt een verhaal. Het is als een boek dat moet gelezen worden wil je dit verhaal kennen. Vanzelfsprekend moet je eerst kunnen lezen voor je het boek neemt. En jawel. Het landschap kan je leren lezen, de inhoud en achtergronden van dit boek kan je ontdekken en beoordelen. De landschapskoffer helpt je hierbij. Een boeiend instrument om met de klas in het landschap te werken. Tal van veldwerkmaterialen zitten verpakt in een stevige caddie.

***Doel**

Het landschap exploreren en verkennen.

***In de klas**

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke verwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Koffer ter beschikking

Tijdens het jaar doorlopend op weekbasis

***Plaats**

Afhalen en terugbrengen in de ankerplaats van uw gemeente.

***Doelgroep**

Basisonderwijs

***Kostprijs**

Gratis - waarborg € 25

***Uitwerking**

Provinciedienst NME

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. - 059 32 21 83

4.6 Veldwerk Bredeñe

De zeekoffer, Flar en Flora en Boreas

***Duur**

± 2 uur

***Data**

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

***Plaats**

Zee en strand ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

Koffer ter beschikking

Tijdens het jaar doorlopend op dagbasis.

Gratis –€ 25 waarborg

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w. - Provinciedienst NME

***Info**

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be



Helpt de zeekoffer om de naam te vinden van deze scholekster?

4.7 Veldwerk De Haan

Zeekoffer, Flar en Flora en Boreas

***Wanneer**

Doorlopend tijdens het jaar

***Duur**

± 2 uur

***Info**

milieudienst@dehaan.be

***Extra**

meebrengen van laarzen en windjas

***Reservatie**

Gelieve een paar dagen op voorhand te reserveren bij de milieudienst van De Haan - Afhalen en terugbrengen Milieudienst De Haan, Leopoldlaan 24, 8420 De Haan (Kl.), 059 24 21 28

***Prijzen**

Gratis mits € 25 waarborg

Met de landschapskoffer op verkenning

***Doelgroep**

basisonderwijs

***Aantal deelnemers**

klasgroep

***Inhoud**

Een landschap vertelt een verhaal. Het is als een boek dat moet gelezen worden, wil je dit verhaal kennen. Vanzelfsprekend moet je eerst kunnen lezen voor je het boek neemt. En jawel. Het landschap kan je leren lezen, de inhouden en de achtergronden van dit boek kan je ontdekken en beoordelen. De landschapskoffer helpt je hierbij. Een boeiend instrument om met de klas in het landschap te werken. Tal van veldwerkmaterialen zitten verpakt in een stevige caddie.

***Doel**

Het landschap exploreren en verkennen

***Wanneer**

Doorlopend tijdens het jaar

***Info**

milieudienst@dehaan.be

***Extra**

meebrengen van laarzen

***Reservatie**

Gelieve een paar dagen op voorhand te reserveren bij de milieudienst van De Haan - Afhalen bij de milieudienst van De Haan, Leopoldlaan 24, 8420 De Haan T. 059 24 21 28

***Prijzen**

Gratis mits € 25 waarborg

4.8 Veldwerk Blankenberge

Eén en twee: een halve dag aan zee Flar en Flora

*Inhoud

De leerlingen van het eerste en tweede leerjaar worden uitgenodigd om mee te doen aan een leuke wandeling langs een speels natuurleerpad. Flar en Flora, de zoekabouts en hoofdrolspelers, nemen de kinderen van de eerste graad mee op een strand- en duinenwandeling. Deze dag zet de focus op de eerste graad basisonderwijs!

*Doelgroep

Eerste graad

*Aantal deelnemers

Klasgroep

*Data

Het educatief materiaal 'Flar en Flora' kan elke dag ontleend worden. Er zijn 2 pakketten per halve dag ter beschikking (dit is twee klassen per halve dag).

*Duur

De activiteit duurt ongeveer twee uur.

*Plaats

April – september: de koffers staan klaar aan de Strandreddingsdienst op het strand van Blankenberge (onderaan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat). Andere periode: volgens afspraak.

*Opmerking

Alle materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig. Vergeet niet een emmertje en laarsjes mee te brengen.

*Info en reservatie

Milieudienst 050 42 99 42

Boreas

*Inhoud

Het verkennen van de natuur en het milieu aan de kust is geen zaak voor grote jongens en meisjes alleen. Ook voor de allerkleinsten zijn er mogelijkheden. De provincie heeft een pakket klaar voor de kleuters: Boreas. Het is genoemd naar de Griekse god van de noordenwind en omvat een speels doe-pakket met een windscherm. Achter dit windscherm kunnen de kinderen de natuur waarnemen, observeren, beleven,... en leren ze hun belevingen uitdrukken. Boreas is hét pakket om de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie concreet invulling te geven.

*Doelgroep

Jongste en oudste kleuters

*Aantal deelnemers

Klasgroep

*Data

Het Boreas-pakket kan elke dag ontleend worden (na afspraak met dienst Leefmilieu (050 42 99 42) en mits beschikbaar).

*Plaats

April – september: de pakketten staan klaar aan de Strandreddingsdienst op het strand van Blankenberge (onderaan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat). Andere periode : volgens afspraak.

*Opmerking

Alle materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.

Faldido op stap met de zoekkoffer

*Inhoud

De oudsten van het basisonderwijs kunnen gebruik maken van de Zeekoffer. Het is dé doe-koffer voor de tweede en de derde graad. Hij bevat een pak materialen en werkmiddelen om de natuur en het milieu aan de zee te verkennen en te beleven. Borsteltjes, zeefjes, loepjes, zoekijkers,... het zit er allemaal in. Faldido, de zeerover, neemt de kinderen mee op een boeiende tocht langs de duinen en de zee, op het strand en voorbij golfbrekers.

*Doelgroep

Tweede en derde graad basisonderwijs

*Aantal deelnemers

Klasgroep

*Data

De zoekkoffers kunnen elke dag ontleend worden na afspraak met de dienst Leefmilieu (050 42 99 42).

*Duur

Eén halve dag

*Plaats

April – september: de koffers staan klaar aan de Strandreddingsdienst op het strand van Blankenberge (onderaan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat). Andere periode: volgens afspraak.

*Opmerking

Alle materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.

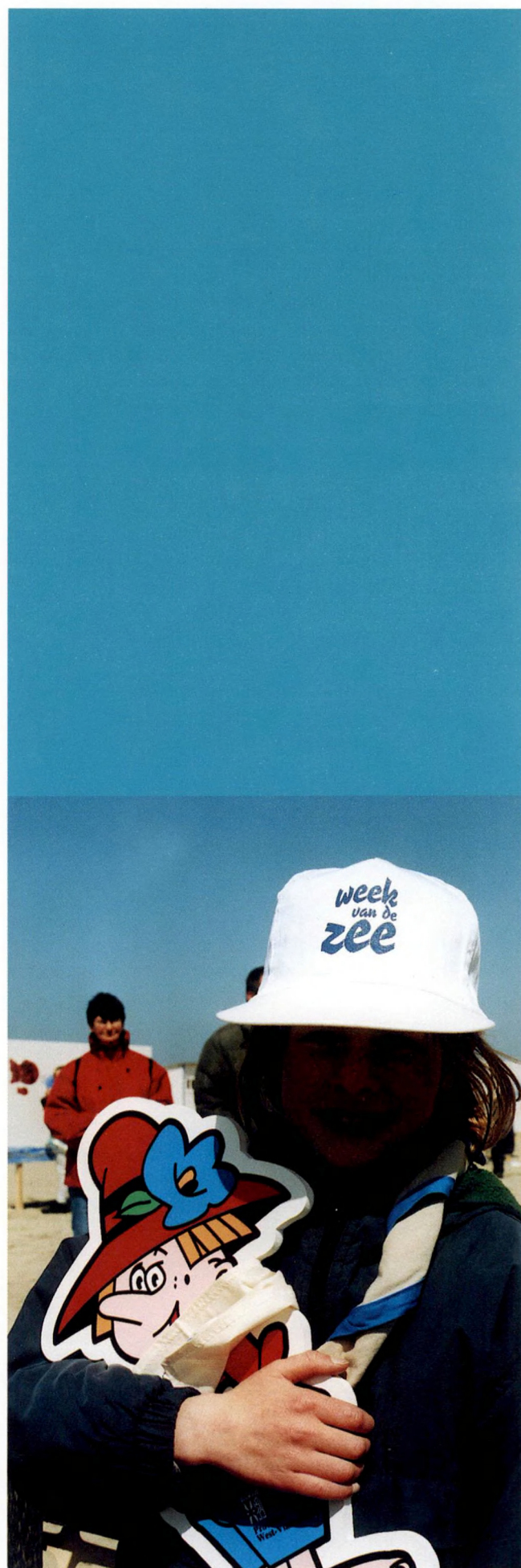


4.9 Veldwerk Brugge

Zeekoffer, Flar en Flora en Boreas

Boreas, Flar en Flora en de Zeekoffer van Faldido kunnen ontleend worden bij de afdeling natuureducatie. Na reservatie kan het voor één of meerdere dagen voor een klasuitstap afgehaald worden op de Stedelijke Groendienst, Buiten de Smedenpoort 2, 8000 Brugge. Het gebruik is gratis, mits het betalen van een waarborg van € 50. Het materiaal en de bijbehorende lesbrieven kunnen daar ter kennismaking ook worden ingezien.

Voor meer inlichtingen, afspraken, ontleening, ...
050 32 90 11.



4.10 Veldwerk Knokke-Heist

ZeeKoffer

***Aantal deelnemers**

Min. 20 en max. 30 per groep

***Wanneer**

Hele jaar

***Duur**

2 uur

***Plaats**

Strand of zwin

***Info**

Ontlenen bij Museum Sincfala: Rita Peckelbeen - Pannestraat 140 - 8301 Knokke-Heist - www.sincfala.be

Begeleiding

Natuurgids of zwingids

***Reservatie**

Minstens 3 weken op voorhand: Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30,

e-mail: cultuur@knokke-heist.be

***Prijs**

zonder gids

Je kan als leerkracht zelf aan de slag met je klasje. Het gebruik van de koffer is gratis. Je betaalt wel een waarborg van € 25 en krijgt die terug als je het materiaal terug aflevert. Materiaal dat stuk is gemaakt, moet worden vergoed (de kostprijs staat vermeld op de inventaris die in elke materiaalkoffer zit).

met gids

Wil je liever begeleiding, dan reserveer je bij voorkeur 3 weken op voorhand. Je betaalt € 40 aan de gids ter plaatse.

Flar en Flora

***Aantal deelnemers**

Min. 20 en max. 25 per groep

***Wanneer**

Hele jaar

***Duur**

2 uur

***Plaats**

Op het strand of in het Zwin

***Info**

Ontlenen bij Museum Sincfala: Rita Peckelbeen - Pannestraat 140 - 8301 Knokke-Heist - www.sincfala.be

***Begeleiding**

Flar en Floragids

***Reservatie**

Minstens 3 weken op voorhand: Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

***Prijs**

zonder gids

Je kan als leerkracht zelf aan de slag met je klasje. Het gebruik van de koffer is gratis. Je betaalt wel een waarborg van € 25 en krijgt die terug als je het materiaal terug aflevert. Materiaal dat stuk is gemaakt, moet worden vergoed (de kostprijs staat

vermeld op de inventaris die in elke materiaalkoffer zit).
met gids

Wil je liever begeleiding, dan reserveer je bij voorkeur 3 weken op voorhand. Je betaalt 40,00 euro aan de gids ter plaatse.

Boreas

***Aantal deelnemers**

Min. 20 en max. 25 per groep

***Wanneer**

Hele jaar

***Duur**

2 uur

***Plaats**

Op het strand of in het Zwin

***Info**

Ontlenen bij Museum Sincfala: Rita Peckelbeen - Pannestraat 140 - 8301 Knokke-Heist - www.sincfala.be

***Begeleiding**

Begeleiding door een natuurgids, zeeanimator of zwingids is mogelijk mits tijdige reservatie

***Reservatie**

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

***Prijs**

zonder gids

Je kan als leerkracht zelf aan de slag met je klasje. Het gebruik van de koffer is gratis. Je betaalt wel een waarborg van € 25 en krijgt die terug als je het materiaal terug aflevert. Materiaal dat stuk is gemaakt, moet worden vergoed (de kostprijs staat vermeld op de inventaris die in elke materiaalkoffer zit).

met gids

Wil je liever begeleiding, dan reserveer je bij voorkeur 3 weken op voorhand. Je betaalt ter plaatse aan de gids € 40.

Woeste Willem

***Inhoud**

Met verhalen kun je iets beleven, daar is iedereen het wel over eens. Maar kun je met verhalen ook de natuurbeleving oproepen, met andere woorden: kun je de relatie tussen de kinderen en de biotopen van strand, duin en zee versterken? Woeste Willem kan zijn eigen beleving zo overdragen op de kinderen, dat die het zelf 'meemaken'. De gevoelens die bij de belevingen horen zijn voor jong en oud herkenbaar.

***Doel**

Kleuters maken op een speelse wijze kennis met de biotopen strand, duin en zee.

***Doelgroep**

Oudste kleuters en eerste graad lagere school

***Aantal deelnemers**

Min. 20 en max. 25 per groep

***Wanneer**

Hele jaar

***Duur**

2 uur

***Plaats**

Op het strand



***Info**

Ontlenen bij Museum Sincfala: Rita Peckelbeen - Pannestraat 140 - 8301 Knokke-Heist - www.sincfala.be

***Begeleiding**

Woeste Willemgids

***Reservatie**

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

***Prijs**

zonder gids

Je kan als leerkracht zelf aan de slag met je klasje. Het gebruik van de koffer is gratis. Je betaalt wel een waarborg van € 25 en krijgt die terug als je het materiaal terug aflevert. Materiaal dat stuk is gemaakt, moet worden vergoed (de kostprijs staat vermeld op de inventaris die in elke materiaalkoffer zit).

met gids

Wil je liever begeleiding, dan reserveer je bij voorkeur 3 weken op voorhand. Je betaalt € 40 euro aan de gids ter plaatse.

Zand, zee, zon

***Inhoud**

Een workshop vol leuke en zinvolle activiteiten voor het jonge kind. Centraal in deze activiteit staat de bolderkar, vol met speelgoed en ander materiaal. Spelen in de duinen, spelen aan het strand, spelen in de zee: speel je met ons mee?

***Doel**

De peuter of jonge kleuter zal ontdekken hoe actie tot reactie leidt. Ze worden nieuwsgierig naar wat ze allemaal kunnen doen met de z-materialen: zand, zon en zeewater.

***Doelgroep**

Jongste kleuters

***Aantal deelnemers**

Min. 20 en max. 25 per groep

***Wanneer**

Hele jaar

***Duur**

2 uur

***Plaats**

Op het strand

***Info**

Ontlenen bij Museum Sincfala: Rita Peckelbeen - Pannestraat 140 - 8301 Knokke-Heist - www.sincfala.be

***Begeleiding**

Zand zee zongids

***Reservatie**

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

***Prijs**

zonder gids

Je kan als leerkracht zelf aan de slag met je klasje. Het gebruik van de koffer is gratis. Je betaalt wel een waarborg van € 25 en krijgt die terug als je het materiaal terug aflevert. Materiaal dat stuk is gemaakt, moet worden vergoed (de kostprijs staat vermeld op de inventaris die in elke materiaalkoffer zit).

met gids
Wil je liever begeleiding, dan reserveer je bij voorkeur 3 weken op voorhand. Je betaalt € 40 aan de gids ter plaatse.



Wiet

*Inhoud

De kinderen krijgen een masker van een bergeend, een kluut, of een andere typische zwinvogel. Zo kruipen ze in de huid van een vogel. Ze nestelen zich knus bij elkaar in een reusachtig groot nest, waar ze kunnen luisteren naar het leuke verhaal van Wiet, een vogel die een beetje op zoek is naar zichzelf. Zo geraken ze helemaal in de ban van het vogelwereldje. Dan vliegen ze het nest uit en maken ze een hele tocht doorheen het vogelpark. Ze maken er kennis met de bonte verzameling vogels, met vreemde snavels, en proberen zich met handen en voeten in te leven in hun vogelrol. 'Wiet' kwam tot stand in samenwerking met Horizon Educatief in Oostende.

*Doel

De leerlingen zich laten inleven in een vogel. Hen laten ervaren hoe anders vogels zijn dan wij; hoe het moet zijn om te vliegen, te eten met een snavel, te rusten op één poot,... Door te kijken naar vogels en zich in hun leven in te leven, leren de leerlingen op een leuke manier meer van de natuur.

*Doelgroep

Oudste kleuters en eerste graad

*Aantal deelnemers

Min. 20 en max. 25

*Wanneer

Hele jaar

*Duur

2 uur

*Plaats

Natuurcentrum het Zwin - Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist

*Info

www.zwin.be

*Begeleiding

Wietgids

*Reservatie

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijs

Ingang: € 2,60/leerling

Materiaal: € 1,60/leerling

Ter plaatse te betalen aan de kassa.

Per gids: € 40. Rechtstreeks te betalen aan gids

Kabouterpad

*Inhoud

Centraal staat de kabouterland. Hiermee kan je met je kleuters het park of bos gaan verkennen.

*Doel

Kennis maken met bos, park en bomen.

*Doelgroep

Alle kleuters

*Aantal deelnemers

Min. 20 en max. 25 per groep

*Wanneer

Hele jaar

*Plaats

In het bos of in het park

*Info

Ontlenen bij Museum Sincfala: Rita Peckelbeen - Pannestraat 140 - 8301 Knokke-Heist - www.sincfala.be

*Begeleiding

Leerkracht zelf of kaboutergids

*Reservatie

Minstens 3 weken op voorhand: Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijs

zonder gids

Je kan als leerkracht zelf aan de slag met je klasje. Het gebruik van de koffer is gratis. Je betaalt wel een waarborg van € 25 en krijgt die terug als je het materiaal terug aflevert. Materiaal dat stuk is gemaakt, moet worden vergoed (de kostprijs staat vermeld op de inventaris die in elke materiaalkoffer zit).

met gids

Wil je liever begeleiding, dan reserveer je bij voorkeur 3 weken op voorhand. Je betaalt € 40 aan de gids ter plaatse.

Boskoffer

*Inhoud

Je trekt met de boskoffer naar buiten, het 'veld' in. In het werkboek vind je een aantal lesbrieven en 'buiten' is de leerbron.

*Doel

Kennis maken met het leven in en rond het bos.

*Doelgroep

1e, 2e en 3e graad van de lagere school

*Aantal deelnemers

Min. 20 en max. 25 per groep

*Wanneer

Hele jaar

*Duur

2 uur

*Plaats

Overal in het bos

Wiet' is zelf een beetje vogel worden. Als dat geen goed idee is om de natuur te respecteren.



*Info

Ontlenen bij Museum Sincfala: Rita Peckelbeen - Pannestraat 140 - 8301 Knokke-Heist - www.sincfala.be

*Begeleiding

Natuurgids

*Reservatie

Minstens 3 weken op voorhand: Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijs

zonder gids

Je kan als leerkracht zelf aan de slag met je klasje. Het gebruik van de koffer is gratis. Je betaalt wel een waarborg van € 25 en krijgt die terug als je het materiaal terug aflevert. Materiaal dat stuk is gemaakt, moet worden vergoed (de kostprijs staat vermeld op de inventaris die in elke materiaalkoffer zit).

met gids

Wil je liever begeleiding, dan reserveer je bij voorkeur 3 weken op voorhand. Je betaalt € 40 aan de gids ter plaatse.

Landschapskoffer

*Inhoud

Dit pakket bestaat uit een werkmap 'venster op het landschap' en een veldwerkkoffer. De koffer is samengesteld met materiaal en documentatie over onze eigen streek (kaarmateriaal, algemene gegevens, foto's,...)

*Doel

Een landschap waarnemen, fotograferen, karteren, beschrijven, typeren, waarderen.

*Doelgroep

1e, 2e en 3e graad van de lagere school.

*Aantal deelnemers

Min. 20 en max. 25 per groep

*Wanneer

Hele jaar

*Duur

2 uur

*Plaats

Overal buiten

*Info

Ontlenen bij Museum Sincfala: Rita Peckelbeen - Pannestraat 140 - 8301 Knokke-Heist - www.sincfala.be

*Begeleiding

Natuurgids

*Reservatie

Minstens 3 weken op voorhand: Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijs

zonder gids

Je kan als leerkracht zelf aan de slag met je klasje. Het gebruik van de koffer is gratis. Je betaalt wel een waarborg van € 25 en krijgt die terug als je het materiaal terug aflevert. Materiaal dat stuk is gemaakt, moet worden vergoed (de kostprijs staat vermeld op de inventaris die in elke materiaalkoffer zit).

met gids

Wil je liever begeleiding, dan reserveer je bij voorkeur 3 weken op voorhand. Je betaalt € 40 aan de gids ter plaatse.

Met de biobelletax rondsnuffelen in het Zwin

*Inhoud

Tijdens een wandeling in het reservaat ontdekken de leerlingen allerlei resten en andere sporen van planten- en dierenleven. Ze verzamelen schelpen, braakballen en andere materialen en vergelijken ze met de inhoud van de 'Biobelletax'. Dat is een gocart waarvan de achterbank is vervangen door een grote koffer met laden en kastjes. Daarin zitten allerlei vondsten uit het park, het reservaat en het strand: veren, schelpen, uitwerpselen, skeletten, braakballen, krabbenpootjes, vruchten, ...

*Doel

Kennis maken met de rijkdom aan dieren en planten die in het Zwin leven. Alle zintuigen leren gebruiken (ruiken, voelen, zien,...) om op die manier een avontuurlijke ontdekkingsstocht te kunnen maken in het gebied. Vondsten in de natuur leren interpreteren.

*Doelgroep

1e, 2e en 3e graad basisonderwijs

*Aantal deelnemers

Min 20 en max. 25 per groep

*Wanneer

Hele jaar

*Duur

2 uur

*Plaats

Natuurcentrum het zwin - Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist

*Info

www.zwin.be

*Begeleiding

Zwingids

*Reservatie

Minstens 3 weken op voorhand: Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijs

Ingang: € 2,60/leerling

Materiaal: € 1,60/leerling

Ter plaatse te betalen aan de kassa.

Per gids: € 40. Rechtstreeks te betalen aan gids

Leren kijken naar vogels: Ornithologen in spe

*Inhoud

Verrekijkers, telescopen, ... leerlingen kennen ze wel, maar hoe kunnen ze daar nu mee kijken? Hoe krijgen ze een scherp beeld en waarop moeten ze letten om gemakkelijk een vogel voor de lens te krijgen? Hoe kunnen ze in een oogwenk vogelsoorten herkennen? Tijdens deze wandeling krijgt elke leerling een verrekijker mee. Een zwingids trekt met de groep het reservaat in om al doende een antwoord te geven op al die vragen. Zo kunnen de leerlingen praktische ervaring opdoen en tegelijk kennis opdoen over de vogels in het Zwin.

*Doel

Ontwikkeling van de vaardigheid om een verrekijker af te stellen en om er zittende, stappende en vliegende vogels mee te kunnen bekijken. Enkele typische vogelsoorten van het Zwin kunnen herkennen.

***Doelgroep**

1e, 2e en 3e graad

***Aantal deelnemers**

Min. 20 en max. 25 per groep

***Wanneer**

Hele jaar

***Duur**

2 uur

***Plaats**

Natuurcentrum het Zwin - Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300
Knokke-Heist

***Info**

www.zwin.be

***Begeleiding**

Zwingids

***Reservatie**

Minstens 3 weken op voorhand: Cultuurcentrum, Meerlaan 32,
8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

***Prijs**

Ingang: € 2,60/leerling

Materiaal: € 1,60/leerling

Ter plaatse te betalen aan de kassa.

Per gids: € 40. Rechtstreeks te betalen aan gids



Ornithologen in spe: Wie naar vogels wil kijken kan best eerst luisteren, ... om ze daarna te zien.



CURSUSSEŃ EŃ
VORMIŃG

Meeuwen, insecten, paddestoelen voor alles is er een cursus. Je kan ook een algemene cursus 'natuurgids' volgen, een cursus 'natuur in de stad' of hou je het liever bij je eigen tuin dat kan ook. Wil je met kinderen op stap, dan is er een cursus hoe je met kinderen de natuur aanpakt of je wordt gewoon natuurouder.



Na het volgen van de aangepaste cursus kan je de verschillende soorten schelpen op naam brengen of kleuters laten zoeken naar hun mooiste schelp.

5.1 CURSUSSEN en Vorming Koksijde

Paddestoelen determineren

*Inhoud

Het op naam brengen van paddestoelen is niet altijd eenvoudig. Wie de knepen wil leren kan hier aan de slag onder deskundige begeleiding.

*Wanneer

Zaterdag 27 maart om 9u

*Plaats

Bezoekerscentrum 'De Doornpanne', Doornpannestraat 2, Oostduinkerke

*Prijs

Gratis

*Info

Pol Debaenst, 050 31 39 69 – pol_debaenst@msn.com

*Organisatie

Paddestoelenwerkgroep Westhoek

5.2 CURSUSSEN en Vorming Oostende

Basiscursus school animator EEN ERVARINGSGERICHTE ZEE

*Inhoud

Deze vormingsreeks is vooral gericht naar mensen die, vanuit de aanpak en visie van wereldoriëntatie willen meestappen in de begeleiding van kinderen en jongeren aan onze kust.

Boeiend voor wie professioneel werkzaam is binnen een museum, kinderboerderij, milieudienst, zeeklassencentrum, jeugddienst of andere diensten die zich richten naar kinderen en jongeren.

Een uitdaging voor natuurgidsen, zeeanimatoren en vrijwilligers binnen een educatieve organisatie om zich verder te bekwamen. Een héél werkjaar golft doorheen de verschillende ateliers van Horizon Educatief vzw.

Ervaringsgericht werken staat voorop!

*Wanneer

Maandagmorgen van 9.15 – 11.30 uur

Data beschikbaar op folder

*Plaats

Duin & Zee – Oostende

*Kostprijs

€ 10

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w

*Info

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Vier zonen ZELF VELDWERK IN DE NATUUR

*Inhoud

Elk seizoen heeft zijn geheimen. Vier zonen biedt je een leer-middelenkast vol praktische veldwerktips om 'getijdig' de natuur met de klas doorheen het schooljaar te ontdekken. Zie je het voor ogen? De natuur waarnemen met alle zintuigen. Met een koffer vol veldwerktips zelf aan de slag gaan met je klas. Leerkrachten basisonderwijs zijn van harte welkom!

*Wanneer

Elke eerste woensdagnamiddag van een nieuw seizoen .

*Duur

± 2 uur

*Plaats

Kinderboerderij 'De Lange Schuur' – Stuiverstraat 599

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w

*Info

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

5.3 CURSUSSEN EN VORMING Blankenberge

Omgaan met de gevaren van de zee.

*Inhoud

Tijdens de zomermaanden wagen sommigen zich in het diepe van de zee. Niet zonder gevaar. De verandering van de stroming of de geniepige onderstroom verrassen sommige overmoedige zwemmers. Gelukkig is de strandreddingsdienst nooit veraf. De Blankenbergse strandredders hebben vele jaren ervaring. Zij geven de kinderen dan ook graag een woordje uitleg over de veiligheid in en om de zee.

*Plaats

Strandreddingsdienst Blankenberge

*Doelgroep

Lager onderwijs

*Aantal deelnemers

Klas

*Wanneer

Enkel op afspraak.

*Duur

Ongeveer 1,5 uur.

*Afspraakplaats

Strandreddingsdienst op het strand van Blankenberge (londeraan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat).

*Info

Milieudienst Blankenberge (050 42 99 42)

*Reservatie

Milieudienst Blankenberge (050 42 99 42)

*Prijzen

gratis

Cursus insecten

*Inhoud

Algemene verkenning van de insectenwereld met op vrijdagavond speciaal aandacht voor de nachtvlinders. Vrijdagavond is er een demonstratie van hoe je nachtvlinders vangt en je probeert samen de verschillende soorten op naam te brengen. Op zaterdag eerst een stuk theorie en daarna het veld in om te zien welke fascinerende beestjes bij ons voorkomen. De laatste dag krijgen de deelnemers een overzicht van de belangrijke vertegenwoordigers van de insectenfauna in onze streek.

*Plaats

Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B – 8370 Blankenberge – 050 42 90 40 – rdekempe@hotmail.com

*Doelgroep

Geen voorkennis vereist

*Wanneer

20-21-22 augustus, start vrijdag 20.08 om 19.30

*Info

Rosa Dekempe, Kuiperscheeweg 6B – 8730 Blankenberge – 050 41 78 77 – rdekempe@hotmail.com
www.uitkerkse-polder.be

*Organisatie

Vzw Natuurpunt, Blankenberge

5.4 CURSUSSEN EN VORMING Brugge

Meeuwen cursus

*Inhoud

Leren herkennen en determineren van de algemene en minder algemene meeuwen in hun verschillende kleden en leeftijden in onze kuststreek door Geert Spanoghe (in samenwerking met VWG-Mergus).

*Theorie

Op vrijdagden 12 en 19 maart om 20u in het CM Lokaal t.o.v. Kerk van St.-Michiels (dicht bij Retorica dus)

*Praktijk

Zondag 28 maart in de Zeebrugse Havenzone: uur en startplaats worden afgesproken tijdens de theorielessen.

*Inschrijven

Verplicht door overschrijving van het volledige cursusgeld € 5 op rekeningnummer 380-0084815-11 t.a.v. Vogelwerkgroep Natuurpunt Mergus, p.a. Pastoriestraat 174, 8200 Brugge.

*Info

Frank De Scheemaeker 050 33 96 09 of op de website www.mergus.be

*Organisatie

Natuurpunt Brugge

5.5 CURSUSSEN EN VORMING Knokke-Heist

Praktijkavonden voor de 'Vrienden van het Zwin'

*Inhoud

Er zullen regelmatig infoavonden georganiseerd worden voor al wie geïnteresseerd is in de werking van het Zwin. Je kan dit zien als een soort vervolg op de cursussen 'Zwin-in-zicht' en 'Zin-in-'t Zwin'. Iedere avond zal een ander thema toegelicht worden: denken we maar aan nesten en nestkastjes, broedgedrag, lichaamsgebouw, voortplanting, ... van onze gevederde gasten in het Zwin. Het juiste programma kan opgevraagd worden in het Zwin of via www.zwin.be

*Plaats

Cultuurcentrum Knokke-Heist - Meerlaan 32 - 8300 Knokke-Heist - 050 63 04 30 - cultuur@knokke-heist.be

Doelgroep

Alle NME-medewerkers en sympathisanten

*Wanneer

Elke 3e donderdag van de maand; we starten in de maand januari

*Duur

Van 20 tot 22 uur

*Afspraakplaats

Cultuurcentrum Knokke-Heist - Meerlaan 32 - 8300 Knokke-Heist - 050 63 04 30 - cultuur@knokke-heist.be

*Reservatie

Geen reservatie nodig

*Prijzen

Gratis

Cursus Natuur in de stad

*Inhoud

De gemeente Knokke-Heist heeft heel wat meer te bieden aan natuur dan zee, strand en duinen, maar dit is weinig gekend. Tot zelfs in de kleinste hoekjes van de gemeente valt er nog natuur te beleven! Tussen straatstenen, op oude muren vinden we mossen, kleurrijke korstmossen en andere plantjes. Ook dieren zoals gierzwaluwen en vleermuizen genieten van de kerktorens en openbare gebouwen, maar ook meeuwen en zelfs de vos voelen zich meer en meer thuis in onze gemeente. In deze korte cursus beogen komen tal van boeiende aspecten van de natuur in Knokke-Heist aan bod. De natuur die spontaan haar weg gevonden heeft naar de stad staat centraal. We maken kennis met het gemeentelijk milieubeleid en kijken hoe wij als burger, zelf kleinschalig, de natuur een handje kunnen helpen. En natuurlijk gaan we de natuur ook daadwerkelijk ontdekken op het terrein!

*Plaats

Cultuurcentrum Scharpoord - Meerlaan 32 - 8300 Knokke-Heist

*Doelgroep

Alle liefhebbers van de natuur

*Aantal deelnemers

Max. 25 personen

*Wanneer

Binnenles: 11 mei en 18 mei, excursie 25 mei, binnenles 1 juni, excursie 8 juni, binnenles 15 juni 2004 telkens van 9 uur tot 12 uur.

*Doel

Inwoners van onze gemeente warm maken voor de natuur in hun eigen leefmilieu.

*Duur

3 uur per sessie

Afspraakplaats

Cultuurcentrum Scharpoord - Meerlaan 32 - 8300 Knokke-Heist

*Begeleiding

CVN West-Vlaanderen - VELT - Zwin - gemeentebestuur - Secundo

*Reservatie

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist,

T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijzen

€ 18 (kan nog iets wijzigen, wordt bevestigd bij telefonische inschrijving)

Cursus Natuurgids

*Inhoud

Voor wie inzicht wil verwerven in de natuur en dit inzicht wil door geven aan anderen. De cursus omvat een dertigtal bijeenkomsten, waarvan zowat de helft excursies, gespreid over 1 jaar. Wie deelneemt en een opdracht volbrengt kan bovendien het attest natuurgids behalen. De opleiding bestaat uit een cursustraject, met een voorbereidende cursus 'natuur-in-zicht', de centrale module 'natuurgids' en diverse vervolgmodes i.f.v. de verschillende opdrachten van de hedendaagse natuurgids.

*Plaats

Natuurcentrum 't Zwin - Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist

*Doelgroep

Alle natuurliefhebbers die zich in de toekomst willen engageren als natuurgids en of zwingids

*Aantal deelnemers

max. 25 personen

*Doel

Een vrijwilligerskader voor de natuurbehoudbeweging oprichten

*Wanneer

Vanaf eind januari 2004 elke donderdagvoormiddag

*Duur

Van 9 uur tot 12 uur

*Afspraakplaats

Natuurcentrum 't Zwin - Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist

*Info

Minimale voorkennis verwacht van de deelnemers

*Begeleiding

Centrum voor Natuur -en Milieueducatie CVN

*Reservatie

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist,

T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

***Prijzen**

€ 161

Natuur in je tuin

***Inhoud**

Welke planten trekken bepaalde insecten, vogels en zoogdieren aan, hoe help je de natuur in je tuin.

***Plaats**

Cultuurcentrum Scharpoord Knokke-Heist

***Doelgroep**

Volwassenen

***Wanneer**

4 sessies vanaf donderdag 5 februari 2004 van 14u30 tot 17u30

***Duur**

3 uur per sessie

***Afspraakplaats**

Cultuurcentrum Scharpoord

***Info**

Vzw Roer 050 63 04 20

***Begeleiding**

Natuurpunt Educatie

***Reservatie**

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist,

T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

***Prijzen**

€ 27,50 ADD, € 25 VVK/+3pas

Nostalgie op je bord, vers geplukt op het balkon

***Inhoud**

Kruiden en groenten leren kweken en verwerken. Kennismaking met groenten en granen van weleer: wie kent nog pastinaak, ramenas, kamutgraan, speltbrood,...

***Plaats**

Cultuurcentrum Scharpoord Knokke-Heist

***Doelgroep**

Volwassenen

***Wanneer**

4 sessies vanaf woensdag 5 mei 2004 van 14u tot 17u

***Duur**

3 uur per sessie

***Afspraakplaats**

Cultuurcentrum Scharpoord

***Info**

Vzw Roer, 050 63 04 20 - roer@knokke-heist.be

***Begeleiding**

Nancy Popieul

***Reservatie**

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist,

T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

***Prijzen**

€ 38 [producten inbegrepen]

Zeevieren, gezondheid uit de tuin van de zee

***Inhoud**

Ontdek zeevieren als bron van mineralen, weldaad voor je huid.

***Plaats**

Cultuurcentrum Scharpoord Knokke-Heist

***Doelgroep**

Volwassenen

***Wanneer**

Woensdag 19 november 2003 van 19u30 tot 21u30

***Duur**

2 uur

***Afspraakplaats**

Cultuurcentrum Scharpoord

***Info**

Vzw Roer 050/630.420 roer@knokke-heist.be

***Begeleiding**

Nancy Popieul

***Reservatie**

Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist,

T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

***Prijzen**

€ 7



5.6 Provincie West-Vlaanderen

Natuur-wat? Natuurouders!

Iedere school besteedt aandacht aan natuur- en milieu-educatie (NME). Het natuur- en milieuonderwijs in de basisschool betekent niet langer 'kennis van de natuur' overbrengen, maar wel kinderen leren om hun natuurlijke omgeving te 'ervaren' en te 'onderzoeken' en hen zorg en waardering voor de natuur bijbrengen.

Dit kan niet zonder direct contact met de natuur en hun omgeving. Meer en meer trekken scholen 'er op uit'. Ze voeren natuur- en milieuprojecten uit. Binnen de directe schoolomgeving zijn daar mogelijkheden genoeg voor.

Met een groep op stap gaan valt in de praktijk niet altijd mee (veiligheid, organisatie). De leerkracht heeft niet altijd de nodige tijd en ruimte om alle kinderen in contact te brengen met de natuur, om hen te laten ruiken, voelen, proeven, luisteren en kijken, om hen met andere woorden, de natuur actief te laten ontdekken en ervaren.

Natuurouders bieden een oplossing. Zij staan de leerkrachten bij in de organisatie en de uitvoering van het veldwerk. Dit kan zowel in de klas als in de omgeving van de school.

WIE KAN NATUUR(GROOT)OUDER WORDEN?

Iedereen met een beetje vrije tijd kan natuurouder worden (ook grootouders). Al wie het leuk en zinvol vindt om met kinderen op onderzoek in de omgeving te trekken, moet beslist natuurouder worden. Een natuurouder is in regel gebonden aan één school. Je moet als natuurouder geen kennis hebben over soorten plantjes en diertjes, wel moet je je thuis voelen in de natuur.

Ondertussen gingen reeds een twintigtal cursussen door, zijn er meer dan 150 natuurouders in West-Vlaanderen en nu ook in Oost-Vlaanderen en Antwerpen.

PLUSPUNT VOOR DE SCHOOL

Natuurouders betekenen voor de school een meerwaarde. De participatie en de betrokkenheid van de ouders bij de school vergroot. Zij worden ingeschakeld in de schoolpraktijk. Bij het begin van het schooljaar of van een trimester bespreken de leerkrachten waar en wanneer ze op 'hun' natuurouders een beroep wensen te doen.

Leerkrachten én directies spelen dus een belangrijke rol om (groot)ouders warm te maken en een cursus te laten volgen.

HOE WORD JE NATUUROUDER?

Door het volgen van een cursus natuurouder! Tijdens zeven vormingsmomenten die doorgaan tijdens de schooltijd, krijgen

de natuurouders oefeningen om samen met de kinderen meer over de natuur en het milieu te ontdekken. Het algemene deel van deze cursus besteedt ruim aandacht aan het omgaan met kinderen. Daarnaast worden bepaalde thema's aangepakt aan de hand van eenvoudige werkvormen. Misschien werkt de school reeds rond afvalpreventie of is er een educatieve tuin op school, of gaat men met de boskoffer op stap of op zee-klas.

Vaste onderdelen van de cursus zijn: kennismaking, wat is NME, hoe leren kinderen, werken met leskoffers, omgaan met veldwerkactiviteiten buiten de klas, overleg met de leerkracht, natuurbeelden bij kinderen, ontwikkelingsstadia, afspraken...

INTERESSE? ORGANISEER SAMAAN MET ONS EEN CURSUS NATUUROUDER!

De provinciedienst natuur- en milieueducatie organiseert, op vraag van scholen en gemeenten, cursussen voor mensen die als natuurouder willen aan de slag gaan.

Op vraag worden er met voldoende kandidaten (minstens 10) cursussen georganiseerd.

De cursussen zijn gratis! Neem contact op met de provinciedienst natuur- en milieueducatie of met de milieudienst van je gemeente. Of als je echt niet meer kunt wachten bezoek dan de website www.natuurouders.be

Provinciedienst NME

Natuurouders

geert.verbeure@west-vlaanderen.be

050 40 32 82

Om grotere groepen te begeleiden zijn natuurouders onontbeerlijk!



Vormingen leerkrachten Week Van de Zee 2004

Woensdag 11 februari

Twee sessies, maximum 25 deelnemers elk
NEC De Nachtegaal, Olmendreef 2, De Panne
Voor wie meer kennis wil verwerven over onze natuur: een
plantenkenner en een strandkenner
Duinvegetaties LO
Schelpen en aanspoelsels LO

Woensdag 18 februari

Zien aan Zee, onbeperkt aantal deelnemers
De Lenspolder, Elf-Juli wijk, Nieuwpoort
Het thema voor de Week van de Zee 2004 is 'zien'. Voorstelling
van het begeleidend boek en een hele reeks ideeën om het the-
ma aan te brengen.
Zien aan Zee BO

Woensdag 3 maart

Vloed, onbeperkt aantal deelnemers
Calidris, Strandlaan 1, Westende-Middelkerke
Een eerste kennismaking met veldwerk aan zee
Voor kleuter- en lager onderwijs
Boreas KO
Flar en Flora KO/1GRLO
Zeekoffer van Faldido 2GRLO/3GRLO
Duinpoëziepad 2GRLO/3GRLO

Woensdag 17 maart

Zeespiegel*, onbeperkt aantal deelnemers -
3 workshops°, maximum 25 deelnemers
Duin en Zee, Fortstraat 128, Oostende
Zeespiegel: veldwerk aan zee verdiepend werken op vloed van
3 maart en zes specifieke sessies
Buiten Westen * 3GRLO
Windpainting * LO
Speelduinen * 2GRLO
James en Co ° BO
't Zeehuis ° LO
Natuur op je bord ° KO/1GRLO

Woensdag 24 maart

5 werkwinkels, maximum 25 deelnemers elk
Een namiddag waarbij de kleuters centraal staan
Het Zwin, Gr. L. Lippensdreef 8, Knokke-Heist:
Woeste Willem KO/1GRLO
Wiet KO/1GRLO
Heksenzeeklas KO/1GRLO
Zand, zee en zon KO
Heemkundig museum Sincfala, Pannestraat 140,
Knokke-Heist: In de zee woont de maan KO

Woensdag 31 maart

1 excursie Bezoekerscentrum NEC De Nachtegaal, maximum
25 deelnemers

Het op naam brengen van aanspoelsels, als vervolg op 11
februari
1 werkwinkel, Domein Raversijde, Nieuwpoortsesteenweg
636, Oostende, maximum 25 deelnemers
Tijdrijders 2GRLO/3GRLO

Woensdag 21 april

1 excursie, NEC De Nachtegaal, Olmendreef 2, De Panne,
maximum 25 deelnemers
Het op naam brengen van planten in de Oosthoekduinen, een
vervolg op 11 februari
1 werkwinkel, Duin en Zee, Fortstraat 128, Oostende, max. 25
deelnemers
Simon de Strandjutter 2GRLO/3GRLO

Info

KO = kleuteronderwijs
LO = lager onderwijs
BO = basisonderwijs
1GRLO = eerste graad
2GRLO = tweede graad
3GRLO = derde graad

Alle vormingen gaan door in een samenwerking van de pro-
vinciedienst NME en Horizon Educatief vzw.
Werken verder mee: Het Zwin - Sincfala - domein Waltraver-
sijde - De Lenspolder - De Nachtegaal - het Ensorhuis
Alle vormingen gaan door tussen 14.00 en 16.30 uur

Aangezien het om actieve vormingen gaat op het terrein is aan-
gepaste kledij een noodzaak.

De vormingen worden gratis aangeboden aan de leerkrachten
van het gewoon en buitengewoon basisonderwijs en het buit-
engewoon secundair onderwijs. Vooraf inschrijven is verplicht
en dit kan tot ten laatste woensdag 4 februari 2004. Dit kan
door het inschrijvingsformulier als bijlage te faxen op het num-
mer 050 40 34 03 of op te sturen naar Provinciehuis Boever-
bos Dienst NME NME, Week van de zee, Koning Leopold III-
laan 41, 8200 Sint - Andries.
Verdere informatie T:050 40 33 11

Duinen zijn schaars en hebben merkwaardige eigenschappen. Zo is een deel
van de plantengroei oorspronkelijk te vinden in de Aziatische steppes.



projecteñ

Verschillende organisaties en gemeenten organiseren initiatieven met een grote uitstraling. Het kan gaan van tentoonstellingen, themadagen, beurzen tot paddenoverzetacties. Ook de provincie organiseert of steunt in ruime mate een aantal projecten. Je vindt ze na die van de gemeenten.



6.1 Projecten De Panne

Pannerama

*Inhoud

Pannerama is de opendeurdag van de natuurgebieden in en rond De Panne. Dit project heeft als doel de inwoners van De Panne beter bekend te maken met hun eigen omgeving. Op die dag worden allerlei wandelingen (bessen-, kruiden-, duinen-wandeling) georganiseerd zowel voor jong en oud, validen en minder validen, voor wandelaars met honden en voor ruiters. Vogelkijken kan op het strand alsook kennis opdoen over de bewoners van de Noordzee. 'De Nachtegaal' is het centraal punt en van daaruit word je gratis vervoerd met koets, treintje of met de ezeltjes.

*Doelgroep

Mensen uit de onmiddellijke omgeving

*Aantal deelnemers

Onbeperkt

*Data

Derde weekend van september

*Duur

2 dagen

*Plaats van afspraak

Zie folder die in deze periode wordt uitgegeven door het gemeentebestuur De Panne.

*Info

Milieudienst gemeente De Panne - Zeeland 21 - 8660 De Panne - T. 058 42 97 69 - F. 058 42 16 17

*Begeleiding

Verschillende natuurgidsen en verenigingen

*Reservatie

Geen reservatie

*Prijs

Gratis

Week van het Bos

*Inhoud

Tijdens de Week van het Bos wordt zoveel mogelijk gewerkt met de boskoffer, waarmee kinderen leren hoe ze een boom kunnen meten, welke giftige en niet giftige planten en paddestoelen er zijn, hoe je de sapstroom in een boom kan waarnemen, de verschillende bladeren van de bomen enz....

*Doelgroep

Scholen en volwassenen

Aantal deelnemers

15 personen of 1 klas per koffer

*Doel

Door middel van doe-activiteiten de kinderen het leven in het bos leren bewonderen en waar te nemen.

*Wanneer

Op aanvraag

*Duur

2u

*Afspraakplaats

Na afspraak met de gids

*Info

Milieudienst De Panne, Zeelaan 21, 8660 De Panne, T. 058 42 97 69

*Begeleiding

Natuurgids

*Reservatie

Gewenst

*Prijs

€ 40 per gidsbeurt

5de Jeugd-Paddestoelen-Kijkdag

*Inhoud

Voor de vijfde maal organiseert de PaddestoelenWergroep Westhoek een paddestoelen 'kijkdag'. Op deze dag kan iedereen kennis maken met de fascinerende wereld van de paddestoelen. Gidsen vertellen je alles over soorten, eetbaarheid, medische toepassingen, ...

*Doelgroep

Iedereen

*Aantal deelnemers

Onbeperkt

*Wanneer

Zaterdag 25 september om 9u

*Plaats

Vlaams Bezoekerscentrum 'De Nachtegaal', Olmendreef 2, De Panne

*Info

Pol Debaenst, 058 31 39 69, pol_debaenst@msn.com

6.2 Projecten Koksijde

'Meesters van het Luchtruim' Dagroofvogels en uilen

Roofvogels en uilen fascineren ons door hun indrukwekkende vliegkunsten en jachttechnieken. Vele culturen bewonderen ze, maar andere vervolgen ze genadeloos. Hoe leven en jagen ze en hoe zijn ze hiervoor uitgerust? Welke rol spelen ze in de natuur? Kom en ontdek deze uitbundig gevederde 'Meesters van het Luchtruim'.

De tentoonstelling vliegt van 22/12/03 tot 17/04/04 door het bezoekerscentrum De Doornpanne

Bezoekerscentrum 'De Doornpanne'
Doornpannestraat 2
8670 Koksijde
T. 058 53 38 33
www.iwva.be
rika.driessens@iwva.be

Dierensporen

Van 27 oktober 2004 tot 13 februari 2005 kan je komen speuren in deze boeiende tentoonstelling.

Meer info
Bezoekerscentrum 'De Doornpanne'
Doornpannestraat 2
8670 Koksijde
T. 058 53 38 33
www.iwva.be
rika.driessens@iwva.be



6.3 Projecten Middelkerke

Met Belgerinkel naar de winkel

*Inhoud

Dit jaar willen we onze inwoners opnieuw aanmoedigen om met hun fiets inkopen te doen. Vele winkels nemen deel aan de actie. De winkelbezoekers verzamelen kilometers via een stempelkaart. De milieudienst berekent het aantal bespaarde CO2, het aantal liters benzine die bespaard wordt,... De winnaar krijgt een fiets als prijs.

*Doelgroep

Iedereen

*Aantal deelnemers

Onbeperkt

*Doel

De auto niet te gebruiken voor korte afstanden. Het is gezond wat beweging, je bent meestal sneller en het is zeker goedkoper.

*Wanneer

Mei en juni

Folder

Affiche bij deelnemende zaken

*Plaats

Alle centra van de gemeente Middelkerke

*Bijkomende info

Milieudienst Middelkerke, 059 30 30 16

*Extra

6 weken tot 2 maand

Kippenproject

*Inhoud

Om de vier jaar krijgen de inwoners van de gemeente de kans om kippen aan te kopen. De kippen zijn bedoeld om het restafval te verminderen. De helft van ons restafval is composteerbaar of kan dienen als voedsel voor de kippen.

*Doelgroep

Voor de inwoners van Middelkerke en deelgemeenten

Aantal deelnemers

Onbeperkt

*Doel

Het restafval van de gemeente terugdringen door de inwoners kippen aan de te bieden.

*Wanneer

Maart van ieder jaar

Wordt bekend gemaakt in de Sirene

*Afspraakplaats

Op het containerpark

*Bijkomende info

Milieudienst Middelkerke, 059 30 30 16

*Prijzen

€ 1,24/kip met een maximum van drie per adres

Met belgerinkel naar de winkel ... en wie wint de fiets?



6.4 Projecten oostende

“Jeugdherberg “De Ploate” programma met gidsen van het Marien Ecologisch Centrum v.z.w

Vrijdagavond: verwelkoming. Voorstelling programma.

Zaterdag:

***Inhoud**

Strandwandeling met een overzicht van het biotoop en een onderzoek van alle elementen op het strand: de vloedlijn, de getijdenzone en de golfbreker.

We proeven, horen en voelen alles wat met zon, zand en zee te maken heeft. We proberen relaties te leggen tussen de getijden, fauna en flora en de “sporen” van de mens.

Havenwandeling: een rondleiding in de haven van Oostende met uitleg over de haveninstallaties, de dokken, de kaaien, de werking van de sluisen, het vismarktje, ...

Volpension dag. Activiteiten aangepast aan getijden, aantal deelnemende families en de leeftijden van de kinderen.

Activiteiten vinden zowel binnen als (liefst) buiten plaats, in de voor- en in de namiddag:

Zondag: ontbijten, voormiddag activiteit

***Inhoud**

Coastwatch: de zee is een onderdeel van een veel groter (wereldrond) systeem. Het afval dat niet aanspoelt op onze kusten zou met de zeestromen mee een wereldreis kunnen maken. Maar de wel aangespoelde “troep” maakt Coastwatch tot een internationaal studieproject.

We gaan dus naar het strand om enthousiast ons “steentje” bij te dragen aan dit grensoverschrijdend project en onze ervaringen met anderen te delen.

Om 12.00 uur eten we een pasta lunch en daarna vertrekken vanuit de jeugdherberg.

***Reserveren** is steeds noodzakelijk.

De prijs van het promotieweekend blijft € 37 per deelnemer. Kinderen tot en met 5 jaar: gratis, vanaf 6 jaar: promotieprijs. Voor de buitenactiviteiten zijn warme kledij, regenspulletjes en laarzen gewenst.

***Inschrijving en reservatie:** Jeugdherberg “De Ploate” – Langestraat 82 – Oostende

T. 059 80 52 97, F. 059 80 92 74

e-mail: deploate@travel.to

***Data**

06–08 februari 2004

13–15 februari 2004

05–07 maart 2004

12–14 maart 2004

19–21 maart 2004

02–04 april 2004 – Pasen: tijdelijke tentoonstelling: “Van ei tot krab”

10–11 april 2004 – Pasen: “Rare eieren” – een weekend geziens – quiz voor jong en minder jong.

12–18 april 2004 – “Duinen, wereldje van het Paskonijn” – tentoonstelling van kinderwerk, een duinenwandeling voorzien (op aanvraag).

23–25 april 2004 “Dag van de Aarde”

30 april–02 mei 2004

07–09 mei 2004

14–16 mei 2004

21–23 mei 2004

Zee in Zicht – Een tentoonstelling over en voor de Noordzee

Een initiatief van de minister van Noordzeezaken, de Stad Oostende, het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en Horizon Educatief vzw

Zet je schrap voor een stevige ontdekkingsreis in het Belgische deel van de Noordzee.

Van het strand tot in volle zee. Duik onder in een wereld die barst van leven en van menselijke activiteiten. Bekijk de zee op een andere manier: als speelplein, als autosnelweg, als voedselbron of als onderzoeksdomin.

De zee, alleen maar water? Niets daarvan!

In deze tentoonstelling test de hele familie haar kennis van de Noordzee.

Duin en Zee – Horizon Educatief vzw

Fortstraat 128 – 8400 Oostende

Info – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

www.horizoneducatief.be

***Open**

26 april – 26 juni 2004

Maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur.

Zaterdag en zondag van 10.00 tot 17.00 uur.

Gesloten op woensdag

***Toegangsprijzen**

Individuele bezoekers:

Volwassenen € 3 – jongeren 6-25 jaar € 2 – kinderen tot zes gratis

Groepsbegeleidingen € 50 (reserveren noodzakelijk)

Duin en Zee bevindt zich vlakbij de haven, op de Oosteroever in Oostende. Gelegen langs de baan Oostende – Blankenberg, naast het oud militair hospitaal en het Fort Napoleon.

Vlot bereikbaar met de trein en de kusttram.

Horizon Educatief wil er iedereen die de kust bezoekt laten kennismaken met de boeiende biotopen van zee, strand en duinen en met het vissersleven

Oostende voor Anker

***Inhoud**

In Oostende voor Anker zit de vaart er in, hoe contradictorisch de formulering ook klinkt. Aan boord van talrijke schepen reserveerden we voor je een stek op het dek. Je beleeft er samen met een paar honderd andere scheepsjongens een beroerd zeeverhaal.

Maar dit is nog lang niet alles. Je klas wordt door stoere zeebonken op sleeptouw genomen, laverend over de talrijke kotters, barkentijnen, fregatten of platbodems. Tal van personages, ludieke opdrachten en bijzonder veel sfeer maken het net

P

echt. Ook de Vikingen dagen. Deze zeevaarders van het eerste uur zetten lang vóór Columbus voet aan wal op de eilanden en het continent aan de andere kant van de Atlantische Oceaan. Ze zullen, zoals ze 1200 jaar geleden ook deden, het strand van Oostende bestormen met enkele snekken of drakars. De sfeer zit er meteen in. Een spannend kapersverhaal, muzikaal in de St.-Petrus- en Pauluskerk maakt de avontuurlijke dag compleet. Met dit maritiem hoogfeest sluiten we de Week van de Zee af.

***Doel**

Belangstelling tonen voor het maritiem verleden.
Het leefpatroon aan boord van een schip meebeleven.

***In de klas**

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

***Doelgroep**

Tweede & derde graad basisonderwijs

***Duur**

Dagprogramma van 09.30 tot 15.30 uur
Een praktisch logboek met vaarroutes en mogelijkheden meert, na inschrijven, aan op school.

***Datum**

27 mei tot 31 mei 2004

***Aantal deelnemers**

Klas / animator

***Plaats**

Stationsplein van Oostende

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w – Oostende voor Anker

***Info**

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

Oeveren – De vissersrij is formal

***Inhoud**

Ben je een vroege vogel, dan pik je het lossen en laden van de vis mee en de veiling. Van op de oever observeren we het rare zeeleven.

Het lossen en laden als een spel van eb en vloed, het sorteren en verwerken van de vis. Zo krijgen we een klare kijk op de werkuren en de taken van de visser. Het zeeleven kan je volop proeven op de talrijke visserssloepen en in de bedrijvigheid van de vismijn, de visverwerkende bedrijven en de toeleveringsbedrijven. De leerkrachten en studenten van het Provinciaal Maritiem Instituut leren je bovendien alle knepen van het vak.

De beste stuurman staan voor één keer aan wal.

***Doel**

De beroepsactiviteiten van vissers zelf ervaren.
Het ritme van de specifieke wereld van de vissers ontdekken.

***In de klas**

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar

***Doelgroep**

Derde graad basisonderwijs

***Duur**

Hele dag

***Aantal deelnemers**

Klas / animator

***Plaats**

Vismijn Oostende – ter hoogte van de Eurohall

***Datum**

Op vrijdag 14 mei 2004 van 7.00 uur tot 15.00 uur

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w – Provinciaal Maritiem Instituut

***Info**

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

Week van het Bos

***Inhoud**

‘Gelieve alles aan te raken, gelieve te kijken, te horen, te ruiken, te proeven.’ Kabouters tonen minuscule dingen in het stadsbos van Oostende. Het bos is de plaats bij uitstek om de verbeelding de vrije loop te laten. Bomen, struiken, kruidachtige planten en dan nog al die dieren! Wat is een duinbos rijk aan leven! Maar hoe leer je al die boeiende levens kennen? Dat kan alleen met een gids van vlees en bloed. Op stap dus met een natuurgids in de beboste domeinduinen van de Haan, of ervaringsgericht werken met de boskoffer.

***Doel**

Het bos benaderen via onze vijf zintuigen. Het bos ervaren als een ecosysteem dat functioneert. Observatie van het ecosysteem.

***In de klas**

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

***Doelgroep**

Basisonderwijs

***Duur**

Halve dag

***Aantal deelnemers**

Klas / animator

***Plaats**

Maria Hendrikapark Oostende voor kleuters en 1e graad
Staatsbossen De Haan – Wenduine voor 2e & 3e graad

***Wanneer**

Twee weken in oktober

***Kostprijs**

€ 50

***Uitwerking**

Horizon Educatief v.z.w

***Info**

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

6.5 Projecten De Haan

Belle Epoque

*Inhoud

Val je voor het moois van vroeger en nu, dan prijzen we u graag onze themadagen aan. De Belle Epoque deed De Haan zwierig groeien en rijkelijk bloeien.

We zoeken naar de sprekende sporen en waardige getuigen van de grandeur van die dagen. Beleef met je klas een reis in de tijd en een natuurontdekkingstocht binnen een sfeervol kader.

*Doelgroep

Tweede en derde graad basisonderwijs

Aantal deelnemers

Verschillende klassen

*Doel

De evolutie van onze kuststreek in tijd en ruimte beleven.

*In de klas

Vorbereidingmogelijkheden, inhoud van de sessies en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

*Wanneer

3 en 4 mei 2004

*Duur

Een volledige dag van 09.30 tot 12.00 uur in de voormiddag én van 13.30 tot 15.30 uur in de namiddag.

*Afspraakplaats

Tramhalte De Haan

*Info

Horizon Educatief v.z.w – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

*Begeleiding

animators

*Extra

Uitwerking door: Horizon Educatief v.z.w – milieu en toeristische dienst De Haan

'Soms slentert Jultekind in de haven rond.

Op zoek naar vreemde boten.

Boten die van ver komen.

Boten met vreemde mannen die een vreemde taal spreken.'

Uit 'Wat zegt je de Zee?' (zie publicaties)

6.6 Projecten Blankenberge

Dag van de Natuur

*Inhoud

Je kunt kiezen tussen 2 activiteiten : beheerswerken voor jong en oud in de Uitkerkse Polder en de aanleg van een geboortedreef in de Zeebruggelaan.

*Plaats

Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B te 8370 Blankenberge.

*Doelgroep

iedereen

*Wanneer

Zaterdag 20/11/2004 om 13.30 uur: beheerswerken Uitkerkse Polder.

Zaterdag 20/11/2004 om 14.30 uur: aanleg geboortedreef.

*Afspraakplaats

Beheerswerken: Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B te 8370 Blankenberge om 13.30 uur.

Geboortedreef: hoek Zeebruggelaan met Polderlaan om 14.15 uur.

*Info

Beheerswerken: Dirk Content (050 41 62 39)

Geboortedreef: Milieudienst Blankenberge (050 42 99 42)

*Organisatie

Beheerswerken: vzw Natuurpunt, afdeling Blankenberge

Vogelkijkdagen

*Inhoud

Tijdens die dagen wordt over de hele wereld extra aandacht besteed aan het observeren van vogels.

*Plaats

Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B te 8370 Blankenberge.

*Doelgroep

iedereen

*Aantal deelnemers

Onbeperkt

*Wanneer

Zondag 03/10/2004 om 9 uur.

*Afspraakplaats

Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B te 8370 Blankenberge.

*Info

Dirk Content (050 41 62 39)

*Begeleiding

Gids Natuurpunt

*Extra

www.uitkerkse-polder.be of www.natuurpunt.be

*Reservatie

Dirk Content (050 41 62 39)

*Organisatie

vzw Natuurpunt

Compostweekend

*Inhoud

Alles rond composteren

*Plaats

Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B te 8370 Blankenberge

*Doelgroep

Iedereen

*Wanneer

Zaterdag 05/06/2004 en zondag 06/06/2004 om 14 uur.

*Afspraakplaats

Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B te 8370 Blankenberge om 14 uur.

*Info

Dirk Content 050 41 62 39

*Extra

www.uitkerkse-polder.be of www.natuurpunt.be

*Reservatie

Dirk Content 050 41 62 39

*Organisatie

vzw Natuurpunt en Stad Blankenberge

Plantenruilbeurs

*Inhoud

Ruilen van plantjes en aanverwante creatieve activiteiten

*Plaats

Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B te 8370 Blankenberge

*Doelgroep

Iedereen

*Wanneer

Zondag 25/04/2004 om 14 uur

*Afspraakplaats

Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B te 8370 Blankenberge om 14 uur

*Info

Dirk Content 050 41 62 39

*Extra

www.uitkerkse-polder.be of www.natuurpunt.be

*Reservatie

Dirk Content 050 41 62 39

*Organisatie

vzw Natuurpunt en Gezinsbond Uitkerke

Paddenoverzetactie

*Inhoud

Al enkele jaren organiseert het Stadsbestuur in nauwe samenwerking met de vzw Natuurpunt een paddenoverzetactie in Blankenberge. Deze vindt plaats op een gedeelte van de Kuiperscheeweg. Jaarlijks worden op dit stuk weg heel wat dode padden aangetroffen. In de wegberm wordt een onoverschrijfbare hindernis aangebracht. Als de padden langs deze versperring een uitweg zoeken, tuimelen ze onverhoeds in ingegraven emmers. De gevangen dieren worden dan door vrijwilligers naar de overzijde gebracht. Tijdens de maanden februari en maart is er elke dag mogelijkheid om padden over

te zetten in klasverband (afhankelijk van de weersomstandigheden). Tijdens de weekends in maart kan iedereen een handje helpen.

***Plaats**

Uitkerkse Polder : Blankenbergse Dijk

***Doelgroep**

Klassen, jeugd, volwassenen

***Wanneer**

Periode februari - maart : voor de klassen elke weekdag mogelijk maar wel afhankelijk van de weersomstandigheden. Zondagen 07/03/2004, 14/03/2004, 21/03/2004 en 28/03/2004. Telkens om 9 uur.

***Afspraakplaats**

Op zondag: bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B te 8370 Blankenberge om 9 uur.

Op schooldagen: na afspraak

***Info**

Dirk Content (050 41 62 39)

***Extra**

www.uitkerkse-polder.be of www.natuurpunt.be

***Reservatie**

Dirk Content (050 41 62 39)

***Organisatie**

vzw Natuurpunt en Stad Blankenberge



Hoe kan je de bewaakte zones herkennen?

1. Officiële borden

Bewaakte zone.

Hier mag je baden en zwemmen van 10u30 tot 18u30. Let wel! Rode vlag in een bewaakte zone betekent niet zwemmen.

Luister altijd naar de aanwijzingen of waarschuwingen van de redders.



Baden verboden.

Om veiligheidsredenen mag er niet gezwommen of gebaad worden. Bovendien is de zone niet bewaakt. Zwem dus nooit in deze zone.

2. Boeien in zee

De boeien in zee bakenen de bewaakte zones af.



3. Oriëntatiepalen

De oriëntatiepalen (met de boot, de vis, de banaan, het huis, de trein en de bal) vind je in elke bewaakte zone.



Hou rekening met de signaalvlaggen.



© Media Consulting

6.7 Projecten Knokke-Heist

Ringwerk in het Zwin

*Inhoud

Het Zwin presenteert in samenwerking met het KBIN (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen) een kennismaking met het ringen van zangvogels. Een 'live' publiekspresentatie van dit gebeuren is uniek voor België. In ons land worden jaarlijks meer dan 500.000 vogels geringd. Het werk, dat grotendeels door vrijwilligers wordt uitgevoerd, wordt door het Belgisch ringwerk van het KBIN gecoördineerd. Ook in het zwin hebben vele duizenden vogels in de voorbije tientallen jaren een ring om de poot gekregen. Uit alle gegevens van terugmeldingen van geringde vogels hebben wetenschappers trekroutes en -strategieën kunnen afleiden. Een boeiend verhaal! Het najaar is een heel belangrijke trekperiode waarin miljoenen zangvogels over ons land reizen op weg naar het zuiden. Sommige soorten overwinteren in de kuststreken rond de Middellandse Zee, andere trekken verder tot diep in Afrika. Veel zangvogels die vanuit Noord-Europa langs de kustlijn zuidwaarts trekken, komen in het Zwin even uitrusten. Een percentage daarvan wordt gevangen, gewogen, en geringd, waarna ze onmiddellijk worden losgelaten zodat ze hun reis kunnen verder zetten.

*Doel

Bezoekers laten kennis maken met wetenschappelijk werk in het algemeen en het ringwerk in het bijzonder. Inzicht laten verwerven in het waarom van het ringwerk, de methoden, de resultaten. Pure natuurbeleving : bezoekers komen immers in contact met vogels die ze anders zelden tot nooit zouden te zien krijgen.

*Doelgroep

Iedereen

*Aantal deelnemers

Deze activiteit staat open voor iedere Zwinbezoeker

*Wanneer

Van 15 tot 31 augustus en verder alle weekends van september, elke ochtend van 9 tot 12 uur.

*Duur

3 u, doorlopend

*Plaats

Ringstation in het Natuurcentrum het Zwin - Graaf Leon Lipensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist, bij de koninklijke villa.

*Info

www.zwin.be

*Begeleiding

Gediplomeerd vogelringer

*Reservatie

Niet nodig

*Prijs

Inbegrepen in de toegangsprijs (zie bezoekercentra, Het Zwin)

Vogelkijkdagen in het Zwin

*Inhoud

Tijdens die dagen wordt over de hele wereld extra aandacht besteed aan het observeren van vogels. Vele natuurverenigingen organiseren extra wandelingen in natuurgebieden en bemannen her en der waarnemingsposten. In het Zwin werken we aan deze organisatie mee met workshops rond het leren kijken naar vogels m.b.v. verrekijkers en telescopen.

*Doel

Bezoekers leren kijken met verrekijker en telescoop. Hen kennis laten maken met typische vogelsoorten van het Zwin; leren oog hebben voor details.

*Doelgroep

Iedereen

*Aantal deelnemers

Deze activiteit staat open voor iedere Zwinbezoeker

*Wanneer

2 en 3 oktober 2004, van 11u tot 16u

*Duur

5u, doorlopend

*Plaats

Op de dijk van het Natuurcentrum het Zwin - Graaf Leon Lipensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist

*Info

www.zwin.be

*Begeleiding

De vogelkijkpost wordt bemand door een zwingids

*Reservatie

Niet nodig

*Prijs

Inbegrepen in de toegangsprijs (zie bezoekercentra, Het Zwin)

Vogels kijken kan zeer boeiend zijn, als je de vogel in je beeld krijgt. Even oefenen kan geen kwaad.



Weekend van de compostmeester

*Inhoud

Het thema voor volgend jaar is 'de ecologische benadering van de tuin'. De periode half mei tot half juni wordt een aandachtmaand voor het thuis composteren. In die periode zal de gemeente een aantal initiatieven opzetten voor het composterende publiek

*Doelgroep

Iedereen

*Aantal deelnemers

Onbepaald

*Wanneer

In de periode half mei tot half juni

*Duur

Diverse dagen

*Plaats

Demonstratieplaats Noordhinder te Heist

*Info

www.vlaco.be

*Begeleiding

De compostmeesters

*Reservatie

Niet nodig

*Prijs

Gratis

Tentoonstelling TRICOLOR

*Inhoud

Na de succesvolle tentoonstelling '50 jaar Zwin', richt het Zwin een tentoonstelling in over de vervuiling op zee en de gevolgen daarvan voor het mariene milieu in het algemeen, en de kust en het Zwin in het bijzonder. Dit alles naar aanleiding van het incident met de Tricolor. De tentoonstelling brengt het verhaal van de Tricolor, de stookolievervuiling op zee, de gevolgen ervan voor en de opvang van zeevogels, de dreiging én de uiteindelijke vervuiling van het Zwin, mét de gevolgen voor fauna en flora. Wat ook aan bod komt is de bestaande en vernieuwde wet- en regelgeving, de controle op de toepassing ervan en de inspanningen van allerlei organisaties en instanties m.b.t. de bescherming van het mariene milieu. Zo informeert de tentoonstelling de bezoekers ook over hoopvolle en positieve initiatieven en evoluties m.b.t. een duurzaam beheer van het marien milieu en het geïntegreerd kustzonebeheer.

*Doel

Het is de bedoeling om op een originele en eenvoudige manier antwoorden te geven op vele vragen waarmee mensen nog rondlopen. Bijvoorbeeld: Waarom zijn vogels zo 'stom' om in een olievlek neer te strijken? De stookolievervuiling door het Tricolor-incident vormde wekenlang een bedreiging voor de stranden en de natuurgebieden langs onze kust, en dus ook voor het ZWIN. De dreiging, de preventieve maatregelen, de verschillen in visie en aanpak in B en NL, ... kregen heel wat aandacht van pers en media. Enerzijds speelt de tentoonstelling in op de interesse voor al wat in en rond het Zwin gebeurt, en anderzijds biedt ze de kans om dit te kaderen in de bredere context van duurzaam beheer van het mariene milieu en van geïntegreerd kustzonebeheer.

*Doelgroep

Iedereen

*Aantal deelnemers

Het Zwin is toegankelijk voor iedereen. Voor een geleid bezoek met gids moet je minstens 3 weken op voorhand reserveren.

*Wanneer

Open vanaf het begin van de Paasvakantie tot en met 31 december 2004 van 9.00 tot 17.00 uur

van november tot eind maart: gesloten op woensdag

*Duur

1 u

*Plaats

Natuurcentrum het Zwin - Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist

Info www.zwin.be

*Begeleiding

Er is gratis begeleidende informatie ter beschikking

*Prijs

Toegangsprijs zoals die van het natuurcentrum Het Zwin

P

6.8 Projecten Provincie West-Vlaanderen

De Dag van de Natuur
Zaterdag 20 en zondag 21 november 2004

Een bloemrijk hooiland, een brede rietkraag, een forse rij knotwilgen, een idyllisch orchideeënveldje,... unieke stukjes bruinende natuur in West-Vlaanderen. Je kan er uren van genieten. Als je een natuurgebied bezoekt, denk je misschien dat je naar een prachtig plaatje spontane natuur kijkt. Niets is minder waar.

Die mooie natuur is er niet zomaar gekomen. Ze is meestal het resultaat van menselijke ingrepen: "natuurbeheer" noemen we dat. Een knotwilg moet regelmatig geknot worden, rietland gemaaid, een orchideeënveldje moet voldoende vochtig blijven, een kikkerpoel moet regelmatig worden uitgediept, een haag af en toe bijgewerkt.

Alhoewel gemeentebesturen en natuurverenigingen heel wat professionele natuurarbeiders in dienst hebben, gebeurt het grote deel van de natuurbeheerwerken nog steeds door gemotiveerde vrijwilligers. Jaarlijks staan duizenden vrijwilligers klaar om op deze manier mee te helpen bij het beheer van natuurgebieden. Tijdens werkweekends, werkkampen en op speciale actiedagen steken ze letterlijk de handen uit de mouwen om de natuur een extra duwtje te geven. Natuurbeheer is op veel plaatsen puur handwerk, grote machines kunnen niet overal ingezet worden: het natuurgebied is soms te kwetsbaar of niet toegankelijk voor machines.

Bij het grote publiek is natuurbeheer nog te weinig gekend en onbekend maakt onbemind. Alle natuurbeheerwerken hebben nochtans tot doel de natuur rijker en mooier te maken. Al is dat niet altijd onmiddellijk even duidelijk. Vele mensen fronsen de wenkbrauwen als ze groene jongens en meisjes in een natuurgebied zien kappen, maaien, plaggen of zagen.

Om natuur bij het grote publiek te betrekken organiseert de Provincie West-Vlaanderen samen met de Gezinsbond en de natuurverenigingen terug de 'Dag van de Natuur'. Deze werkdag voor natuur en landschap duurt dit jaar opnieuw twee dagen en vindt plaats op zaterdag 20 en zondag 21 november 2004. De bedoeling van de Dag van de Natuur is om het grote publiek in contact te brengen met natuurbeheer, natuurhoud en landschapszorg in de eigen streek.

Met de Dag van de Natuur willen de organisatoren de drempel voor natuurbeheer verlagen. Iedereen die van het buitenleven houdt, kan tijdens de Dag van de Natuur zijn of haar steentje bijdragen door mee te werken in één van de tientallen natuurgebieden in West-Vlaanderen of jonge ouders kunnen meehelpen bij de aanleg van een geboortedreef of het aanplanten van een geboortebos.

Maar niet alleen het werk is belangrijk. Je maakt op die dag ook kennis met een mooi en misschien onbekend natuurgebied en met de vele vrijwilligers die verantwoordelijk zijn voor

het natuurbeheer. Er is tijd voor een babbel en een glas of - als het koud is - voor een kom heerlijke warme soep. De Dag van de Natuur is een ideaal moment om je liefde voor de natuur op een actieve en ontspannende manier te beleven.

Provinciebestuur West-Vlaanderen
Dienst natuur en landschap
Bart Van Eygen
Koning Leopold III-laan 41
B-8200 Brugge
050 40 32 23
natuurbeleid@west-vlaanderen.be

Fiets duurzaam en veilig

Verkeerseducatieve projecten Provincie West-Vlaanderen
schooljaar 2003-2004

Provincie West-Vlaanderen werkt ook in het komende schooljaar 2003-2004 enkele verkeerseducatieve projecten uit. Het streven naar duurzame mobiliteit en het bevorderen van de verkeersveiligheid zijn de twee uitgangspunten.

Opnieuw ontvangen een twintigtal basisscholen de nodige inhoudelijke begeleiding en materiële steun voor het organiseren van een fietspool. Kleine groepjes kinderen fietsen onder begeleiding van een volwassene samen naar school. Zij vallen goed op doordat ze in groep fietsen, maar vooral door hun fluorescerende veiligheidsuitrusting. Zowel de kinderen als de begeleiders krijgen een gratis jasje en fietshelm ter beschikking van de Provincie. Scholen die op eigen initiatief een fietspool starten kunnen net zoals het vorige schooljaar een aanvraag indienen bij het Provinciebestuur voor het gratis verkrijgen van het veiligheidsmateriaal.

Ook het dode hoekproject wordt voortgezet in het nieuwe schooljaar. Dit jaar nemen kinderen uit 15 basisscholen deel aan een preventiecampagne rond de gevaren van de dode hoek bij vrachtwagens. Deze leerlingen van de derde graad krijgen naast een theoretische de mogelijkheid om zelf eens op de chauffeurszetel plaats te nemen. Via een aantal praktijkoefeningen leren de kinderen welke zones rond de vrachtwagen ze moeten vermijden. In navolging van dit project organiseert de Provincie in samenwerking met de Fietzersbond drie nascholingsnamiddagen voor leerkrachten van de derde graad van het lager onderwijs. Op deze studiemomenten wordt het accent verlegd van het onderrichten van de leerlingen naar het principe "teach the teacher". Het is de bedoeling dat deze leerkrachten door deze nascholing in staat zijn om zelf een preventiecampagne over de gevaren van de dode hoek in te richten. Zo kunnen op termijn nog meer leerlingen bereikt worden.

Het Provinciebestuur van West-Vlaanderen werkt vanaf het nieuwe schooljaar ook een project uit naar de scholieren van het secundair onderwijs. Via een sensibiliseringscampagne wil de Provincie de jongeren aanmoedigen gebruik te maken van hun fietsverlichting. De Provincie wil hiermee het signaal geven naar de scholieren dat een degelijke fietsverlichting

noodzakelijk is. Deze campagne is gelanceerd in oktober 2003, op het moment dat de dagen verkorten en de kans op een ongeval waarin zachte weggebruikers betrokken zijn omwille van de verminderde zichtbaarheid, sterk toeneemt. De campagne bestaat uit een affiche die in de scholen en andere publieke gebouwen wordt uitgehangen. Ook de streekbussen in West-Vlaanderen krijgen het campagnebeeld opgekleefd. Daarnaast krijgen alle leerlingen van het secundair onderwijs een preventiefolder aangereikt waarin ze zelf, aan de hand van een test, kunnen nagaan in hoeverre ze een veilige fietser zijn. In diezelfde periode voeren politie en preventiewerkers preventieve controles uit in en rond de scholen. Vanaf half november volgt een actief toezicht van de politiediensten op de openbare weg. Wie in orde is maakt daarbij kans op een cadeaubon.

Voor meer informatie: An Paepe, Provincie West-Vlaanderen, Provinciale Planologische Dienst, 050 40 34 37, an.paepe@west-vlaanderen.be



P

OP PAD MET EEN VEILIGE FIETS

veilig fietsen...
't licht aan jou!

DVV verzekeringen Politie

Provincie West-Vlaanderen
Gaar samen groeien
Kwaliteit. Het zit in ons.

Kust en Polder Landschapseducatie in de Zwinstreek

Natuur- en milieueducatie is een kerntaak van de Provincie. Reeds jaren ondersteunt de Provincie ook het secundair onderwijs bij deze opdracht. 'Kust en Polder - landschapseducatie in de Zwinstreek' is een van de educatieve projecten voor het secundair onderwijs.

Een landschap omvat alles wat je met je zintuigen kunt waarnemen. Het is een dynamisch verschijnsel dat onder invloed van de natuur en menselijk ingrijpen snelle of minder snelle wijzigingen ondergaat.

Door het landschap vanuit verschillende invalshoeken te benaderen kunnen leerlingen zich een mening vormen over het verantwoord omgaan met landschappen. Het landschap moet immers plaats bieden aan natuurlijke en esthetische waarden en menselijke activiteiten zoals wonen, werken, spelen, ontspannen, produceren, ...

Het project 'Kust en Polder' bestaat uit een werkboek, een cd-rom en de vorming van leerkrachten.

Met het educatieve werkboek kunnen de landschappen in het noordoostelijke deel van de provincie West-Vlaanderen (de Zwinstreek) ontdekt worden. Gebruik makend van diverse ervaringsgerichte activiteiten (oriënteren, observeren, vergelijken, (onder)zoeken, tekenen, kaartlezen, enz.) kunnen landschappen beleefd, gelezen, geïnterpreteerd, getypeerd en gewaardeerd worden.

In deze bundel worden de landschappen in de kuststreek, en het ontstaan ervan, in al hun aspecten (aardrijkskundig, biologisch, economisch, historisch, recreatief, toeristisch) belicht. De opdrachten zijn gegroepeerd in vier modules: Polderlandschappen (Dudzele, Oostkerke, Lapscheure en het Hazegras), Zwinmonding (Knokke, Retranchement, Cadzand), Kust en haven (Zeebrugge en Heist) en Damme (historische stad en haar omgeving).

Om leerkrachten de mogelijkheid te bieden alles visueel te illustreren werd een cd-rom gemaakt. Daarop staan het werkboek en de kleurenafdrucken van dia's en kaarten met ondersteunende uitleg. Alle materiaal kan door de leerkracht bewerkt worden zodat het op maat kan gemaakt worden voor de lessen. Verder staat er een presentatie op over het landschap in de Zwinstreek, een aantal verduidelijkende foto's en een selectie van kunstwerken die door de leerlingen van kunstafdelingen van een aantal scholen gemaakt werden over dit landschap.

Werkboek en cd-rom werden bij de leerkrachten geïntroduceerd via vormingsmomenten op het terrein. Het project richt zich vooral naar de tweede graad secundair onderwijs met uitbreidingen naar de eerste en derde graad. Maar al wie interesse heeft voor landschap in het algemeen en de Zwinstreek in het bijzonder kan van deze materialen iets opsteken.

Dienst natuur- en milieueducatie
T. 050 40 32 51 - F. 050 40 34 03

IKWV Intercommunale Kustreddingsdienst West-Vlaanderen

Van in het prille begin van het strandtoerisme in de 19e eeuw organiseerden de verschillende gemeenten autonoom hun reddingsdienst. De enorme verscheidenheid in methodiek en het gebrek aan coördinatie en samenwerking, gekoppeld aan de vaststelling dat er in de periode 1960 - 1979 146 mensen verdronken in de onbewaakte zones bleken niet bevorderlijk voor de veiligheid van het toenemend aantal baders. In oktober 1979 werd in de provincieraad van West-Vlaanderen een voorstel uitgewerkt om een intercommunale voor Hulp- en Reddingsdiensten op te richten. In het beleidsadvies werd voorgesteld om de bewaakte strandzones gradueel uit te breiden op voorwaarde dat een overkoepelend orgaan een rationeler aanwending van personeel en materieel op zich zou nemen.

De gemeenten De Panne, Koksijde, Nieuwpoort, Middelkerke, Oostende, Bredene en Knokke-Heist zagen onmiddellijk de voordelen in van een dergelijke samenwerking en besloten in 1982 om samen met het provinciebestuur West-Vlaanderen de Intercommunale Kustreddingsdienst West-Vlaanderen in de vorm van een coöperatieve vennootschap op te richten. De doelstelling was en is zeer duidelijk: de vereniging heeft tot doel de veiligheid van baders, zwemmers en die van andere watersportbeoefenaars

aan onze kust maximaal te waarborgen en aldus mee het toerisme aan de kust te bevorderen. Zij streeft dit doel na met alle middelen, waaronder het organiseren, coördineren en begeleiden van de kustreddingsdiensten. De vereniging mag alle verrichtingen uitvoeren die rechtstreeks of onrechtstreeks met het maatschappelijk doel verband houden. De voordelen van deze samenwerking werden snel duidelijk, maar toch duurde het nog tot in 1995, respectievelijk 1996 en 2000 vooraleer Blankenberge, Brugge en De Haan beslisten om toe te treden. Vandaag is de IKWV het overkoepelend orgaan voor alle kustgemeenten wat de organisatie van de kustreddingsdienst betreft.

De kustreddingsdiensten worden op het strand vertegenwoordigd door de vele strandredders. Deze redders zijn vlug en gemakkelijk te herkennen aan hun uniforme kledij, hun misthoorn, de rode handvlag en de zwemvest. De misthoorn en de rode handvlag zijn de belangrijkste werkinstrumenten van een strandredder en worden gebruikt om de nodige richtlijnen te geven aan baders die zich op een zekere afstand in het water bevinden. Andere herkenningspunten zijn de redderscabine, de IKWV-vlag en de mirador. Als redder word je in dienst genomen door een van de betrokken gemeentebesturen en dit conform de voorwaarden omschreven door de raad van bestuur van de IKWV. Eenmaal in dienst genomen, word je ter beschikking gesteld van de IKWV. Je moet minstens 17 jaar oud zijn uiterlijk op de datum van de indiensttreding en in het bezit zijn van een reddersbrevet uitgereikt door WOBRA (West-Vlaams opleidingscentrum voor brandweer, redders en ambulanciers). Tijdens de maanden juli en augustus zijn er zo permanent bijna 350 redders van dienst. Samen staan ze elke dag in voor de bewaking van 80 strandzones van 10u30 tot 18u30. Ondertussen stelt de IKWV alles in het werk om het aantal

bewaakte zones nog uit te breiden enerzijds en anderzijds de bewakingsperiode uit te breiden. Via allerhande sensibiliseringscampagnes stelt de IKWW alles in het werk om het baden in de onbewaakte zones te ontraden.



SAIL (l'Schéma d'Aménagement Intégré du Littoral') is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband van overheden en instanties betrokken bij de kust. Dit project wordt mogelijk gemaakt door het Europees programma INTERREG IIIB Noord-West Europa en veertien partners gesitueerd in de graafschappen Essex en Kent, de Région Nord-Pas de Calais en de provincies West-Vlaanderen en Zeeland

Opggericht in 1999, ijvert het partnerschap voor het herstel van de lokale economieën, het behoud en de uitbreiding van het kust- en maritieme milieu en de creatie van het eerste Europees Regionaal Park rond de Zuidelijke Noordzee.

Natuur- en milieueducatie is één van de vele SAIL actiepunten. De provincie West-Vlaanderen neemt hier het voortouw. Dit behelst ondermeer het in kaart brengen van alle NME (natuur- en milieueducatie) activiteiten aan de kust, het stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen besturen en streekverenigingen, ondersteuning van het vrijwilligerswerk door de organisatie van vorming en bijscholing van gidsen en

natuurouders, en het uitwerken van een transnationaal netwerk van NME-actoren en -centra samen met de andere SAIL partners.

Info transnationale SAIL activiteiten
Françoise Lantsoght, SAIL coördinator
Provinciehuis West-Vlaanderen, Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
T. 050 40 34 10 – F. 050 40 31 06 – francoise.lantsoght@west-vlaanderen.be
www.sailcoast.org

Info NME aan de kust SAIL
Leo Declercq, NME Steunpunt kust
Provinciehuis West-Vlaanderen, Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
T. 050 40 33 11 – F. 050 40 34 03 – leo.declercq@west-vlaanderen.be
www.weekvandezee.be

tjiftjaf Tijftjaf
Grensoverschrijdend natuur- en milieueducatief project.

De Tijftjaf is een klein zangvogeltje die zijn eigen naam regelmatig en onvermoeibaar fluit. Zijn levendigheid typeert het Europees project van de Provincie West-Vlaanderen (dienst Natuur en Milieueducatie) en het Franse "Centre Permanente d'Initiatives pour l'Environnement Flandre Maritime" (beter bekend als Adeeli uit Zuydcoote).

Lisa Browning (The Wildlife Trusts, Engeland) geeft een workshop te Brugge. Een mooi resultaat van grensoverschrijdende samenwerking, alleen jammer van de spaghetti.



Wil je met je klas "over de Schreve" gaan? Geen probleem! Met een Vlaamse natuurgids kan je de Noord-Franse duinen ontdekken.

Zin om te verbroederen met een Franse klas (aanbod enkel voor het secundair onderwijs uit de Westhoek)? Pas de problèmes! Tijdens een NME activiteit kan je je Franse kennis testen (wijnen niet inbegrepen).

Of wil je volgende zomer gewoon met je gezin de Franse duinen intrekken? Dat kan. Je bent welkom op één van de volgende gratis, geleide wandelingen (kaartje op aanvraag):

Zomer in de Franse duinen: Nederlandstalige wandelingen in Franse duinen:

- 1) Zaterdag 3 juli 2004 om 9u30: Grensoverschrijdende dagwandeling De Panne-Ghyvelde ism Zeevonk, de Vlaamse Gemeenschap Afd. Natuur en het Conseil Général du Nord. Samenkomst: De Nachtegaal De Panne
- 2) Zondag 18 juli 2004 om 10u00: Dune Fossile de Ghyvelde. Samenkomst: Kerk van Ghyvelde
- 3) Zaterdag 24 juli 2004 om 14u30: Dune Marchand. Samenkomst: centrale parking Zuydcoote-Bad
- 4) Woensdag 4 augustus om 14u30: Dune du Perroquet. Samenkomst: Oostdijk Bray-Dunes
- 5) Maandag 9 augustus 2004 om 14u30: Dune Dewulf. Samenkomst: Parking Ferme du Nord Zuydcoote

Meer informatie:

Claude Willaert

Steunpunt NME Kust

Esenkasteel

Woumenweg 100

8600 Diksmuide

T. 051 51 93 46

F. 051 51 93 51

claude.willaert@west-vlaanderen.be

Sinds 1998 organiseren alle kustgemeenten in samenwerking met de provincie en tal van organisaties de 'Week van de Zee'. Dat de zee veel aandacht krijgt, getuige daarvan de stroom toeristen. Of ze de juiste aandacht krijgt is een ander verhaal. Een enkel voorbeeld: ga op een zonnige zomerdag naar het strand en kijk eens hoeveel afval de mensen achterlaten. Je weet onmiddellijk genoeg; er is hier nog heel wat 'milieu-werk' aan de winkel.

Meer kennis, meer waardering en meer zorg voor het kustgebied creëren bleek, blijkt heel erg nodig. Vandaar dat onder impuls van de provincie (de dienst natuur- en milieueducatie) dit project werd opgestart.

Via educatie wil men komen tot een gedragsverandering en dat is precies wat de 'Week van de Zee' beoogt: de kinderen ervaringsgericht leren natuur en milieu aan de kust te respecteren en de volwassenen de mogelijkheid bieden om zee, strand en duin op een andere manier te leren kennen.

Daarom werden verschillende materialen ontwikkeld (zie publicaties) om op een leuke manier zee, strand en duin te exploreren. Om dit alles in goede banen te leiden worden cursussen zeenimator ingericht en krijgen de leerkrachten van het basisonderwijs de kans om vorming te volgen (zie 'veldwerk' en 'cursussen en vorming').

Elk jaar komen enkele tienduizenden kinderen in schoolverband naar de 'Week van de Zee' en in het weekend nemen enkele duizenden volwassenen en gezinnen deel aan één of meer activiteiten. Wie er dit jaar wil bij zijn, kan dat van 23 april tot 9 mei.

Voor meer info kan je terecht bij de 10 kustgemeenten (toeristische diensten voor weekendactiviteiten, milieudiensten voor weekactiviteiten, adreslijst zie 'wegwijzer') of bij de dienst NME (natuur- en milieueducatie) van de provincie op het nummer 050 40 33 11 of 051 51 93 46 of ga naar de WEBSITE www.weekvandezee.be !



Nederlandstalige wandelingen in de noord Franse duinen dankzij het project 'Tjittjaf.'



Via diverse werkvormen leren de kinderen over de zee.

Elk jaar komen enkele tienduizenden kinderen naar de 'Week van de Zee' ...





Kijk, zo groeit er MOS in onze school!!

'MOS (Milieuzorg Op School) is een milieuzorgproject van kleuter- tot hogeschool. Groene School maakt er vanaf september 2002 deel van uit.'



BASISONDERWIJS

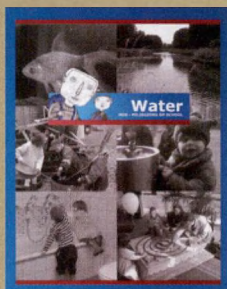
Milieubeleidsverklaring van kinderen...

Wij zetten ons in voor het milieu in en om onze school. Met toffe acties pakken wij milieuproblemen aan. Door te leren over milieu en natuur gaan we spaarzamer om met water en energie.

Wij zorgen voor minder afval en helpen de natuur. Ook in het verkeer zetten wij ons beste beentje voor. In onze school helpt iedereen mee aan MOS: de leerlingen, de ouders, de leerkrachten, het overige personeel en de directie.

Het MOS-project biedt een milieuzorgsysteem op maat van het onderwijs. Voor elk MOS-thema wordt een overzicht van milieuvriendelijke schoolacties, bestaande leermiddelen en bovengemeentelijke MOS-schakels uitgewerkt in een themabundel. Een MOS-school kan die gratis verkrijgen. Zin om ook te gaan MOSSSEN? Inschrijven kan via de milieubeleidsverklaring (zie www.milieuzorgopschool.be onder 'Hoe word ik een MOS-school?')

WERKEN AAN MILIEUZORG: DAT VERDIENT EEN LOGO!



SECUNDAIR EN HOGER ONDERWIJS

Secundaire scholen en hogescholen kunnen streven naar een logo 'Groene School'.

Er zijn 3 logo's te verdienen, telkens na een schooljaar intensief werken rond milieu.

De leerlingen worden aangemoedigd om zelf mee te denken, te plannen, ideeën uit te werken en te evalueren.

Voor TSO en BSO zijn speciale pakketten uitgewerkt.



Alle info bij Provincie West-Vlaanderen - Dienst Natuur- en Milieueducatie:

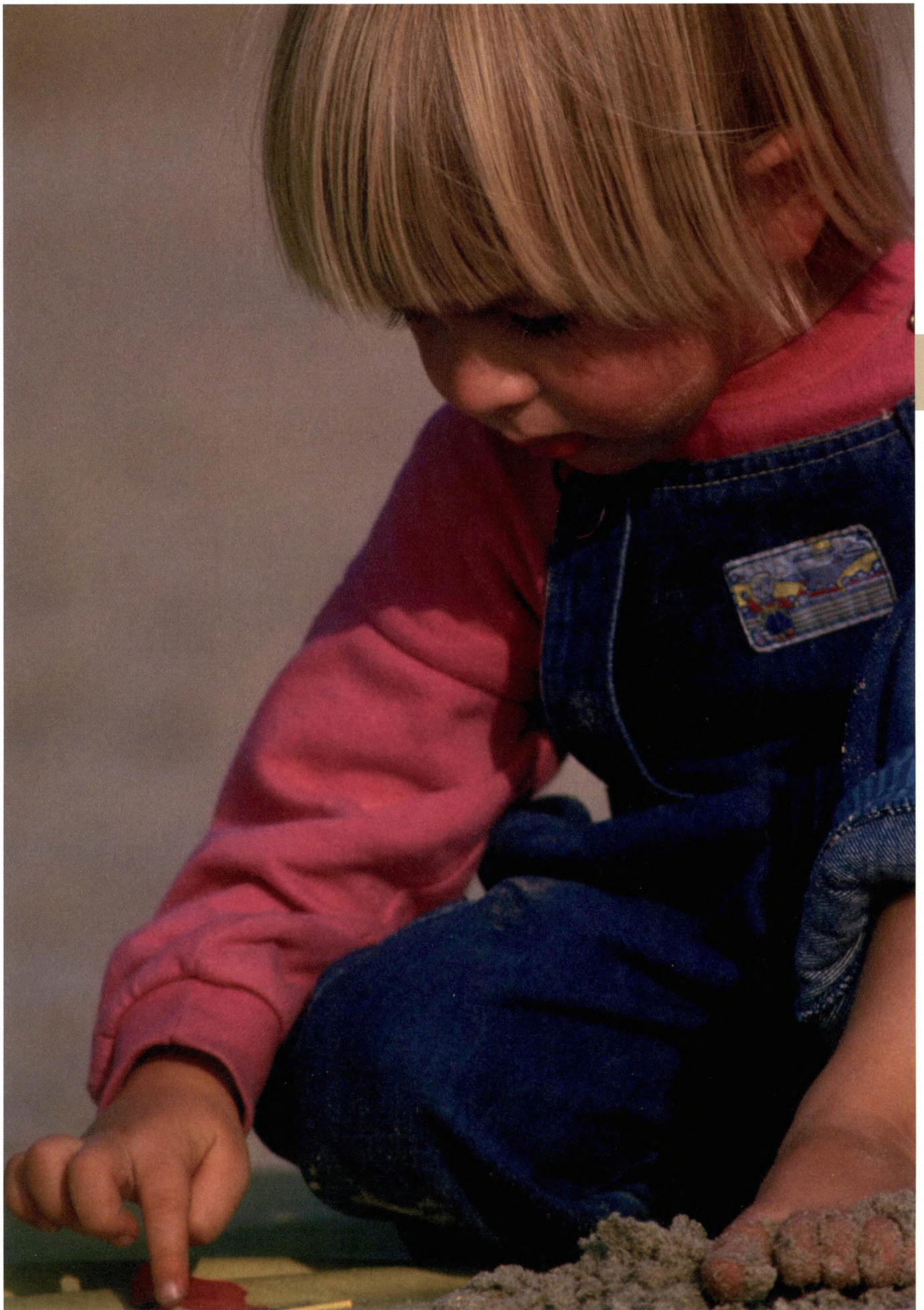
Bart Decrop: T. 050 40 32 66 - bart.decrop@west-vlaanderen.be - basisonderwijs
Kristin Kino: T. 050 40 33 80 - kristin.kino@west-vlaanderen.be - basisonderwijs
Lieve Maes: T. 050 40 32 83 - lieve.maes@west-vlaanderen.be - sec. en hoger onderwijs
F. 050 40 34 03 - Website: www.milieuzorgopschool.be



Ministerie van de
Vlaamse Gemeenschap



Provincie
West-Vlaanderen
Door mensen gedreven



Bezoekers-
Centra en
musea



7.1 Bezoekerscentra De Panne

De Nachtegaal

Ontdek de natuurgebieden aan de kust en bezoek het Vlaams Bezoekerscentrum 'De Nachtegaal'.

Je kan in de natuurgebieden aan onze kust versteld staan van een heel speciale dieren- en plantenwereld. Want het strand en de duinen zijn meer dan zand alleen en de wereld tussen eb en vloed is een wereld apart. De zee, de wind, de regen, de zon, de planten en de tijd maken het altijd anders. Een natuurgids kan je op weg helpen om nieuwe ontdekkingen te doen of je kan er ook alleen op uit trekken.

Heb je al eens vanaf de hoogste duintoppen het landschap verkend in het natuurreservaat De Westhoek? Je kan er wandelende duinen zien!

Heb je al eens met je voeten in de modder gestaan in de IJzermonding? Wist je dat waadvogels hier elke dag een gedekte tafel vinden met wel 20.000 zeevruchten per m²?

Ben je al grote harige oerrunderen en andere grote grazers tegen gekomen in onze natuurgebieden?

Voor meer informatie over geleide wandelingen kan je best contact opnemen met de toeristische diensten van de verschillende kustgemeenten.

Voor meer informatie over natuurgebieden tussen Duinkerke en Nieuwpoort kan je ook terecht in het Vlaams Bezoekerscentrum 'De Nachtegaal'.

Het centrum ligt op de grens van het Calmeynbos en de Oosthoekduinen, naast waardevolle duincomplexen. Op een boog-scheut bevinden zich de Vlaamse natuurreservaten De Westhoek, Houtsaegerduinen en Kerkepannebos en Duinzoom Oosthoek.

Momenteel zijn er een heleboel plannen in uitvoering. De bedoeling is dat je tegen juni 2004 hier een boeiende tentoonstelling en een educatieve natuurtuin kan bezoeken. Het centrum wil ook een educatief pakket aanbieden rond het thema water. Dit past het educatief project Milieuzorg Op School (MOS). Gezinnen kunnen hier rugzakjes uittelen met doe-opdrachten en materiaal om de duinen te verkennen.

Het bezoekerscentrum is te bereiken via de E 40 afrit Adinkerke - richting De Panne - 250 m voor de St. Pieterskerk, rechtsaf. Er is een halte van de kusttram aan de St.-Pieterskerk, op een vijftal minuten wandelen van het centrum.

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
AMINAL afdeling-Natuur (cel kustzone)
Bezoekerscentrum De Nachtegaal
Olmendreef 2
8660 De Panne
T. 058 42 21 51
F. 058 42 21 52
e-mail: natuur.nachtegaal@lin.vlaanderen.be



'De Nachtegaal' heeft alles in huis dat een bezoek rechtvaardigt, let maar eens op het terras achteraan links.

7.2 Bezoekerscentra en musea Koksijde

Bezoekerscentrum 'De Doornpanne'

Het bezoekerscentrum 'De Doornpanne' is een poort tot het natuurgebied 'De Doornpanne'.

Het centrum biedt aan de bezoeker via een permanente tentoonstelling informatie over de waterwinning in de duinen en de fauna en flora van het natuurgebied 'De Doornpanne'.

Daarnaast vind je informatie over de recreatieve mogelijkheden: van uit het centrum vertrekken bewegwijzerde wandelpaden en is er een natuurleerpad waar je als individuele bezoeker heel wat kunt ontdekken over de waarden van de duinen. Tijdens de vakanties worden er gelegenheidstentoonstellingen rond natuurthema's georganiseerd.

Er worden verschillende begeleide bezoeken en excursies aangeboden (zie Wandelingen).

Deze activiteiten richten zich tot het onderwijs, groepen volwassenen en/of kinderen of tot de individuele bezoeker.

*Open

Januari t.e.m. mei – oktober t.e.m. december: vrijdag en zaterdag: 10-12u / 14-16u

Krokus-, paas-, herfst-, en kerstvakantie, juni en september: dagelijks (behalve op zon- en feestdag) 10-12u / 14-16u

Juli en augustus: dagelijks (behalve op zon- en feestdag) 10-12u / 14-17u

Gesloten op zon- en feestdagen, op 2 januari, 2 november en 26 december

*Toegang

Bezoekerscentrum: gratis

Excursies: gratis wanneer de gids vrij is

*Info

Bezoekerscentrum 'De Doornpanne' van de Intercommunale Waterleidingsmaatschappij Veurne Ambacht' (IWVA)

Rika Driessens

Doornpannestraat 2, 8860 Koksijde, 058 53 38 33, info@iwva.be
www.iwva.be

Het Nationaal Visserijmuseum

Wie het vissersleven aan onze kust door de eeuwen heen wil leren kennen, moet naar het Nationaal Visserijmuseum. Van het leven van vissers op woelige zeeën en in barre omstandigheden kan je hier een voorstelling maken. Een voorstelling, want de realiteit overtreft hier de verbeelding.

Voor kinderen is er een speciaal programma. Aan de hand van een video kan je vanuit je comfortabele stoel het harde en noeste leven van de vissers meemaken. Een verhaal over het reilen en zeilen van de visserij. Maar eerst geniet je van een rondleiding in het Visserijmuseum.

*Doelgroep

derde graad

*Aantal deelnemers

tot 35 leerlingen

*Data

data overeen te komen met het Visserijmuseum

T. 058 51 24 68

*Duur

De activiteit duurt ongeveer anderhalf uur.

*Plaats

Nationaal Visserijmuseum P. Schmitzstraat 4 te Oostduinkerke

*Wanneer

juli - augustus: dagelijks open van 10 - 12 u en van 14 - 18 u.
buiten seizoen: maandag gesloten, open van 10 - 12 u en van 14 - 18 u.

*Voorbereiding en naverwerking

Blanco en ingevuld takenblad ter voorbereiding of naverwerking in de klas kan eveneens besteld worden bij het Visserijmuseum



Hoeveel kinderen kijken er naar de fotograaf? In het bezoekerscentrum 'De Doornpanne' bewijst Jan Hauweele dat natuur 'hip' kan zijn.

7.3 Bezoekerscentra Nieuwpoort

Kinderboerderij De Lenspolder

De kinderboerderij heeft een accommodatie met veel mogelijkheden: een erf waarop kippen, ganzen en andere gevederde vrienden rondscharrelen, een vijver met verschillende eendesoorten en schildpadden die de oevers bevolken, konijnenhokken met hun bewoners, een weide met geiten, schapen, varkens, pony's en ezel, twee bio-lokalen en een bakoven. Voor wie even wil pauzeren is er een cafetaria met uitzicht op een klein speelplein.

De kinderboerderij wil kinderen opnieuw in aanraking laten komen met het boerderijleven in al haar facetten.

De werking op de kinderboerderij spitst zich toe op klassen, jeugdgroepen, gezinnen en andere organisaties. Ook voor mensen met een handicap zijn activiteiten mogelijk.

De boerderij is voor groepen en gezinnen gratis te bezoeken. Activiteiten voor groepen dienen tijdig te worden gereserveerd en ze gaan door van maandag tot vrijdag.

Je kan verschillende workshops aanvragen: van graan tot brood, van schaaap tot draad, kaarsen gieten, boerderijwerk, rondleiding op de boerderij, van ei tot kip (zie ook Workshops).

Een workshop duurt 1u30 à 2u, voor broodbakken 2u30. Er wordt gezorgd voor een deskundige begeleiding.

Reserveren 058 23 69 86

Prijs € 0,70 per leerling met een min van € 12,50 voor broodbakken + € 0,50 per broodje/kind

Er is een folder te verkrijgen, en 'De Lenspolder' geeft alle info over natuur- en milieueducatie, natuurwandelingen, week van de zee, uitlening veldwerkkoffers enz.

Plaats De Lenspolder: Elf Juli-wijk 8620 Nieuwpoort,
T. 058 23 69 86 F. 058 23 69 86

Kinderboerderij 'De Lenspolder': wat zie je door de opzetloop?



7.4 Bezoekersscenaria en musea Middelkerke

Middelwind cvba - Windmolens

Enkele enthousiaste kustbewoners hebben samen met de WVEM de cvba Middelwind opgericht. Deze groep van mensen wil de bevolking sensibiliseren voor windenergie.

Middelwind organiseert voordrachten over windenergie gekoppeld aan een bezoek aan de windturbine in Middelkerke voor verenigingen, scholen of andere groepen geïnteresseerden. Op tijd aanvragen is echter de boodschap. Hiervoor kun je terecht bij Joost Cuvelier of Luc Meire bij Middelwind. Wij hopen alvast u eens te kunnen begroeten in Middelkerke

*Info

Boterdijk -Westende, 050 67 11 03

Middelwind@wvem.be

Contactpersoon Joost Cuvelier of Luc Meire

T. 050 44 77 11 - F. 050 33 07 05

<http://surf.to/middelwind>

Spermaliehoeve Middelkerke

De Spermaliehoeve is een gemengd landbouwbedrijf. De werking van de hoeve wil kinderen en jongeren dichterbij de natuur en het landbouwleven brengen. De activiteiten tijdens het verblijf op de boerderij staan voornamelijk in functie van zelfvoorziening: dieren voederen en verzorgen, brood bakken, planten wieden, koken en het polder- en kustlandschap exploreren.

*Info

Dienst toerisme 059 30 03 68 of 059 30 20 85, toerisme@middelkerke.be

Yslandvaarderswoning

Het hoevepad vertrekt aan het huis Yseland, op de hoek van de Hoveniersstraat en de Lombardsijdelaan (de weg tussen Westende Dorp en Lombardsijde Dorp). Dit witte huis met puntgevel, dat gebouwd werd in 1905, kun je bewonderen als aandenken aan de IJselandvaart in deze streek. Het wandelpad laat je verder kennis maken met de ijsselandvaarders die hier vroeger woonden en met de natuur in de omgeving van Westende en Lombardsijde.

*Info

Dienst toerisme 059 30 03 68 of 059 30 20 85, toerisme@middelkerke.be



7.5 Bezoekerscentra en musea oostende

't Zeehuis

Aanmonsteren in 't Zeehuis is zeeman worden!

Een vindingrijke verkenningstocht door het maritieme leven. Kennismaken met het vissersleven en de recentste vaartuigen, als lichtmatroos of schipper.

Een ervaringsgericht speuren op de boot, in de zee, op het strand. Blik op de duinen, op de horizon.

De vuurtoren seint je alvast welkom!

*Wanneer

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

Plaats Educatief centrum 't Zeehuis – Fortstraat 128
(Duin & Zee)

*Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w – Scenografisch huis Sien

*Info

Horizon Educatief vzw – 059 32 21 83

info@horizoneducatief.be

Prijzen 1 euro per persoon

Marien Ecologisch Centrum v.z.w

COASTWATCH – GIDSENWERKING, Langestraat 99
EERSTE HULPOPVANGCENTRUM VOOR VOGELS

JEUGDHERBERG "DE PLOATE", Langestraat 82
B. 8400 Oostende

T.en F. MEC vzw 059 43 07 02

e-mail: marien.ecologisch.centrum@pandora.be

Webstek (in opbouw): www.marienecocenter.be

T "De Ploate" 059 80 52 97 F. 059 80 92 74

e-mail: deploate@travel.to

Webstek: www.deploate.com

Coordinator: Arthur Craey

*Wat doet het MEC vzw?

Via educatieve, aanpasbare, korte en lange termijn programma's en activiteiten uitdrukking geven aan onze missie: "Juist gedrag laat geen sporen na". Dit gebeurt binnen een grensoverschrijdend, eco-toeristisch gestructureerd Jeugdherbergnetwerk, waar NME steeds "in-zicht" blijft.

*Hoe doet het MEC vzw dat?

Door mee zorg te dragen voor het behoud, herstel en waardebesef van de natuur in het algemeen en voor de kust in het bijzonder, via "formele" en "informele" leerprocessen/activiteiten.

Deze procesvormen worden uitgevoerd door natuur- en milieueducatie (NME) te brengen met hoofd (beschermen van ontdekte kennis door structurering), hart (voeding geven aan gevoelens op een harmonieuze manier) en handen (door leren leven, dagelijks bezieling geven aan hoe duurzame relaties te leggen).

*Concreet?

- begeleide wandelingen (strand, duinen, polders en havens)
- avontuurlijke zoektochten (o.a. garnalen kruien en krabben vissen)
- themagerichte activiteiten in onderlinge samenwerking met scholen en verenigingen
- evaluatiegesprekken waarin natuur, toerisme en recreatiedruk e.a thema's centraal staan
- Coastwatch voor allen in de vier seizoenen (omvat het wetenschappelijk "archiveren" van "aanspoelsels"); "Afval"-ontleden en met aangepaste maatregelen trachten deze (en andere) vormen van vervuiling tegen te gaan en te verminderen. Om uiteindelijk vanuit globaal denken en lokaal handelen met een eigen visie tot een gedragsverandering te kunnen komen
- samenwerken/acties voeren met andere gouvernementele organisaties (G.O's) en niet-gouvernementele organisaties (N.G.O's) op zowel lokale als op grensoverschrijdende manieren

*Waar

In Oostende en de kustgemeenten (in samenwerking met Dunkerque (F), Retranchement (NL) en Domburg (NL).

*Wanneer

Het hele jaar door kunnen seizoengebonden activiteiten georganiseerd worden op aanvraag/afspraak.

*Door wie

Door een team van ervaren MEC-gidsen.

*Voor wie

Wie interesse heeft kan deelnemen. Meertalige, twee uren durende, begeleide wandelingen (schoolklassen, jongeren- en volwassenenverenigingen, families en anders validen) worden georganiseerd voor maximum 20 deelnemers per gids.

*Open

Tijdens de zomer (dinsdag tot zaterdag) en schoolvakanties vanaf 13.00 tot 18.00. Andere dagen – op aanvraag en op afspraak.

Fort Napoleon

Het begint allemaal twee eeuwen geleden, in de tijd van Napoleon. Hij besliste, met zijn voeten in het zand en zijn hoofd in de wolken, géén strandkasteel, maar een écht fort te bouwen, boven op het duin!

In dat fort huizen zijn gedachten, zijn verlangens naar een héél groot rijk. Een fortgids begeleidt de ontdekkingsreis doorheen het fort en stimuleert de kinderen en jongeren om het fort uit te pluizen.

Het Fort Napoleon op de Oosteroever is het belangrijkste krijgswaardige monument dat in Vlaanderen herinnert aan de Napoleontische tijd.

*Wanneer

Van 1 april tot 31 oktober: 11.00-13.00 uur en van 14.00-18.00 uur. Gesloten op maandag.

Van 1 juli tot 31 augustus: 11.00-13.00 uur en van 14.00-18.00 uur.

Van 1 november tot 31 maart tijdens de weekends op feestdagen en tijdens de schoolvakanties: van 14.00-18.00 uur.

*Plaats

Vuurtorenweg Oostende
Info Fort Napoleon – 059 32 00 48

*Prijzen

Individuele bezoeker: € 4 per persoon.
Kinderen -12 jaar: gratis.
Groepen vanaf 20 personen: € 3 per persoon
Groepsbezoek met gids: het hele jaar door na reservatie.

OpenVerkmuseum Atlantikwall

In het duinengebied van het Provinciaal Domein Raversijde bevindt zich een unieke historische site van de moderne vestingbouw: 60 constructies uit de twee wereldoorlogen, verbonden door twee kilometer open of onderaardse gangen. Sommige constructies werden in hun oorspronkelijke staat hersteld en met authentieke voorwerpen heringericht. Alles ademt er de sfeer van 'De Langste Dag'.

*Wanneer

Open van 1 april tot en met 11 november
Plaats Domein Raversijde – Nieuwpoortsesteenweg 636 - Oostende

*Info

Domein Raversijde – 059 70 22 85

*Prijzen

Audiogids inbegrepen: € 5 per persoon.
Kinderen -12 jaar: gratis
Speciale prijzen voor groepen.
Combiticket (3 musea + audiogids): € 8,70

Walraversijde

Een bewogen verhaal over onze kust inspireert ons om te flitsen naar het verleden.

Na 500 jaar herleeft een verdwenen middeleeuws vissersdorp. Jan van Varsenare onthaalt en brengt het vissersbestaan in vier gereconstrueerde huizen tot leven. Actief verleden?

Een verbazingwekkend bezoek aan een unieke site!

*Plaats

Domein Raversijde – Nieuwpoortsesteenweg 656 Oostende
Wanneer Van 1 april tot 11 november: van 14.00-17.00 uur

*Info

Domein Raversijde – 059 70 22 85

*Prijzen

Audiogids inbegrepen: € 5 per persoon.
Kinderen -12 jaar: gratis
Speciale prijzen voor groepen.
Combiticket (3 musea + audiogids): € 8,70

Memoriaal Prins Karel

Ontdek de bijzondere leefwereld van Prins Karel (1903-1983), broer van Koning Leopold III en regent van België van 1944 tot 1950: een koningskind en kunstenaar.

*Plaats

Provinciaal Domein Raversijde – Nieuwpoortsesteenweg 636 Oostende

*Wanneer

Van 1 april t.e.m 11 november: van 14.00-17.00 uur.

*Info

Domein Raversijde – 059 70 22 85

*Prijzen

Audiogids inbegrepen: € 5 per persoon.
Kinderen -12 jaar: gratis
Speciale prijzen voor groepen.
Combiticket (3 musea + audiogids): € 8,70

Noordzee-Aquarium

De Noordzee, een wonderbare onderwaterwereld vlak bij de vistrap wordt ons van nabij geserveerd. Een kleurrijke ontdekkingstocht naar leven in zee, de aanpassing van de dieren aan hun omgeving, elk op zijn eigenzinnige manier.

Het Noordzee-Aquarium laat je niet alleen kennis maken met het leven in de Noordzee. De vereniging organiseert ook voordrachten, excursies en tentoonstellingen.

De 'Vriendekring Noordzee-Aquarium Oostende vzw publiceert driemaandelijks haar tijdschrift en werkt educatieve programma's uit voor haar leden.

*Plaats

Visserskaai Oostende

*Wanneer

Van 1 juni tot 30 september en zon- en feestdagen van 10.00-12.00 uur en van 14.00-18.00 uur.

Weekdagen van 1 april tot 31 mei van 10.00-12.00 uur en van 14.00-17.00 uur.

*Info

Noordzee-Aquarium – 059 50 08 76

Folder 'De wonderbare onderwaterwereld van de Noordzee'

*Prijzen

Individuele bezoeker: € 2.
Kinderen – 14 jaar € 0,65.
Schoolgroep: € 0,65 per kind.
Groep volwassenen vanaf 10 personen: € 1,24 per persoon.

Amandine

Op 3 april 1995 loopt de 'Amandine' voor de laatste keer de Oostendse haven binnen. Zijn visserscarrière is afgelopen. Hiermee valt definitief het doek over de Oostendse IJstrandvisserij.

Na de oprichting van de vzw Maritieme Site Oostende door enkele enthousiastelingen met een hart vol nostalgie voor oude vissersvaartuigen, werd in maart 1998 gestart met de renovatie van de laatste IJstrandvaarder, de O.129. Het schip werd daarna als museum ingericht.

U kan zich laten fascineren door 'd' Ostensjhe Ieslandvisjherie'.

*Plaats

Vindictivelaan 35-Z Oostende

b

*Wanneer

Ma. 14.00-18.00 uur
Andere dagen 10.00-18.00 uur
Zon- en feestdagen open

*Info

Maritieme Site Oostende Amandine museum - 059 23 43 01 -
F. 059 23 77 29

mso-anolf@planetinternet.be

*Prijzen

Volwassenen: € 3.
Kinderen - 14 jaar € 1,50.
Schoolgroep: € 1,50 per kind.
Groep volwassenen vanaf 10 personen: € 2,50 per persoon.
Gids (max. 15 p.): €15 (op aanvraag)

Mercator

Droom jij er ook van om matroos te worden en de zeven wereld-
zeeën te bevaren?

Dan kun je met ons mee!

Tenminste als je niet te snel zeeziek wordt. Maar niet iedereen
kan zomaar matroos worden. Eerst moet je de boot heel goed
leren kennen. We nemen een kijkje aan boord van de Mercator.
De jonge leerling-officieren krijgen leuke opdrachten en
maken zo kennis met de eigen wereld van de zee.

De beste stuurman staan niet altijd aan wal!

*Plaats

Mercatordok ter hoogte van het stadhuis te Oostende

*Prijzen

Volwassenen: € 3,50 audiogids inbegrepen.
+ 60: € 2,75 audiogids inbegrepen.
Kinderen - 14 jaar: € 1,75.
Groep volwassenen vanaf 20 personen: € 2,75 per persoon.
Scholen: € 1,75 per kind.
Info Mercator - 02 72 00 139 (059 70 56 54)

*Begeleiding

Educatief pakket voor scholen 'Mercator: de zee in de wereld':
zie workshops of ateliers

Oostends Historisch Museum De Plate

'De Ploate' herbergt een unieke verzameling maquettes van
vissersschepen. Je raakt vlug in de ban van dit rijk stukje ver-
leden.

Hier leer je het harde bestaan van onze Noodzeevissers juist
inschatten.

Tevens maak je kennis met de problematiek van de visserij hier
en elders in de wereld.

*Wanneer

Van 15 september tot 15 juni op zaterdag.
Tijdens alle schoolvakanties.

*Openingsuren

van 10.00 - 12.00 uur en van 14.00 - 17.00 uur.
Gesloten op dinsdag.

*Plaats

Oostends Historisch Museum De Plate - Langestraat 69

*Prijzen

Volwassenen: € 2.
+ 60: € 1.
Kinderen - 14 jaar: gratis.

*Info

Heemkundige kring De Plate - 059 51 67 21

*Begeleiding

Educatief pakket voor scholen 'De geheimen van de zee': zie
workshops of ateliers

James Ensorhuis

Een schildershoed, een verfkwast en een palet ... met deze
attributen zwerf je door Ensors inspiratiebron.

De souvenirwinkel, het 'Blauwe Salon' en de maskerade bren-
gen je in de wondere leefwereld van een eigenzinnig Oostends
kunstenaar.

*Wanneer

Tijdens de maanden juli, augustus en september open van
10.00 - 12.00 uur en van 14.00 - 17.00 uur.

*Plaats

Vlaanderenstraat 27 - Oostende

*Info

Museum voor Schone Kunsten - 059 80 53 35

*Begeleiding

Educatief pakket voor scholen 'James inviteert': zie workshops
of ateliers

*Prijzen

Volwassenen: € 2.
+ 60: € 1.
Jongeren -18 jaar: gratis

Japanse tuin Shin Kai Tei

Shin is diep, diepzinnig, geleerd. Shin verwijst naar de rijke
geschiedenis van Japan en België en staat voor traditie. Shin
als symbool staat ook voor de rijke geschiedenis van deze
plaats als tuin van de koninklijke chalet.

Kai is zee, oceaan. Japan is een eilandengroep en Oostende
een stad aan zee. In de zee de zon zien ondergaan of daaruit
de zon zien opkomen, brengt mens en natuur dicht bij elkaar.
De kusten en de zee zijn voor Japan en Oostende levensaders.
Tei is tuin, heiligdom. Een tuin om tot rust te komen, om één
te worden met de natuur. Een heilige plaats die de bezoeker
innig omarmt.

*Wanneer

Van 10.00 - 18.00 uur op zaterdag en zondag en alle dagen tij-
dens de schoolvakanties.

Gesloten van 15 november tot de krokusvakantie.

*Plaats

Koningspark - Koningsstraat Oostende

*Info

Groendienst Oostende - 059 70 30 14

*Begeleiding

Gidsenkring Lange Nelle - 059 80 73 81

*Extra
Toegankelijk voor rolstoelpatiënten.
Honden niet toegelaten.
Prijzen € 1 per persoon



b

7.6 Bezoekerscentra en musea Blankenberge

Steek je licht op, in een vuurtoren

Het Zeegenootschap is een groep van enthousiaste vrijwilligers gehuisvest in de Vuurtoren van Blankenberge. Deze Vuurtoren (die bezocht kan worden) herbergt een Didactisch Nautisch Informatiecentrum met bibliotheek, het museum over zee, haven, visserij, zeilen, navigatie, schiemanwerk, bootbouw, maritieme geschiedenis en een grote verzameling zee-kaarten. Verder worden er ook theoretische Navigatielessen gegeven (in de winterperiode).

Al deze activiteiten worden in goede banen geleid door Henri De Meere (vader en stichter van Het Zeegenootschap en beheerder van het Museum).

*Wanneer?

Woensdag, zaterdag en zondag van 15 tot 18 uur en op afspraak.

*Info

Adelin LAMBERT (0475 29 88 65)

e-mail: adelin.lambert@pandora.be

Henri De Meere (059 32 34 74)

Rik Billiouw (058 23 82 65)

Georges De Poorter (050 42 39 28)

Website: <http://users.pandora.be/zeegenootschap>

*Plaats

Vuurtoren, Zeedijk 1 te 8370 Blankenberge

T. 050 41 20 00

Bezoekerscentrum Groenwaecke

Het bezoekerscentrum in het natuurreservaat "Uitkerkse Polder" is vrij toegankelijk. Er is een tentoonstelling met multimedia te bezichtigen. Informatie en documentatie over het gebied is eveneens verkrijgbaar. Er is mogelijkheid tot het verbruiken van warme en koude dranken. Het is hét ideale vertrekpunt voor wandelen fietstochten door het gebied. Binnen korte wandelafstand bevinden zich 4 vogelkijkhutten.

*Wanneer

Open op zon- en feestdagen van 14u.00 tot 18u.00. Tijdens aangekondigde natuurwandelingen van Natuurpunt Blankenberge is het bezoekerscentrum de hele dag open van 09u.00 tot 18u.00 zodat de wandelaars er hun lunch kunnen verbruiken. Tijdens de "ganzenmaanden", 15 november tot 15 februari, is het centrum de hele dag open van 10u.00 tot 17u.00.

Groepen en scholen kunnen ook op andere dagen reserveren via Rosa Dekempe: 050 41 78 77.

*Plaats

Kuiperscheeweg 6b te 8370 Blankenberge - T. 050 42 90 40

Het centrum bevindt zich in het oostelijk deel van het weidevogelgebied en is gemakkelijk te bereiken door de bewegwijzering te volgen vanaf de kerk van Uitkerke (1 km). Dichtstbijzijnde bushalte aan de kerk van Uitkerke.

Groenwaecke is ook bereikbaar met de belbus vanaf iedere centrumbushalte. Geïnteresseerden moeten twee uur op voorhand bellen naar 078 15 11 15 - <http://www.uitkerkse-polder.be/>

Sea Life Centre

Ontdek een spectaculaire onderwaterwereld. Speciale attracties zijn: het zeehonden rescue-centrum, de collectie zeepaardjes, het otterland en de onderwatertunnel waar de haaien en andere bewoners van de Noordzee over je zwemmen!

*Wanneer

Alle dagen vanaf 10 uur, behalve op kerstdag.

*Plaats

Koning Albert I-laan 116 te 8370 Blankenberge

T. 050 42 42 00

www.sealife.be

*Prijzen

Zie website

7.7 Bezoekerscentra en musea Brugge

DE NATUUR IN!

De afdeling natuureducatie van de stad Brugge biedt aan scholen een grote verscheidenheid van ondersteuning om met kinderen de natuur te verkennen. Centraal daarin staat het ervaringsgericht

leren: de leerlingen laten waarnemen, zoeken, meten, vergelijken, verwoorden. Zo verwerven ze niet alleen kennis over hun leefomgeving, maar verrijken ze ook hun vaardigheden en hun kennis in zichzelf en in hun relatie met hun leefomgeving.

Voor een aantal gebieden en thema's kunnen leerkrachten een beroep doen op een natuurgids. Daarnaast kunnen leerkrachten bij de afdeling natuureducatie van de stedelijke groendienst

terecht voor het ontlenen van diverse werkssets om zelf hun klas te begeleiden bij natuurexploraties (zie ook Workshops en Veldwerk). Bij elk van deze uitleensets hoort een praktische handleiding, die bij reservatie aan de leerkracht toegestuurd wordt.

*DE NATUUR IN?

Aanbod natuureducatie basisonderwijs

Natuurcentrum Beisbroek

Thema-excursies

Kruiden- en bijtentoonstelling

Ontlening educatief materiaal

Natuureducatieve afdeling – Stad Brugge

- inlichtingen
- afspraken begeleide excursies
- ontlening excursiemateriaal
- toezending documentatie

Bel het nummer 050 32 90 11

Groendienst Brugge - Afdeling Natuureducatie

Buiten de Smedenpoort 2, 8000 Brugge

Het natuurcentrum Beisbroek

*Een Interactief Natuurmuseum

In het Natuurcentrum kunnen de leerlingen op een actieve en speelse wijze hun kennis en inzicht over de natuur scherpen en testen: vragen- en combinatiespellen, computerkwis, ruiken, voelen, horen. Ze kunnen er ontdekkend aan de slag aan ruim 40 interactieve standen.

Het hoofdonderwerp in het Natuurcentrum is het bos. Aanluitend volgt het biotoop heide, dat in de Brugse regio ooit rijkelijk voorkwam, maar nu teruggedrongen is tot enkele schaarse, erg waardevolle stukjes natuur. Een derde item gaat over natuur en landschap rond Brugge, met bijzondere aandacht voor de zogenaamde 'Kleine Landschapselementen'.

Een bezoek aan het Natuurcentrum verloopt onder toezicht en achtergrondbegeleiding van de leerkracht. Een folder met een overzicht en korte toelichting over de verschillende thema's kan je daarbij helpen.

*Veldlabo

Allerlei vondsten die je tijdens een uitstap met je klas in het bos doet, kunnen in het labo nader worden onderzocht. Diverse stereomicroscopen en loepen staan er ter beschikking. Voorzie daarvoor de nodige tijd in uw bezoekschema. Doorgaans is in het labo ook een opstelling rond een actueel seizoensthema uitgewerkt met natuurmateriaal, didactische platen, microscopen, ... Deze opstelling kan aansluitend op een excursie nuttig gebruikt worden.

*Leeshoek en Documentatiecentrum

De leeshoek bevat een groot aantal natuur- en milieuboeken, gaande van kleuterboeken tot gespecialiseerde werken. Er is een tijdschriftenstand met een 15-tal natuur- en milieutijdschriften. Tevens is er allerhande kaartmateriaal te consulteren: topografische kaarten, gewestplan, biologische waarderingskaart, luchtfoto's. Leerkrachten vinden er ook een rijk bestand aan boeken, brochures, lesthema's rond natuur- en milieueducatie.

*Openingstijden

- maandag t/m vrijdag: van 14 tot 17 uur (van april t/m november)
- op zon- en feestdagen: van 14 tot 18 uur (van maart tot november)
- op zaterdag gesloten

Na afspraak kun je met je klas het Natuurcentrum ook in de voormiddag bezoeken. We raden dit bezoekmoment aan vermits het klasbezoek dan zonder hinder voor en vanwege vrije bezoekers kan plaats hebben.

*Ligging

Zeeweg 96 Sint-Andries

Parkings: Doornstraat en Diksmuidse Heirweg

T. 050 39 09 75 (enkel voor inlichtingen), voor afspraken Groendienst

T. 050 32 90 11

*Toegang natuurcentrum:

gratis

Groepen kunnen in het cafetaria 't Koetsenhuis picknicken mits bestelling van een drankje.

Reserveren op voorhand op T. 050 67 87 50

b

NI

7.8 Bezoekerscentra en musea Knokke-Heist

Natuurcentrum het Zwin

Het Zwin is het grootste slikke- en schorregebied in België. Bij spring- en/of stormvloed loopt een groot deel van het reservaat onder water. Aan die rechtstreekse zeewaterinvloed dankt het reservaat zijn grote natuurwaarde. Ook historisch is het Zwin een belangrijk gebied. In de Middeleeuwen vaarden zeeschepen via het toen nog veel grotere Zwin naar Brugge. Verzanding en inpolderingen zorgden ervoor dat het Zwin uiteindelijk veel kleiner werd. Maar toch is het een van de grootste natuurgebieden in ons land. Voor heel wat vogelsoorten is het Zwin een broedplaats bij uitstek. Aan trek- en wintervogels biedt het Zwin een welkome kans om uit te rusten en te overwinteren. Door de invloed van het zoute zeewater is ook de flora heel bijzonder. Een typisch voorbeeld is het lamsoor of "zwinneblomme", een schorrenplant die sommige delen van het natuurgebied 's zomers met een paars kleedje tooit. In het vogelpark van het Zwin kan je een groot aantal inheemse vogels van dichtbij leren kennen, waaronder de opvallende ooievaars. Jaarlijks broeden er een 20-tal koppeltjes in de boomtoppen en op het dak van de koninklijke villa, het voormalig zomerhuis van koning Leopold en koningin Astrid.

Kennis maken met het Zwin : het vogelpark en het natuurgebied dat uit kreken, slikken, schorren en meertjes bestaat. Tot rust komen tijdens een wandeling in de haast eindeloze vlakke van het reservaat, waar je nog echt 'ruimte' kan ervaren, 360° in het rond.

Kom je met een groep en wil je graag een gids als begeleider, dan moet je daarvoor minstens 3 weken op voorhand reserveren. Naast geleide wandelingen bieden we ook meer interactieve themawandelingen en allerlei workshops aan. Kijk hiervoor verder in deze brochure of op www.zwin.be.

*Wanneer

Open van Pasen tot september van 9.00 tot 19.00 uur
van oktober tot Pasen: open van 9.00 tot 17.00 uur
van november tot eind maart: gesloten op woensdag

*Duur

Vogelpark 1 u, natuurreservaat 2 u

*Plaats

Natuurcentrum het Zwin - Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist

*Info

www.zwin.be

*Begeleiding

Een geleid bezoek met zwingids kan aangevraagd worden.

*Reservatie

Enkel nodig voor een geleide wandeling. Moet minstens 3 weken op voorhand worden gereserveerd. Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, tel.: 050 630430, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijs

ZWIN volwassenen: 12 - 60j. individueel € 5, groep € 4
60 + individueel € 4,20, groep € 3,30

ZWIN + VLINDERTUIN

Combikaart: kinderen 6 - 11 individueel € 5, groep € 4,20
volwassenen 12 - 60 individueel € 8, groep € 6,50
60 + individueel € 7, groep € 5,70

In het Zwin kan je een schitterende wandeling maken door een uniek schorregebied, maar je kan er nog veel meer. Vraag het maar aan deze jonge artiesten.



De Vlindertuin

Honderden kleurige exotische vlinders fladderen van bloem tot bloem in een tropische plantentuin. Je kan zien hoe deze insecten hun lange tong uitrollen om er nectar mee op te zuigen. Andere soorten laten zich liever wat zacht fruit voorschotelen. Met een beetje geluk zie je in de 'poppen-kast' hoe vlinders uit hun pop kruipen en hoe ze hun prachtig gekleurde vleugels ontvouwen.

De Vlindertuin laat mensen kennis maken met de wondere wereld van insecten, meer bepaald met vlinders. De rijke variatie in vormen, kleuren en levenswijzen laten ontdekken. Inzicht geven in de boeiende levenscyclus, waar vlinders zeer uiteenlopende gedaanten aannemen: van eitjes, rupsen, poppen tot vlinders. In de vlindertuin kan je alle stadia van de gedaantewisseling zien gebeuren in levende lijve. Inzicht bijbrengen in de biologische bestrijding van plantenparasieten in de serre van de vlindertuin, een praktische illustratie van ecologisch evenwicht in de natuur.

De vlindertuin is vrij toegankelijk. Voor een geleid bezoek met gids moet je minstens 3 weken op voorhand reserveren.

*Wanneer

Open vanaf het paasvakantie tot en met het eerste weekend van oktober, en dit elke dag van 10.00 uur tot 17.30 uur.

*Duur

1u

*Waar

De Vlindertuin, Bronlaan 14, 8300 Knokke-Heist

*Info

www.zwin.be;

*Begeleiding

Een geleid bezoek met gids kan aangevraagd worden

*Reservatie

Enkel nodig voor een geleide wandeling. Moet minstens 3 weken op voorhand worden gereserveerd. Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijzen

VLINDERTUIN

kinderen 6-11j. individueel € 2,80, groep € 2,30

volwassenen 12-60j. individueel € 4,40, groep € 3,50

60+ individueel € 3,50, groep € 3

ZWIN + VLINDERTUIN

Zie onder Natuurcentrum het Zwin

Museum Sincfala

Het Museum Sincfala biedt een unieke kans, aan wie een frisse kijk op de Zwinstreek wil, vanuit een nieuwe invalshoek. De naam 'Sincfala' is de oudere naam voor het 'Zwin' waarvan de monding enkele kilometers breed was (van Knokke tot Heist).

*Wanneer

Het Museum Sincfala is dagelijks open van 10.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 17.30 uur (behalve op 25 en 26 december en 1 en 2 januari).

*Plaats

Heemkundig museum Sincfala - Pannenstraat 140 - 8300 Knokke-Heist - T./F. 050 63 08 72

*Info

Rondleidingen: speciale gidsbeurten na afspraak (kan worden gecombineerd met bezoek aan typisch café). Afzonderlijke arrangementen voor schoolreizen en zoekklassen kunnen worden afgesproken.

Museumshop: In de museumwinkel vindt u typische souvenirs, postkaarten en affiches i.v.m. de zee, het vissersleven en de Zwinstreek.

Hebt u iets voor het Museum? Laat het ons weten.

*Reservatie

Enkel nodig voor een geleide wandeling. Moet minstens 3 weken op voorhand worden gereserveerd. Cultuurcentrum, Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist, T. 050 63 04 30, e-mail: cultuur@knokke-heist.be

*Prijzen

volwassenen: € 2,50

inwoners Knokke-Heist: € 1,25

60+: € 1,25

kinderen 6-12 jaar: € 1,25

groepen vanaf 10 personen: € 1,25

kinderen -6 jaar: gratis

wegwijzer

De rangschikking is alfabetisch en wel in die zin dat lidwoorden meetellen (bijvoorbeeld: 'De Strandwerkgroep vind je onder de 'd').

Een aantal diensten werden gegroepeerd: alle toeristische onder 'Dienst voor Toerisme', alle gemeentelijk milieudiensten onder 'Dienst Leefmilieu', alle provinciediensten onder 'provincie'.

AMINDL

Administratie voor Milieu, Natuur, Land en Waterbeheer
Cel Kustzone afdeling Natuur
Zandstraat 255
8200 Brugge
T. 050 45 41 76
F. 050 45 51 75
www.natuur.be
e-mail jeanlouis.herrier@lin.vlaanderen.be
leidend ambtenaar Ir. Jean-Louis Herrier
Cel Natuur- en Milieueducatie
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 8
T. 02 553 80 71
F. 02 553 80 25
e-mail eddy.loosveldt@lin.vlaanderen.be
www.milieueducatie.be

Beheersseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee

Marinekazerne - 3de en 23ste Linierégimentsplein
8400 Oostende
T. 059 24 20 50
F. 059 70 49 35
e-mail bmmost@mumm.ac.be
contactpersoon: Jan Haelters en Francis Kerckhof

Bezoekerscentrum 'De Doornpanne'

Doornpannestraat 2
8670 Koksijde
T. 058 53 38 33
F. 058 53 38 39
e-mail rika.driessens@iwva.be
contactpersoon: Rika Driessens
www.iwva.be

Biosocentrum 'Spuitkom'

Vicognedijk 31
8400 Oostende

Bond Beter Leefmilieu Oostende

Elisabethlaan 233
8400 Oostende
T. 059 80 32 90
e-mail hostmaster@bbbv.be
contactpersoon: Landi Van Renterghem
www.bondbeterleefmilieu.be

Cabourdunen - Cabourdomein

Moeresteenweg 139
8660 Adinkerke
T. 058 53 83 33
F. 058 53 38 39
e-mail: rika.driessens@iwva.be
contactpersoon: Rika Driessens

Centrum voor Natuur- en milieueducatie CVN

Ommeganckstraat 2
2018 Antwerpen
T. 03 226 02 91
F. 03 233 59 97
c.v.n@pi.be
www.natuureducatie-cvn.be

Containerpark Bredene

Noord-Edestraat 158
8450 Bredene
T./F. 059 33 27 36
contactpersoon: Daniël Eyland of technische administratie
gesloten op maandag

Containerpark De Panne

Loskaai 12
8660 De Panne

Coördinatiepunt voor een geïntegreerd beheer van het kust- gebied in België

P/a VLIZ, Vismijn, Pakhuizen 45-52
8400 Oostende
T. 059 34 21 41
F. 059 34 21 31
e-mail kathy.belpaeme@west-vlaanderen.be
contactpersoon: Kathy Belpaeme
www.kustbeheer.be

d' Ostensghe Ierlandvischerie

Vindictivelaan 35
8400 Oostende
T. 059 23 43 01
F. 059 23 77 29
contactpersoon: Mieke Van Daele

De Lange Schuur

Stuiverstraat 599
8400 Oostende
T. 059 70 00 05
F. 059 70 00 05
e-mail kinderboerderij.oostende@skynet.be
contactpersoon: Ivan Reynaert

De Nachtegaal

Olmendreef 2
8660 De Panne
T. 058 42 21 51
F. 058 42 21 52
e-mail natuur.nachtegaal@lin.vlaanderen.be
contactpersoon: Lieven Lanszweert

Departement voor de Zeevisserij

Ankerstraat 1
8400 Oostende
T. 059 34 22 50
F. 059 33 06 29
e-mail dvz@yucom.be
contactpersoon: Ruddy Declercq

De Strandwerkgroep

Muscarstraat 14
8400 Oostende
T. 059 50 72 94
F. 059 70 49 35
e-mail info@strandwerkgroep.org
contactpersoon: Francis Kerckhof

De Vlindertuin

Bronlaan 14
8300 Knokke-Heist
T. 050 61 04 72
F. 050 62 41 51
e-mail infovlindertuin@zwin.be
contactpersoon: Benno Dufour
www.zwin.be

Dienst Leefmilieu Blankenberge

J.F. Kennedyplein 1
8370 Blankenberge
T. 050 42 99 42
F. 050 42 90 29
e-mail milieu@blankenberge.be
contactpersoon: Alain Mengé

Dienst Leefmilieu Bredene

Centrumplein 1
8450 Bredene
T. 059 33 91 98
F. 059 33 00 15
e-mail milieudienst@bredene.be
Technische Administratie
contactpersonen:
Jean Pierre Declercq / Els Vander Schaegehe

Dienst Leefmilieu Brugge

Walweinstreet 20
8000 Brugge
T. 050 44 83 01
F. 050 44 83 48
e-mail karine.de.batselier@brugge.be
contactpersoon: Karine De Batselier

Groendienst stad Brugge Afdeling Natuureducatie

Buiten de Smedenpoort 2
8000 Brugge
T. 050 31 98 03
F. 050 31 64 92
e-mail yan.verschueren@brugge.be
contactpersoon: Martine Somers

Dienst Leefmilieu De Haan

Leopoldlaan 24
8420 De Haan
T. 059 24 21 28
F. 059 24 21 23
contactpersoon: Dave Hendrickx

Dienst Leefmilieu De Panne

Zeelaan 21
8660 De Panne
T. 058 42 97 69
F. 058 42 16 17
e-mail caroline.defraeye@depanne.be
contactpersoon: Caroline Defraeye

Dienst Leefmilieu Knokke-Heist

A.Verweeplein 1
8300 Knokke-Heist
T. 050 63 01 98
F. 050 63 02 19
e-mail marleen.vandewalle@knokke-heist.be
contactpersoon: Siska Willems

Dienst Leefmilieu Koksijde

Zeelaan 44
8670 Koksijde
T. 058 53 30 04
F. 058 53 30 83
e-mail milieu@koksijde.be
contactpersoon: Nathalie Haentjens

Dienst Leefmilieu Middelkerke

Spermaliestraat 1
8430 Middelkerke
T. 059 31 30 16
F. 059 31 91 32
e-mail hein.lapauw@middelkerke.be
contactpersoon: Hein Lapauw

Dienst Leefmilieu Nieuwpoort

Marktplein 7
8620 Nieuwpoort
contactpersoon: Luc Leye

Dienst Leefmilieu Oostende

Vindictivelaan 1
8400 Oostende
T. 059 56 20 02
F. 059 80 37 45
e-mail jacky.dereu@oostende.be
contactpersoon: Jacky Dereu

Dienst voor Toerisme Brugge-Zeebrugge

Burg 11
8000 Brugge
T. 050 44 86 86
F. 050 44 86 00
toerisme@brugge.be
www.brugge.be/zeebrugge

Dienst voor Toerisme Blankenberge

Leopold III plein
8370 Blankenberge
T. 050 41 22 27
F. 050 41 61 39
toerisme@blankenberge.be
www.blankenberge.be

Dienst voor Toerisme Bredene

Dienst voor Toerisme
Kappellestraat, 70
B-8450 Bredene
T. 059 32 09 98
F. 059 33 19 80
toerisme@bredene.be
www.bredene.be
contactpersoon: Hubert Schmitt

Dienst voor Toerisme De Haan

Leopoldlaan 24
8420 De Haan
T. 059 24 21 34
F. 059 24 21 36

toerisme@dehaan.be
www.dehaan.be

Infokantoor De Haan

Tramstation - Koninklijk Plein
8420 De Haan
T. 059 24 21 35
F. 059 24 21 36

Infokantoor Vosseslag

Driftweg 137
8420 Klemskerke
T. 059 23 44 38
F. 059 24 21 36

Infokantoor Wenduine

Tramstation - Leopold II Laan
8420 Wenduine

Dienst voor Toerisme De Panne

Zeelaan 21
8660 De Panne
T. 058 42 18 18
F. 058 42 16 17
toerisme@depanne.be
www.depanne.be

Onthaalpaviljoen z/n

Koning Albertplein z/n
8660 De Panne
T. 058 42 18 19

Dienst voor Toerisme Knokke-Heist

Knokkestraat 22
8300 Heist
T. 050 63 03 80
F. 050 63 03 90
toerisme@knokke-heist.be
www.knokke-heist.be

Zeedijk Knokke 660

8300 Knokke-Heist
T. 050 63 03 80
F. 050 63 03 90
toerisme@knokke-heist.be
www.knokke-heist.be

Dienst voor Toerisme Koksijde

Leopold II-laan 2
8670 Koksijde-Oostduinkerke
T. 058 53 21 21
F. 058 53 21 22
toerisme@koksijde.be
www.koksijde.be

Info Koksijde-Dorp

Zeelaan 24
8670 Koksijde
T. 058 53 30 56
F. 058 52 25 77

Info Koksijde-Bad

Oud-Casino
8670 Koksijde-Bad
T. 058 51 29 10
F. 058 51 29 10

Info Sint-Idesbald

Koninklijke Baan 330
8670 Sint-Idesbald
T. 058 51 39 99

Dienst voor Toerisme Middelkerke

Joseph Casselaan 4
8430 Middelkerke
T. 059 30 03 68
F. 059 31 11 95
toerisme@middelkerke.be
www.middelkerke.be

Dienst voor Toerisme Middelkerke (Westende)

Distellaan 44
8430 Westende
T. 059 30 20 85
F. 059 31 47 57
toerisme@middelkerke.be
www.middelkerke.be

Dienst voor Toerisme Nieuwpoort

Marktplein 7
8620 Nieuwpoort
T. 058 22 44 44
F. 058 22 44 28
info@nieuwpoort.be
www.nieuwpoort.be

Infokantoor Nieuwpoort

Hendrikaplein 11
8620 Nieuwpoort
T. 058 23 39 23
F. 058 23 84 04

Dienst voor Toerisme Oostende

Monacoplein 2
8400 Oostende
T. 059 70 11 99
F. 059 70 34 77
info@toerisme-oostende.be
www.oostende.be

Ecolife vzw

Valkerijgang 26
3000 Leuven
T. 016 22 21 03
F. 016 22 21 31
info@ecolife.be
www.ecolife.be

Fietsersbond

Boomgaardstraat 22 – bus 57
2600 Berchem
T. 03 231 92 95
F. 03 231 45 79
info@fietsersbond.be
www.fietsersbond.be

Garnaalkruiers

Voorhavenlaan 120
8400 Oostende
T. 059 32 24 54
contactpersoon: Mevrouw Vanacker

Groendienst stad Brugge

Afdeling Natuureducatie
Buiten de Smedenpoort 2
8000 Brugge
T. 050 31 98 03
F. 050 31 64 92
e-mail yan.verschueren@brugge.be
contactpersoon: Martine Somers

Groenwaeke

Kuiperscheeweg 6B
8370 Blankenberge
T. 050 42 90 40
e-mail rdekempe@hotmail.be
contactpersoon: Rosa Dekempe
www.uitkerkse-polder.be

Het Zeegenootschap – Vuurtoren Blankenberge

Vertinge 29
8420 Wenduine
T. 050 42 44 91
GSM 0475 29 88 65
e-mail adelin.lambert@pandora.be
contactpersoon: Adelin Lambert
http://users.pandora.be/zeegenootschap

Horizon Educatief vzw 't Zeehuis

Fortstraat 128
8400 Oostende
T. 059 32 21 83
F. 059 32 19 50
e-mail horizon.educatief.vzw@skynet.be
contactpersonen: Hans Haghebaert – Wim Haghebaert
www.horizoneducatief.be

Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming (JNM)

Kortrijksepoortstraat 192
9000 Gent
T. 09 223 47 81
F. 09 223 28 05
e-mail info@jnm.be

JNM Brugge
Sparrestraat 72
8310 Brugge

JNM Brugge Brugge

T. 050 37 05 50
initiatie@jnm.be of brecht@jnm.be
contactpersoon: Brecht Verhelst
www.jnm.be

JNM Middenkust

Contactadres
Michiel Vandegheuchte
Mariakerkelaan 265
B-8400 Oostende
T. 059 50 05 26
middenkust@jnm.be

lokaal:

Northlaan 14
B-8400 Oostende
(Ontvangt geen post)

Kerkuilenwerkgroep West-Vlaanderen

Klijtenstraat 104
8700 Tielt
T. 051 40 60 75
aurel.vandewalle@kerkuilenwerkgroep.be

Kinderboerderij De Lenspolder

Elf Juli-wijk
8620 Nieuwpoort
T. 058 23 69 86
F. 058 23 69 86
contactpersoon: Marie-Ange Loonens

Kringloopcentra

- Koepel
Junostraat 30
2600 Berchem
T. 03 281 03 30
F. 03 281 73 30
kvk.adm@kringloop.net
www.kringloop.net

- Brugge
't Rad
Langestraat 169-171
8000 Brugge
T. 050 34 94 00

- Kust
Torhoutsesteenweg 21-23 & 36
8400 Oostende
T. 059 50 90 97

Marien Ecologisch Centrum

Langestraat 99
8400 Oostende
T. 059 43 07 02
F. 059 43 07 02
e-mail marien.ecologisch.centrum@pandora.be
contactpersoon: Arthur Craey
Jeugdherberg "De Ploate"
T. 059 80 52 97
F. 059 80 92 74
e-mail deploate@travel.to

Middelwind vba

Dorpstraat 14
8432 Leffinge
T. 050 44 77 11
F. 050 33 07 05
email: middelwind@wvwm.be
contactpersoon: Joost Cuvelier of Luc Meire

MilieuZorg op School (MOS)

Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries Brugge
F. 050 40 34 03
Contactpersonen:
Bart Decrop MOS basisonderwijs 050 40 32 66,
bart.decrop@west-vlaanderen.be
Kristien Kino MOS basisonderwijs 050 40 33 80,
kristin.kino@west-vlaanderen.be
Lieve Maes MOS secundair onderwijs en hoge scholen
050 40 32 83, lieve.maes@west-vlaanderen.be
www.milieueducatie.be/mos/

Mu-Zee-Um

Wapenplein
8400 Oostende
T. 059 26 90 64
F. 059 51 75 59
e-mail info@mu-zee-um.be
contactpersoon: Ewout Vanhoecke

Nationaal Visserijmuseum

P.Schmitzstraat 4
8670 Oostduinkerke
T. 058 51 24 68
F. 058 51 08 17
e-mail info@visserijmuseum.be
contactpersoon: Willem Lanszweert
www.visserijmuseum.be
wegens verbouwingen gesloten van eind augustus 2004
tot eind 2006

Natuurcentrum Boisbroek

Zeeweg 96
8200 Sint-Andries Brugge
T. 050 39 09 75
F. 050 31 64 92
e-mail yan.verschueren@brugge.be
contactpersoon: Yan Verschueren

Natuurcentrum Het Zwin

Graaf Léon Lippensdreef 8
8300 Knokke-Heist
T. 050 60 70 86
F. 050 62 20 00
e-mail kris.struyff@zwin.be
Conservator: Kris Struyf
www.zwin.be

Natuurouders

Provincie West-Vlaanderen
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries Brugge
T. 050 40 32 82
F. 050 40 34 03
e-mail: geert.verbeure@west-vlaanderen.be
contactpersoon: Geert Verbeure
www.natuurouders.be

Natuurpunt West-Vlaanderen

De Blankaart
Iepersessteenweg 56
8600 Woumen
T. 051 54 52 44
F. 051 54 57 85
westvlaanderen@natuurpunt.be
www.natuurpunt-wv.be.tf

Natuurpunt Blankenberge

Karel de Swertlaan 98
8730 Blankenberge
T. 050 41 53 17
e-mail franky.beidts@advalvas.be
contactpersoon: Franky Beidts
www.natuurpunt.be/blankenberge

Natuurpunt Brugge

Bessendreef 7
8210 Loppem
T. 050 82 64 79
e-mail rolandv@pandora.be
contactpersoon: Roland Vannieuwenhuyze
www.natuurpunt.be/brugge

Natuurpunt De Haan

Dorpsstraat 72
De Haan - Klemskerke
T. 059 23 50 52
F. 059 32 19 50
e-mail
contactpersoon: Johnny Nica

Natuurpunt Knokke-Heist

Graaf d'Ursellaan 14/verd. 3
8301 Knokke-Heist
T. 050 51 91 01
e-mail patrick.demaecker@wanadoo.be
contactpersoon: Patrick Demaecker
www.natuurpunt.be/knokke-heist

Natuurpunt Middenkust

Dirk Vanhoecke
Paaphoek 20
8450 Bredene
T. 059 32 29 29
F. 059 32 29 29
www.natuurpunt.be/middenkust

Natuurpunt Westkust

Sportlaan 7
8660 De Panne
T. 058 41 48 08
e-mail koen.verschoore@skynet.be
contactpersoon: Koen Verschoore
www.natuurpunt.be/westkust

Natuurreservaten Natuurpunt aan de Kust

Zie Natuurpunt West-Vlaanderen

Natuurreservaten Vlaams gewest aan de kust

Zandstraat 255
8200 Sint-Andries Brugge
T. 050 45 41 76
F. 050 45 41 75

Noordzee-aquarium

Visserskaai
8400 Oostende
T. 059 50 08 76
contactpersoon: Eddy Eneman

ovam

Stationstraat 110
2800 Mechelen
T. 015 28 42 84
F. 015 20 32 75
info@ovam.be
www.ovam.be

Pacha Mama vzw

Edith Cavellstraat 54
8400 Oostende
T. 059 70 33 74
F. 059 80 13 48
e-mail pachateam@hotmail.com
www.pachamama.be.tf

Raddestoelenwerkgroep Westhoek

Burgweg 19
8630 Veurne
T. 058 31 39 69
e-mail pol_debaenst@msn.com
contactpersoon: Pol Debaenst

Provinciedomein Raversijde

Nieuwpoortsesteenweg 656
8400 Oostende
T. 059 70 22 85
F. 059 51 45 03
e-mail domein.raversijde@west-vlaanderen.be
contactpersoon: Alex Deseyne

Provincie West-Vlaanderen

- Provinciedienst Natuur- en Milieueducatie
Koning Leopold III-laan 41 - 8200 Sint-Andries
e-mail nme@west-vlaanderen.be
Wim Mestdagh (Coördinator NME)
T. 050 40 32 81 - F. 050 40 34 03
e-mail wim.mestdagh@west-vlaanderen.be
Geert Verbeure (coördinator vorming, natuurouders)
T. 050 40 32 82 - F. 050 40 34 03
e-mail geert.verbeure@west-vlaanderen.be

Christine Van Rie
T. 050 40 32 51 - F. 050 40 34 03
e-mail christine.van_rie@west-vlaanderen.be

- Steunpunt NME Westhoek

Katrien Hindryckx
Woumenweg 100 - 8600 Diksmuide
T. 051 51 93 50 - F. 051 51 93 51
e-mail katrien.hindryckx@west-vlaanderen.be

- Steunpunt NME kust

Westkust-Interregproject Tijftjaf
Claude Willaert
Woumenweg 100 - 8600 Diksmuide
T. 051 51 93 50 - F. 051 51 93 51
e-mail claude.willaert@west-vlaanderen.be

Week van de Zee - Interregproject SAIL

Leo Declercq
Koning Leopold III-laan 41 - 8200 Sint-Andries
T. 050 40 33 11 - F. 050 40 34 03
leo.declercq@west-vlaanderen.be

- Gebiedswerking Brugge-Oostende

Tom Vermeersch
Koning Leopold III-laan 41 - 8200 Sint-Andries
T. 050 40 35 42 - F. 050 40 31 41
e-mail tom.vermeersch@west-vlaanderen.be

Sea Life Marine Park

Koning Albert I-laan 116
8370 Blankenberge
T. 050 42 43 00
F. 050 42 44 24
www.sealife.be

Sincfala

Pannenstraat 140
8300 Knokke-Heist
T. 050 63 08 72
F. 050 63 08 72
e-mail sincfala@knokke-heist.be
contactpersoon: Rita Peckelbeen
www.knokke-heist.be

Spermatische Middelkerke

Brugsesteenweg 41
8433 St.-Pieterskapelle

Tandem

Twekerkenstraat 47
1000 Brussel
T. 02 282 19 40
info@tandem.be
www.tandemweb.be

Voor Ecologische Leef- en Teeltwijze Velt

Uitbreidingsstraat 392C
2600 Berchem
T. 03 281 74 75
F. 03 281 74 76
info@velt.be
www.velt.be

Vissersboot de Grangon

H. Baelskaai 12
8400 Oostende
T. 0476 75 63 57
contactpersoon: Willy Versluys

Vlaams Instituut voor de Zee

Vismijn pakhuizen 45-52
8400 Oostende
T. 059 34 21 30
F. 059 34 21 31
e-mail info@vliz.be
contactpersoon: Jan Seys

Vlaamse Landmaatschappij VLM

Gulden-Vlieslaan 72
1060 Brussel
T. 02 543 72 00
F. 02 543 73 99
e-mail info@vlm.be
www.vlm.be

Vlaamse Milieumaatschappij VMM

Zandvoordestraat 375
8400 Oostende
T. 059 56 26 11
F. 059 56 26 00
mail@vmm.be
www.vmm.be

Vleermuizenwerkgroep West-Vlaanderen

Tinhoutstraat 18
8730 Oedelem
T. 050 79 01 76
contactpersoon: Paul Voet
www.natuurpunt.be/vleermuizenwerkgroep

Voedselteams

Spoorwegwegel 41
9190 Stekene
T. 0498 10 80 11
e-mail vt-oostenwestvlaanderen@skynet.be
contactpersoon: Pat De Buck
www.voedselteams.be

Vogelopvangcentrum

Langestraat 99
8400 Oostende
T. 059 80 67 66
F. 059 80 92 74
contactpersoon: Claude Velter

Week van de Zee

Leopold III-laan 41
8200 Sint-andries Brugge
T. 059 51 93 46
F. 050 40 34 03
e-mail leo.Declercq@west-vlaanderen.be
claudewillaert@west.vlaanderen.be
contactpersoon: Leo Declercq
Claude Willaert
www.weekvandezee.be

Westtoer

Koning Albert I laan 120
8200 Brugge
T. 050 30 55 00
F. 050 30 55 90
e-mail info@westtoer.be
www.westtoer.be

Zoogdierenwerkgroep Noord-West-Vlaanderen

Stationsstraat 81
8020 oostkamp
T. 050 82 60 88
GSM 0477 75 74 91
e-mail bobvdd@hotmail.be
contactpersoon: Bob Vandendriessche
www.natuurpunt.be

publicaties

Provinciedienst natuur- en milieueducatie

Didactisch materiaal

Nieuw: Wat zie je aan Zee? € 5

Een kijk- en doeboekje met prachtige foto's van Misjel Decler. Wat zien kinderen nu echt aan zee? (uitgave Provincie West-Vlaanderen n.a.v 'Week van de Zee' 2004)

THEMABOEK Wat zegt je de zee? € 3

Geert De Kockere en Johan Devrome
Een verhaal met veldwerkopdrachten en ideeën
Voor het basisonderwijs

CD: Wat zegt je de zee? € 5

Nieuwe liedjes per graad en een klankenpad, met leidraad.
Voor het basisonderwijs

James&co € 2

Met schilderschoed, verfkwast en palet ...
muze aan zee (basisonderwijs)

Natuur op je bord € 2

Speuren naar de geheime wereld van de planten en de duinen.
Smakelijk! Basisonderwijs

Woeste Willem € 2

Jonge kinderen en natuurbeleving
(kleuter eerste graad)

Speelduinen € 2

De duinen speels en verantwoord ontdekken (lager)

In de zee vocht de maan € 2

Poëzie en zoekkunst voor jonge snaken (eerste graad)

Windpainting € 2

Schilderen met de wind (tweede en derde graad)

Buiten westen € 2

Kaart- en kompasinitiatie aan zee (derde graad)

De zoekkoffer van Faldido € 2

Veldwerk rond de biotopen zee, strand en duin
(tweede en derde graad)

Boreas € 2

Creatief en speelspakket met gerichte doe-opdrachten
(kleuters)

Flar en Flora € 2

Een natuurleerpad rond zee, strand en duin
(eerste graad)

Duinpoëziepad € 2

Gezellig kuieren met poëzie in de duinen
(tweede en derde graad)

Tijdrijders € 2

historiek van het kustgebied
(derde graad basisonderwijs)

2. Publicaties

Onthaal in de West-Vlaamse natuur gratis
(onthaalcentra, uitgave Provincie West-Vlaanderen,
Christine Van Rie T. 050 40 32 51

Ontdek de natuur in de provinciedomeinen 2004 gratis
(wandelingen, uitgave Provincie West-Vlaanderen,
Christine Van Rie T. 050 40 32 51

Promotiemateriaal

Sweater 'Week van de Zee

M-L-XL-XXL € 14
(blauw, rugzijde logo in geel)

Regenjas Week van de Zee

M-L-XL-XXL € 34
(geel, rugzijde logo in blauw)

Pelje Week van de Zee

€ 1
(wit, geel, rood, groen met logo in blauw)

Vlag Week van de Zee

€ 8
(wit, logo in blauw)

Te bestellen bij:

Provinciedienst natuur- en milieu-educatie
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries
T. 050 40 33 11
F. 050 40 34 03
e-mail nme@west-vlaanderen.be

week
van de
zee

С О Л О Ф О Ъ

Uitgegeven in opdracht van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen
Paul Breyne (gouverneur)
Jan Durnez, Patrick Van Gheluwe, Gabriël Kindt, Dirk De fauw,
Gunter Pertry, Marleen Titeca-Decraene (gedeputeerden)
Hilaire Ost (provinciegriffier)

Realisatie

Provinciedienst natuur en milieueducatie in samenwerking met Horizon Educatief vzw en de milieudiensten van de kustgemeenten

Tekeningen en foto's

Johan Devrome, Christine Denorme pg 28, Misjel Decler pg 17, 23, 38-39, 43, 77, 80-81, 93, 113, 129, 131, 158-159, Claude Willaert, Danny de Kievith pg 41, provinciedienst NME, milieudiensten kustgemeenten

Grafische vormgeving

Provincie West-Vlaanderen – Grafische dienst

Druk

Drukkerij Lowyck, Bredene

Verantwoordelijke uitgever

Hugo Van Severen, MiRoNa
Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries

Depotnummer

D/2004/0248/02

Inlichtingen

Provincie West-vlaanderen
Dienst Natuur- en Milieueducatie
T. 050 40 32 81
F. 050 40 34 03
E-mail nme@west-vlaanderen.be

Op dit adres kunnen aanvullingen en suggesties voor de volgende editie bezorgd worden.

De grootste zorg werd besteed aan de nauwkeurigheid en de actualiteit van de gepubliceerde gegevens.

De uitgevers kunnen geen verantwoordelijkheid aanvaarden voor eventuele onnauwkeurigheden of tussentijdse veranderingen.

Gedrukt op Salaplexx mat, gerecycleerde maco.





